

Pagna ewlenija>Tehid ta' azzjoni legali>Sistemi legali - tal-UE u nazzjonali>**Sistemi ġudizzjarji nazzjonali**

Sistemi ġudizzjarji nazzjonali

Is-sistemi ġudizzjarji tal-Istati Membri huma ferm differenti u jirriflettu d-differenzi fit-tradizzjonijiet ġudizzjarji nazzjonali.

Qrati

Fil-parti l-kbira tal-Istati Membri hemm fergħat differenti tal-qrati. Ġeneralment, jistgħu jiġu identifikati tliet tipi ewlenin ta' qrati:

qrati ordinarji,

qrati speċjalizzati, u/jew

qrati li jieħdu ħsieb kwistjonijiet kostituzzjonali.

Il-qrati ordinarji ġeneralment jittrattaw it-tilwim fil-qasam ċivili (jiġifieri tilwim bejn ċittadini u/jew negozji) u/jew fil-qasam kriminali. Barra minn hekk, bosta Stati Membri stabbilew qrati għal kwistjonijiet speċifiċi, bħal tilwim bejn awtoritajiet pubbliċi u ċittadini jew negozji (kwistjonijiet amministrattivi, eċċ.).

Barra minn hekk, diversi Stati Membri għandhom istituzzjoni jew qorti sabiex jiżguraw li l-kostituzzjoni tagħhom tiġi rispettata. Bosta minn dawn il-qrati jew istituzzjonijiet jistgħu jintalbu jivverifikaw jekk liġi jew leġiżlazzjoni partikolari tkunx konformi mar-rekwiżiti kostituzzjonali. Uħud minnhom jistgħu jisingħu kawżi individwali, imma ġeneralment biss fl-aħħar istanza.

Lil hinn mill-informazzjoni pprovduta fil-paġni speċifiċi għall-pajjiżi (ara l-lista ta' bnadar fuq il-lemin), tista' ssib informazzjoni siewja fis-siti elettronici Ewropej li ġejjin (il-lista li ġejja tista' ma tkunx kompluta):

L-Atlas Ġudizzjarju Ewropew – jinkludi għodda għal tiftix sabiex tidentifika l-qorti kompetenti,

L-Assoċjazzjoni tal-Kunsilli tal-Istat u tal-Ġurisdizzjonijiet Amministrattivi Supremi tal-Unjoni Ewropea (ACA Europe) – “Dawra mal-Ewropa”, partikolarment rigward tilwim fil-qasam kostituzzjonali u dak amministrattiv,

In-Network tal-Presidenti tal-qrati ġudizzjarji supremi tal-UE – informazzjoni dwar il-qrati supremi tal-Istati Membri.

Kif issib il-qorti t-tajba

Jekk inti involut fi proċediment ġudizzjarju, jew qed tistenna li tkun involut f'wieħed, se jkollok bżonn tidentifika l-qorti li hija kompetenti biex tittratta l-każ tiegħek jew, fi kliem ieħor, li għandha ġurisdizzjoni. Jekk inti tindirizza lill-qorti żbaljata jew jekk ikun hemm tilwima rigward il-kwistjoni tal-ġurisdizzjoni tirriskja li l-proċeduri jdumu biex jibdedw jew saħanistra li l-kawża tiegħek tiġi miċhuda minħabba nuqqas ta' ġurisdizzjoni.

Jekk kawża f'qorti jkollha dimensjoni transkonfinali u tinvolvi, pereżempju, partijiet li jgħixu fi Stati Membri differenti, l-ewwel se jkollok tidentifika f'liema Stat Membru għandhom isiru l-proċeduri. Is-sezzjoni tal-Portal “Meta titla' l-qorti” tista' tigwidak f'dan il-proċess.

Awtoritajiet u istituzzjonijiet ġudizzjarji oħrajn

Lil hinn mill-qrati, fil-parti l-kbira tal-Istati Membri, is-sistema ġudizzjarja tinkludi awtoritajiet u istituzzjonijiet ġudizzjarji oħrajn li jeżerċitaw awtorità pubblika, bħal prosekuturi pubbliċi jew f'ċerti każijiet avukati tal-Istat, nutara pubbliċi jew marixxalli. Rigward l-avukati privati, in-nutara u professjonijiet relatati b'funzjonijiet importanti fis-sistema ġudizzjarja, jekk jogħġbok ara l-paġna dwar il-professjonijiet legali.

L-uffiċċju tal-prosekuturi pubbliċi jew is-servizz tal-prosekuzzjoni, li f'bosta Stati Membri jitqies bħala parti mill-ġudikatura, għandu rwol essenzjali fil-proċedimenti kriminali. Ir-responsabbiltajiet u l-istatus tal-prosekuturi pubbliċi jvarjaw ferm minn Stat Membru għall-ieħor. Tista' ssib informazzjoni relatata billi tagħżel il-bandiera tal-Istat Membru rilevanti fis-sezzjoni dwar il-qrati ordinarji, u żżur anki s-siti elettronici li ġejjin:

Is-sit elettroniku tal-Kunsill Konsultattiv tal-Prosekuturi Ewropej fil-Kunsill tal-Ewropa joffri profili tal-pajjiżi rigward l-Istati Membri tal-UE u pajjiżi Ewropej oħrajn.

In-Network Ġudizzjarju Ewropew fil-qasam penali.

L-aħħar aġġornament: 18/01/2019

Din il-paġna hi amministrata mill-Kummissjoni Ewropea. L-informazzjoni f'din il-paġna ma tirriflettix neċessarjament il-pożizzjoni uffiċjali tal-Kummissjoni Ewropea. Il-Kummissjoni ma taċċetta l-ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviżi legali fir-rigward tar-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-paġni Ewropej.

Il-Kummissjoni qiegħda fil-proċess li taġġorna xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna għiet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment

qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin diġà ġew tradotti.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Belġju

F'din is-sezzjoni tingħata ħarsa generali lejn l-organizzazzjoni tal-qrati u t-tribunali.

Organizzazzjoni tal-qrati - is-sistema ġudizzjarja

Is-sistema legali Belġjana hija sistema ta' **tradizzjoni ċivilista**, li tinkludi ġabra ta' regoli kkodifikati, applikati u interpretati mill-Imħallfin.

Fil-Belġju, l-organizzazzjoni tal-qrati u tat-tribunali hija ta' **kompetenza esklussivament federali**.

Prinċipji

Qabel il-preżentazzjoni dwar l-organizzazzjoni ġudizzjarja fil-Belġju, tajjeb li jiġu mfakkra xi prinċipji kostituzzjonali u ġenerali **dwar l-organizzazzjoni tal-kompetenzi ġudizzjarji**.

Il-Kostituzzjoni stabbiliet, minbarra ż-żewġ kompetenzi l-oħra, jiġifieri l-kompetenza leġiżlattiva u l-kompetenza eżekuttiva, kompetenza ġudizzjarja garantita mill-qrati u t-tribunali. Il-qrati u t-tribunali jikkostitwixxu għalhekk **kompetenza indipendenti** b'mod parallel mal-kompetenzi kostituzzjonali l-oħra.

Il-kompetenza ġudizzjarja hija garantita mill-qrati fil-kwadru tad-dispożizzjonijiet kostituzzjonali u ġuridici. Il-kompetenza ġudizzjarja għandha l-kompitu li tiġġudika. Għaldaqstant hija tapplika d-dritt: tippresjedi fil-kawżi ta' natura ċivili u tapplika d-dritt kriminali għall-persuni li jkun wettqu reat. Hemm distinzjoni bejn il-maġistratura ġudizzjarja (l-imħallfin u l-kunsillieri fil-qrati u t-tribunali) u l-maġistratura inkwerenti (il-ministeru pubbliku jew il-prosekuzzjoni).

Skont id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 144 u 145 tal-Kostituzzjoni, il-kawżi dwar drittijiet ċivili jaqgħu esklussivament taħt il-ġurisdizzjoni tat-tribunali u l-kawżi dwar drittijiet politiċi jaqgħu taħt il-ġurisdizzjoni tat-tribunali, ħlief għall-eċċezzjonijiet stabbiliti mil-liġi.

L-ebda tribunal u l-ebda qorti kontenzjuża ma jistgħu jitwaqqfu ħlief bil-liġi. Ma jistgħu jinholqu l-ebda kummissjonijiet u l-ebda tribunali straordinarji, ikun xi jkun il-qasam, skont l-Artikolu 146 tal-Kostituzzjoni.

Is- **seduti** tat-tribunali huma **pubbliċi**, sakemm dan il-ftuħ ma jmurx kontra l-ordni pubbliku jew il-morali; u, f'dak il-każ, it-tribunal hekk jiddikjara permezz ta' sentenza (Artikolu 148, subinċiż 1, tal-Kostituzzjoni). Il-prinċipju tas-seduti miftuħa għall-pubbliku jippermetti, fost l-oħrajn, it-trasparenza tal-gustizzja. Kull sentenza għandha tkun **immotivata**. Is-sentenza għandha tingħata f'seduta bil-miftuħ (Artikolu 149 tal-Kostituzzjoni). L-obbligu tal-motivazzjoni impost mill-Kostituzzjoni, kif ukoll mill-Artikolu 780 tal-Kodiċi ġudizzjarju jfisser illi l-Imħallef għandu jagħti tweġiba għas-sottomissjonijiet ta' fatt u ta' dritt imqajma fil-konklużjonijiet tal-partijiet. Il-motivazzjoni trid tkun ċara, sħiħa, preċiża u adatta. L-obbligu tal-motivazzjoni tas-sentenzi, bħall-indipendenza tal-Imħallef, f'hares lir-rikorrent mid-diskrezzjoni arbitrarja tal-Imħallef u tippermettilu, fir-rigward tal-motivazzjoni, li jevalwa l-introduzzjoni ta' rikors quddiem l-Imħallef fl-appell jew quddiem il-Qorti Kostituzzjonali.

Kemm l-**indipendenza tal-Imħallfin** fl-eżerċizzju tal-kompetenzi ġuridiċi tagħhom u kemm dik tal-prosekutur pubbliku fl-eżerċizzju tat-tfittxija u l-prosekuzzjoni individwali, mingħajr preġudizzju għad-dritt tal-ministru kompetenti li jordna l-prosekuzzjoni u li joħroġ ordnijiet vinkolanti ta' politika kriminali, inkluż fil-qasam tal-politika ta' tiftix u prosekuzzjoni, huma stipulati mill-Artikolu 151, subinċiż 1, tal-Kostituzzjoni.

Skont is-subinċiż 4 tal-istess dispożizzjoni, il-Kummissarji tal-Ġustizzja, l-Imħallfin tat-tribunali, il-kunsilliera tal-qrati u tal-Qorti tal-Kassazzjoni huma **nnominati mir-Re** skont il-kundizzjonijiet u l-metodi stabbiliti bil-Liġi.

L-Imħallfin jiġu maħtura għal haġġithom kollha. L-Imħallfin jirtiraw meta jilhqqu l-età ddeterminata bil-liġi u jibbenefikaw mill-pensjoni stabbilita bil-liġi. L-ebda Mħallef ma jista' jitneħħa mill-kariga tiegħu jew jiġi sospiż ħlief b'sentenza tal-qorti. It-tneħħija ta' Mħallef ma tistax isseħħ ħlief b'nomina ġdida u bil-kunsens tiegħu (Artikolu 152 tal-Kostituzzjoni). Ir-Re jinnomina wkoll, u jirrevoka l-kariga tal-uffiċċjali tal-prosekutur pubbliku tal-qrati u tat-tribunali (Artikolu 153 tal-Kostituzzjoni).

Il-kundizzjonijiet tal-kariga tal-membri tal-korp ġudizzjarju huma f'fissati bil-liġi (Artikolu 154 tal-Kostituzzjoni).

Għaldaqstant, l-ebda Mħallef ma jista' jaċċetta minn gvern karigi mħallsin, sakemm huwa ma jagħmilx dan mingħajr hlas u ħlief il-każijiet ta' inkompatibilità stabbiliti bil-liġi (Artikolu 155 tal-Kostituzzjoni).

Tip ta' ġurisdizzjoni

Il-Belġju għandu hames zoni ġudizzjarji ewlenin, il- **hames ġurisdizzjonijiet tal-qorti tal-appell** : Brussell, Liège, Mons, Gand u Antwerp.

Dawn il-ġurisdizzjonijiet huma maqsuma f' distretti ġudizzjarji b'kull wieħed ikollu **tribunal tal-prim'istanza**. Hemm 27 distrett ġudizzjarju fit-territorju Belġjan. Id-distrett ġudizzjarju ta' Brussell għandu żewġ tribunali tal-prim'istanza, wieħed għal-lingwa Olandiża u l-iehor għal-lingwa Franċiża.

Barra minn hekk, fid-distretti ġudizzjarji hemm **9 tribunali industrijali u 9 tribunali tal-kummerċ**.

Id-distretti min-naħa tagħhom huma maqsuma f' distretti ġudizzjarji li kull wieħed minnhom għandu **qorti b'ġurisdizzjoni volontarja**. Hemm 187 distrett ġudizzjarju fit-territorju Belġjan.

Kull waħda mill-għaxar provinċji kif ukoll id-distrett amministrattiv ta' Bruxelles-Capitale għandu **qorti bil-ġurija**. Il-qorti bil-ġurija mhijiex qorti permanenti. Hija tiġi mwaqqfa kull darba li jitressqu imputati quddiemha.

In-natura u s-serjetà tal-ksur, in-natura tat-tilwima kif ukoll l-importanza tal-ammonti inkwistjoni jiddeterminaw **it-tip ta' Qorti** li wieħed għandu jidher quddiemha.

F'ċerti każijiet, hija n-natura tat-tilwima li tiddetermina t-tribunal li wieħed għandu jidher quddiemu. Għalhekk, il-Kummissarju tal-Ġustizzja għandu kompetenza f'dak li jirrigwarda t-tilwim bejn il-ġirien u t-tribunal tal-prim'istanza għandu kompetenza f'dak li jirrigwarda d-divorzju. F'każijiet oħrajn, il-kriterju huwa l-kwalità tal-partijiet. Fil-prinċipju, il-parti l-kbira tal-tilwim bejn il-kummerċjanti jitressaq quddiem il-qorti tal-kummerċ.

Ladarba jiġi ddeterminat it-tribunal kompetenti, jeħtieġ li jintgħazel **il-post** fejn trid tiġi eżaminata t-tilwima.

Fil-qasam ċivili, it-tilwima tista tingieb quddiem l-Imħallef tal-qorti fejn ikun domiciljat il-konvenut jew quddiem l-Imħallef tal-qorti fejn l-obbligazzjoni giet miftiehma jew fejn għandha tiġi eżegwita.

Fil-qasam kriminali, għandhom ġurisdizzjoni ndaqs it-tribunal fejn sar il-ksur, it-tribunal tal-post fejn tirresjedi l-persuna suspettata u t-tribunal tal-post fejn tista' tinsab il-persuna suspettata. Fil-każ ta' persuni ġuridiċi, għandu ġurisdizzjoni t-tribunal tal-post fejn tinsab is-sede ċentrali u l-post tan-negozju tal-imsemmija persuna ġuridika.

Il-qrati u t-tribunali, il-ġerarkija tagħhom:

Il-qrati u t-tribunali tal-ordni ġudizzjarju huma organizzati skont ġerarkija strutturata. L-istruttura tal-qrati u tat-tribunali hija kif ġejja:

4	QORTI TAL-KASSAZZJONI		
3	Qrati tal-appell	Qrati industrijali	Qrati bil-ġurija
2	Tribunali tal-prim'istanza	Tribunali industrijali	Tribunali tal-kummerċ
1	Kummissarji tal-Ġustizzja		Tribunali tal-pulizija

Id-deċiżjonijiet tat-tribunali huma s-sentenzi. Id-deċiżjonijiet tal-qrati tal-appell, tal-qrati industrijali, tal-qrati bil-ġurija u tal-Qorti tal-kassazzjoni huma sentenzi.

Il-qrati ċivili essenzjalment jismgħu kawżi ta' natura privata bejn persuni kemm fiżiċi u ġuridiċi.

L-għan tal- **qrati kriminali** huwa li jikkundanna l-awturi tal-fatti punibbli b'pieni stabbiliti bil-liġi (pieni ta' ħabs, xogħol fil-komunità, multi,...).

Jista' jiġri li waħda mill-partijiet ma taqbilx ma' sentenza ta' tribunal. Hemm bosta **proċeduri ta' appell intern** li jippermettu lill-partijiet fil-kawża jew, f'ċerti każijiet, lil terzi jiksbu deċiżjoni ġdida f'kawża diġà deċiża mill-qorti. Il-proċeduri ta' appell intern huma maqsuma f'żewġ kategoriji: il-proċeduri ta' appell intern ordinarji u l-proċeduri ta' appell intern straordinarji.

Il-**proċeduri ta' appell intern ordinarji** huma tnejn : il-proċeduri ta' oppożizzjoni u l-appell.

Il-**proċeduri ta' oppożizzjoni** jippermettu lill-konvenut ikkundannat minħabba l-kontumacja li jopponi s-sentenza. F'dan il-każ, il-qorti li tat is-sentenza terġa' tisma' l-kawża mill-ġdid.

Ħlief għal numru limitat ta' kawżi li għalihom dan mhux possibbli, **l-appell** huwa dritt li jista' jiġi eżerċitat mill-partijiet kollha kkonċernati. Kemm il-kundannat, il-parte ċivile, ir-rikorrent u l-konvenut kif ukoll il-prosekutur jistgħu jitolbu li l-kawża tinstema' għat-tieni darba. L-appell dejjem jiġi eżaminat minn qorti oġġnha minn dik li tkun tat l-ewwel sentenza.

It-tabella li ġejja tagħti **harsa ġenerali lejn il-qrati u t-tribunali li jismgħu l-appelli**, skont l-istanza fejn tkun ingħatat is-sentenza li wieħed ikun irid jappella minnha:

Sentenza		Appell
Kummissarju tal-Ġustizzja	- kawżi ċivili	Tribunal tal-prim'istanza (sezzjoni ċivili)
	- kawżi kummerċjali	Tribunal tal-kummerċ
Tribunal tal-pulizija	- kawżi kriminali	Tribunal tal-prim'istanza (Tribunal korrettiv)
	- kawżi ċivili	Tribunal tal-prim'istanza (Tribunal ċivili)
Tribunal industrijali		Qorti industrijali
Tribunal tal-prim'istanza		Qorti tal-appell

Fil-grad ta' appell, l-Imħallfin (fi tribunal) jew il-kunsilliera (f'qorti) jiddeleberaw għat-tieni u l-aħħar darba fuq il-mertu tal-kawża u jaqtagħu u jiddeciedu għall-aħħar darba. Madanakollu l-partijiet għandhom iċ-ċans ta' **proċeduri quddiem il-qorti tal-kassazzjoni**.

Fil-fatt, jeżistu, minbarra dawn il-proċeduri ordinarji, **proċeduri ta' appell intern "straordinari"** bl-ewlenija fosthom **il-proċedura ta' kassazzjoni**. Din il-proċedura quddiem il-Qorti tal-kassazzjoni mhix tielet istanza jew qorti tat-tielet grad. Il-Qorti tal-Kassazzjoni ma teżaminax il-fatti tal-kawża li jinġiebu quddiemha, iżda tħares biss ir-rispett tal-legalità.

Minbarra t-tribunali u l-qrati msemmija, jeżistu zewġ ġurisdizzjonijiet oħrajn fil-Belġju. Dawn għandhom kompitu ta' kontroll: **il-Conseil d'Etat (Kunsill tal-Istat)** u **l-Cour Constitutionnelle (Qorti Kostituzzjonali)**. Il-Kunsill tal-Istat huwa qorti amministrattiva għolja li jikkontrolla l-amministrazzjoni. Dan jintervjeni meta ċittadin jemmen li l-amministrazzjoni ma rrispettatx il-liġi. Ir-rwol tal-Qorti Kostituzzjonali huwa li tiggarantixxi li l-liġijiet, digriet u ordnanzi jkunu konformi mal-Kostituzzjoni u li tissorvelja t-tqassim xieraq tal-kompetenzi bejn il-poteri pubbliċi fil-Belġju.

Bażijiet tad-dejta ġuridici

 Il-portal tal-kompetenza ġudizzjarja tal-Belġju jagħti aċċess, fost affarijiet oħra, għall-ġurisprudenza, il-leġiżlazzjoni Belġjana u għall-Ġurnal Uffiċjali tal-Belġju.

L-aċċess għall-bażi tad-dejta huwa bla ħlas?

Iva l-aċċess għall-bażi tad-dejta huwa **bla ħlas**.

Links relatati

 Servizz Pubbliku Federali tal-Ġustizzja

L-aħħar aġġornament: 03/08/2017

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija gestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-orijinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna giet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Bulgarija

Din it-taqsimha tagħti informazzjoni dwar is-sistema ġudizzjarja Bulgara.

Organizzazzjoni tal-ġustizzja — is-sistema ġudizzjarja

L-amministrazzjoni tal-ġustizzja fil-Bulgarija hija bbażata fuq tliet istanzi. Il-qrati huma korpi statali li jamministraw il-ġustizzja f'każijiet ċivili, kriminali u amministrattivi.

Il-qrati li ġejjin jeżistu fil-Bulgarija:

qrati distrettwali - 113

qrati provinċjali - 28

qrati amministrattivi - 28

Qorti Kriminali Speċjalizzata - 1

qrati tal-appell - 5

Qorti Kriminali tal-Appell Speċjalizzata - 1

qrati militari - 5

Qorti tal-Appell Militari - 1

Il-Qorti Suprema ta' Kassazzjoni - 1

Il-Qorti Amministrattiva Suprema - 1

L-amministrazzjoni tal-qrati

L-organizzazzjoni u l-attivitajiet tal-qrati Bulgari huma regolati mill-Att dwar is-Sistema Ġudizzjarja, li jstabbilixxi l-istruttura u l-prinċipji operattivi tal-korpi ġudizzjarji u jirregola l-interazzjoni tagħhom ma' xulxin u mal-korpi leġislativi u eżekuttivi.

Taħt l-Att dwar is-Sistema Ġudizzjarja, ippubblikat fil-Gazzetta tal-Istat Nru 64/2007, il-Kunsill Suprem Ġudizzjarju huwa l-ogħla awtorità amministrattiva u hu responsabbli għall-ġestjoni tal-ġudikatura u li jassigura l-indipendenza tagħha. Dan jiddetermina l-kompożizzjoni u l-organizzazzjoni tal-ġudikatura u jmxexxi l-affarijiet tagħna mingħajr ma jxekkel l-indipendenza tal-korpi kkonċernati.

Il-Kunsill Suprem Ġudizzjarju jiddetermina n-numru ta' distretti ġudizzjarji u s-sedi tal-qrati tad-distrett, provinċjali, amministrattivi u tal-appell fuq proposta mill-Ministru tal-Ġustizzja u l-fir-rigward tal-qrati militari - b'koordinazzjoni mal-Ministru tad-Difiża..

Il-ġurisdizzjonijiet territorjali tal-qrati tad-distrett, provinċjali, amministrattivi, militari u tal-appell mhux neċessarjament jaqblu mad-diviżjoni amministrattiva tal-pajjiż.

It-tipi ta' qrati — deskrizzjoni fil-qosor

Il-qrati tad-distrett - Il-qrati distrettwali huma l-qrati ewlenin biex jeżaminaw il-kawżi fl-ewwel istanza. Id-deċiżjonijiet tagħhom huma soġġetti għal appell quddiem il-qorti provinċjali rilevanti.

Il-qrati provinċjali – Il-qrati provinċjali jaġixxu bħala qrati tal-ewwel u t-tieni istanza. Bħala qrati tal-ewwel istanza, huma jeżaminaw kategorija preċiża ta' każijiet li jinvolvu somom sinifikanti jew interess soċjali sostanzjali. Meta jaġixxu bħal qrati tat-tieni (appell) istanza, jeżaminaw mill-ġdid id-deċiżjonijiet meħuda mill-qrati tad-distrett.

Il-qrati amministrattivi - Il-qrati amministrattivi għandhom ġurisdizzjoni fuq kull azzjoni għal: ħruġ, emenda, tħassir jew l-annullament ta' atti amministrattivi; dikjarazzjoni li ftehim huwa kopert mill-Kodiċi tal-Proċedura Amministrattiva huwa null jew bla effett; rimedju kontra azzjonijiet u omissjonijiet mhux ġustifikati mill-amministrazzjoni; il-protezzjoni kontra l-infurzar illegali koerċittiv; kumpens għal dannu li rriżulta minn atti illegali, azzjonijiet jew omissjonijiet mill-awtoritajiet u l-uffiċjali amministrattivi; kumpens għal dannu li jirriżulta minn infurzar koerċittiv; l-annullament, it-tħassir jew twarrib ta' sentenzi mogħtija minn qrati amministrattivi; sejba li atti amministrattivi kopert mill-Kodiċi tal-Proċedura Amministrattiva mhuwiex awtentiku.

Kulhadd jista' tiftaħ azzjoni legali għall-verifika tal-eżistenza jew in-nuqqas ta' eżistenza ta' dritt amministrattiv jew relazzjoni legali, sakemm hu jew hi għandha interess u mhemm l-ebda rimedju disponibbli.

Il-każijiet jiġu eżaminati mill-Qorti Amministrattiva fil-ġurisdizzjoni ġeografika tagħhom tal-awtorità li tkun harġet l-att amministrattiv ikkontestat. Jekk dik is-sede tinsab barra mill-pajjiż, il-kawżi jiġu riferuti lil-Qorti Amministrattiva tal-Belt ta' Sofia.

Atti amministrattivi li jimplimentaw il-politika nazzjonali barranija, tad-difiża jew tas-sigurtà tal-Bulgarija mhumiex suġġetti għal appell gudiżzarju, sakemm ma jkunx previst mod ieħor fil-liġi.

Qrati Speċjalizzati Oħrajn

Il-Qrati Militari jeżaminaw, bħala qrati tal-ewwel istanza, każijiet kriminali dwar l-offiżi allegatament kommessi fit-tweġġ ta' dmirijiethom jew b'konnessjoni magħhom, mill- ġenerali, uffiċjali, uffiċjali mhux ikkummissjonati u dawk komuni fl-armata Bulgara, il-persunal ċivili fil-Ministeru tad-Difiża u l-persunal f'ministeri u aġenziji oħra fi hdan l-istrutturi li jwieġbu lill-Ministru tad-Difiża, l-Aġenzija tas-Sigurtà Nazzjonali u s-Servizz Sigriet Nazzjonali. Għal dawn il-każijiet, il-qorti tat-tieni istanza hija l-Qorti Militari tal-Appell. Il-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali jistabbilixxi l-ġurisdiżzjoni tal-qrati militari. Dawn il-qrati għandhom l-istess status ta' qorti provinċjali.

Hemm biss **Qorti Militari tal-Appell waħda**, li teżamina l-appelli u l-oġġezzjonijiet imressqa kontra deċiżjonijiet mogħtija mill-qrati militari tal-pajjiż kollu.

Il-qrati tal-appell jisimgħu l-appelli u l-oġġezzjonijiet kontra deċiżjonijiet fil-prim'istanza tal-qrati provinċjali ġewwa l-ġurisdiżzjoni territorjali tagħhom.

Il-Qorti Kriminali Speċjalizzata, li għandha s-sede tagħha f'Sofija, hija l-ekwivalenti ta' qorti provinċjali. Il-ġurisdiżzjoni tagħha hija stabbiliti bil-liġi. Ir-reati kriminali li jaqgħu taħt il-ġurisdiżzjoni tal-Qorti Kriminali Speċjalizzata - essenzjalment dawk li saru minn jew għal gruppi kriminali organizzati - huma elenkati b'mod eżawrjenti fl-Artikolu 411a tal-Kodiċi ta' Proċedura Kriminali.

Qorti tal-Appell kriminali speċjalizzati jikkunsidra appelli u l-oġġezzjonijiet imressqa kontra deċiżjonijiet mogħtija mill-Qorti Kriminali Speċjalizzata.

Il-Qorti Suprema tal-Kassazzjoni hija l-istanza gudiżzarja suprema fil-kawżi ċivili u kriminali. Il-kompetenza tagħha tkopri t-territorju kollu tar-Repubblika tal-Bulgarija. Hija teżercita s'fharriġ gudiżzarju suprem fuq l-applikazzjoni xierqa u uniformi tal-liġijiet mill-qrati kollha. Il-Qorti għandha s-sede tagħha f'Sofija.

Il-Qorti Suprema Amministrattiva twestaq s'fharriġ gudiżzarju suprem fuq l-applikazzjoni xierqa u uniformi tal-liġijiet mill-qrati amministrattivi.

Il-Qorti Amministrattiva Suprema tisma' l-ilmenti u l-oġġezzjonijiet kontra atti mill-Kunsill tal-Ministri, il-Prim Ministru, id-Deputat Prim Ministru, ministri, kapijiet ta' istituzzjonijiet oħra taħt il-kontroll dirett tal-Kunsill tal-Ministri, l-atti tal-Kunsill Ġudiżzarju Suprem, l-atti tal-Bank Nazzjonali Bulgaru, atti ta' gvernaturi distrettwali u atti oħra stabbiliti fl-istatut; tiddeċiedi dwar l-isfidi kontra l-legalità ta' strumenti statutorji ta' leġiżlazzjoni sekondarja; bħala istanza tal-kassazzjoni, teżamina atti gudiżzarji, tiddeċiedi każijiet amministrattivi u teżamina applikazzjonijiet għal deċiżjonijiet gudiżzarji finali f'każijiet amministrattivi li għandhom jiġu mwarrba.

Il-Qorti tal-Arbitraġġ tal-Kamra tal-Kummerċ u l-Industrija tal-Bulgarija

Il-Qorti tal-Arbitraġġ taqta' u tiddeċiedi t-tilwim ċivili u nuqqas ta' qbil dwar il-lakuni f'kuntratti jew l-adattament tal-kuntratti għal ċirkostanzi godda, irrispettivament minn jekk wiehed jew iż-żewġ partijiet jkollhom l-uffiċċju registat tagħhom jew domicilju fir-Repubblika tal-Bulgarija.

Il-Qorti Kostituzzjonali tar-Repubblika tal-Bulgarija

Il-Qorti **Kostituzzjonali Bulgara** tagħxi bħala garanti għal l-irreversibbiltà tal-proċessi demokratiċi fil-Bulgarija, liema realizzazzjoni hija l-għan prinċipali tal-Kostituzzjoni. Din il-qorti mhix parti mis-sistema gudiżzarja; hija korp indipendenti b'setgħat direttament mill-Kostituzzjoni u topera taħt liġi speċjali. Id-deċiżjonijiet tal-Qorti dwar, *inter alia* il-harsien tad-drittijiet tal-bniedem u l-interessi legali taċ-ċittadini, is-separazzjoni tal-poteri, l-involabbiltà tal-proprjeta privata, l-intrapriża hielsa, l-indipendenza tal-midja, il-projbizzjoni ta' ċensura u l-kostituzzjonalità tal-Konvenzjoni Qafas għall-Protezzjoni tal-Minoranzi Nazzjonali rebħu akklamazzjoni pubblika u internazzjonali konsiderevoli.

Baži tad-dejta ġuridika

Kull qorti fil-Bulgarija għandha sit elettroniku, li jipprovdi informazzjoni kemm dwar l-istruttura u l-attivitajiet tal-Qorti u fuq każijiet tal-passat u tal-prezent.

Is-sit elettroniku tal- **Kunsill Ġudiżzarju Suprem** jipprovdi lista dettaljata tal-qrati fil-Bulgarija, flimkien mal-indirizzi u s-siti elettronici tagħhom (disponibbli bil-Bulgaru biss).

Is-siti elettronici prinċipali tal-qorti huma:

 Qorti Distrettwali ta' Sofija (Sofiyski Rayonen Sad) (SRS)

 Qorti tal-Belt ta' Sofija (Sofiyski Gradski Sad) (SGS)

Il-Qorti Provinċjali ta' Sofija (*Sofiyski Okrazhen Sad*) (SOS)

 Qorti Kriminali Speċjalizzata (Spetsializiran Nakazatelen Sad) (SpNS)

Il-Qorti tal-Appell ta' Sofija (*Sofiyski Apelativen Sad*) (SAS)

 Qorti Militari tal-Appell (Voенno Apelativen Sad)

 Il-Qorti Kriminali Speċjalizzata tal-Appell (Apelativen Spetsializiran Nakazatelen Sad) (ASpNS)

 Qorti Amministrattiva Supremae Administrative Court (Varhoven Administrativen Sad) (VAS)

 Il-Qorti Suprema tal-Kassazzjoni (Varhoven Kasatsionen Sad) (VKS)

 Il-Qorti Kostituzzjonalinal Court (Konstitutsionen Sad) (KS)

Il-bażijiet tad-dejta tal-leġiżlazzjoni:

Kummerċjali

 Apis

 Ciela

 Enciklopedija Ġuridika (Yuridicheska Entsiklopedia)

Mingħajr hlas

 Lex

 Ġurnal Uffiċjali Elettronikuic Official Journal (Elektronen Darzhaven Vestnik)

Siti elettronici utli oħra li jipprovdu informazzjoni ġuridika:

 I-Assemblea Nazzjonaliembyl (Narodno Sabranie)

 Il-Kunsill tal-Ministriinisters (Ministerski Savet)

 Il-Ministeru tal-Ġustizzjaf Justice (Ministerstvo na Pravosadieto)

 Il-Kunsill Ġudiżzarju Supremudicial Counc (Vissh Sadeben Savet)

L-aħħar aġġornament: 25/08/2017

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi f'it mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Sistemi Ġudiżzarji fl-Istati Membri - Repubblika Ċeka

L-organizzazzjoni tas-sistemi tal-ġustizzja/gudiżzarji

Is-sistema ġudizzjarja fir-Repubblika Ċeka tikkonsisti mill-Qorti Konstituzzjonali tar-Repubblika Ċeka u s-sistema tal-qorti 'ordinarja'.

Is-sistema tal-qorti ordinarja tikkonsisti mill-Qorti Suprema (nejvyšší soud), il-Qorti Amministrattiva Suprema (nejvyšší správní soud), qradi superjuri (vrchní soudy), qradi reġjonali (krajské soudy) u qradi distrettwali (okresní soudy).

L-amministrazzjoni fil-qradi

Il-korp amministrattiv statali ċentrali għall-qradi huwa l-Ministeru tal-Ġustizzja tar-Repubblika Ċeka.

Il-Ministeru tal-Ġustizzja jmxexxi l-qradi superjuri, il-qradi reġjonali u l-qradi distrettwali fil-ambitu tal-Att Nru 6/2002 dwar il-qradi u l-imħallfin, kemm b'mod dirett kif ukoll permezz tal-Presidenti tal-qradi; il-qradi distrettwali jistgħu jiġu mmexxija wkoll mill-Ministeru tal-Ġustizzja permezz tal-Presidenti tal-qradi reġjonali. Ċerti kompieti tal-gvern ċentrali jitwettqu mill-President tal-Qorti Suprema tar-Repubblika Ċeka (jew il-Viċi President fejn xieraq) u l-President tal-Qorti Amministrattiva Suprema tar-Repubblika Ċeka (jew il-Viċi President fejn xieraq).

L-amministrazzjoni mill-istat tal-qradi titwettaq bil-kunsiderazzjoni tal-osservazzjonijiet tal-Kunsilli rilevanti għall-Ġudikatura stabbilita fi hdan il-Qorti Suprema tar-Repubblika Ċeka, il-Qorti Amministrattiva Suprema tar-Repubblika Ċeka, il-qradi superjuri, il-qradi reġjonali u l-qradi distrettwali kollha.

Ċerti attivitajiet amministrattivi jitwettqu mid-direttur amministrattiv tal-qorti, li jirrapporta lill-President tal-qorti.

Tipi ta' qradi - deskrizzjoni qasira

Is-sistema tal-qorti ordinarja tikkonsisti minn erba' fergħat organizzattivi:

il-qradi distrettwali; il-qradi taż-żona (obvodní soudy) fil-kapitali Praga u l-Qorti Muniċipali f'Brno għandhom l-istess status bħall-qradi distrettwali

il-qradi reġjonali f'Brno, České Budějovice, Hradec Králové, Ostrava, Plzeň, Praga, Ústí nad Labem u l-Qorti Muniċipali fi Praga

il-qradi superjuri fi Praga u Olomouc

il-Qorti Suprema u l-Qorti Amministrattiva Suprema f'Brno.

Is-sistema tal-qorti speċjali tikkonsisti biss mill-Qorti Kostituzzjonali tar-Repubblika Ċeka.

Il-ġerarkija tal-qradi

Ir-Repubblika Ċeka għandha sistema b'żewġ istanzi, li hu fattur determinanti fl-organizzazzjoni ġerarkika tas-sistema ta' rimedji. Minn dan il-lat, ir-relazzjoni ġerarkika bejn il-qradi, ibbażata fuq il-livell ta' dik il-fergħa fis-sistema ġudizzjarja, għandha tliet livelli.

Aktar informazzjoni tinsab fit-taqsima dwar is-sistema tal-qorti ordinarja fir-Repubblika Ċeka.

Skont l-Att Nru 6/2002 dwar il-qradi u l-imħallfin:

Il-qradi distrettwali

(a) jiddeciedu bħala qradi tal-prim'istanza hliet fejn jiġi stabbilit mod ieħor minn atti li jikkoncernaw il-proċedimenti tal-qorti

(b) jiddeciedu dwar kawżi oħra stabbiliti mill-Att.

Il-qradi reġjonali

(a) jiddeciedu dwar kawżi stabbiliti mill-Att li jikkoncerna l-proċedimenti tal-qorti bħala qradi tat-tieni istanza f'kawżi deċiżi fl-ewwel istanza mill-qradi distrettwali li jagħmlu parti miż-żoni tagħhom;

(b) jiddeciedu dwar kawżi stabbiliti mill-Att li jikkoncerna l-proċedimenti tal-qorti bħala qradi tal-prim'istanza;

(c) jiddeciedu dwar kwistjonijiet ta' ġustizzja amministrattiva f'kawżi stabbiliti mill-Att;

(d) jiddeciedu dwar kawżi oħra stabbiliti mill-Att.

Il-qradi superjuri

(a) jiddeciedu dwar kawżi stabbiliti mill-Att li jikkoncerna l-proċedimenti tal-qorti bħala qradi tat-tieni istanza f'kawżi deċiżi fl-ewwel istanza mill-qradi reġjonali li jagħmlu parti miż-żoni tagħhom;

(b) jiddeciedu dwar kawżi oħra stabbiliti mill-Att.

Il-Qorti Suprema tar-Repubblika Ċeka

Bħala l-awtorità ġudizzjarja suprema fi kwistjonijiet relatati mal-ġurisdizzjoni tal-qradi fi proċedimenti ċivili u kriminali, il-Qorti Suprema tar-Repubblika Ċeka tiżgura l-konsistenza u l-legalità tad-deċiżjonijiet billi

(a) tiddeciedi fuq appelli straordinarji f'kawżi stabbiliti mill-Atti dwar il-proċedimenti tal-qorti;

(b) tiddeciedi dwar kawżi oħra stabbiliti minn leġiżlazzjoni speċifika jew minn trattat internazzjonali ratifikat mill-Parlament li jorbot fuq ir-Repubblika Ċeka u ġie ppromulgat.

Il-Qorti Suprema tiddeciedi wkoll dwar:

(b) ir-rikonoxximent u l-infurzar ta' sentenzi minn qradi barranin, fejn meħtieġ minn leġiżlazzjoni speċifika jew minn trattat internazzjonali ratifikat mill-Parlament li jorbot fuq ir-Repubblika Ċeka u ġie ppromulgat;

(b) kawżi oħra stabbiliti minn leġiżlazzjoni speċifika jew minn trattat internazzjonali ratifikat mill-Parlament li jorbot fuq ir-Repubblika Ċeka u ġie ppromulgat.

Il-Qorti Suprema tissorvelja u tevalwa s-sentenzi finali tal-qradi fi proċedimenti ċivili u kriminali, u fuq il-bażi tagħhom, biex it-teħid tad-deċiżjonijiet mill-qradi jkun konsistenti, tagħti opinjonijiet dwar it-teħid tad-deċiżjonijiet mill-qradi f'tipi partikolari ta' kawżi.

Skont l-Att Nru 150/2002, il-Kodiċi ta' Proċedura Amministrattiva:

Il-Qorti Amministrattiva Suprema tar-Repubblika Ċeka

Bħala l-awtorità ġudizzjarja suprema fi kwistjonijiet relatati mal-ġurisdizzjoni tal-qradi fil-ġudikatura amministrattiva, il-Qorti Amministrattiva Suprema tiżgura l-konsistenza u l-legalità tad-deċiżjonijiet billi tiddeciedi dwar applikazzjonijiet għar-reviżjoni f'kawżi stabbiliti fl-Att u billi tiddeciedi fuq kawżi oħra stabbiliti b'dan l-Att jew Att ieħor speċifiku.

Il-Qorti Amministrattiva Suprema tissorvelja u tevalwa d-deċiżjonijiet finali meħuda mill-qradi fil-ġudikatura amministrattiva, u fuq il-bażi tagħhom, biex it-teħid tad-deċiżjonijiet mill-qradi jkun konsistenti, tagħti opinjonijiet dwar it-teħid tad-deċiżjonijiet mill-qradi f'tipi partikolari ta' kawżi.

Biex it-teħid tad-deċiżjonijiet mill-awtoritajiet amministrattivi jkun legali u konsistenti, il-Qorti Amministrattiva Suprema tista', f'kawżi stabbiliti f'dan l-Att u bl-użu ta' proċedura stabbilita fih, tiddeciedi dwar risoluzzjoni fundamentali bħala parti mill-attività tad-teħid tad-deċiżjonijiet tagħha.

Bażijiet tad-dejta ġuridiċi

 [Il-Portal tal-Ġustizzja](#)

 [Il-Portal tal-Amministrazzjoni Pubblika](#)

L-aċċess għall-bażi tad-dejta huwa bla hias?

Iż-żewġ portali tal-internet jistgħu jiġu aċċessati mingħajr hias.

Deskrizzjoni qasira tal-kontenut

Il-Portal tal- [Ġustizzja](#) fih informazzjoni dwar il-Ministeru tal-Ġustizzja, il-qradi individwali, il-Prosekutur Pubbliku u d-dettalji ta' kuntatt tagħhom.

Il-portal uffiċjali tal-gvern jipprovdi l-leġiżlazzjoni tar-Repubblika Ċeka ppubblikata fil-Kollezzjoni tal- Atti.

L-aħħar aġġornament: 13/05/2019

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi fitt mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Danimarka

Din it-taqsimha tipprovdi lekk harsa ġenerali dwar is-sistema tal-qrati fid-Danimarka.

Organizzazzjoni tal-ġustizzja – sistemi ġudizzjarji

Is-sistema tal-qrati Daniża hija magħmula minn:

Il-Qorti Suprema

Iż-żewġ qrati superjuri

Il-Qorti Marittima u Kummerċjali

Il-Qorti tar-Registrazzjoni tal-Artijiet

24 qorti distrettwali

Il-qrati tal-Gżejjer Faroe u Greenland

Il-Bord tal-Permessi tal-Appelli

Il-Qorti Speċjali tal-Akkużi u r-Revizzjoni

Il-Kunsill Daniż dwar il-Ħatriet Ġudizzjarji u

L-Amministrazzjoni tal-Qorti Daniża.

Amministrazzjoni tal-qrati

Il-qrati huma amministrati mill-**Amministrazzjoni tal-Qorti Daniża**, li gie stabbilit bħala istituzzjoni ġdida u indipendenti fl-**1 ta' Lulju 1999**. Din l-entità tiżgura l-amministrazzjoni xierqa u adegwata tal-fondi, l-impjegati, il-bini u l-IT tal-qrati kif ukoll il-Bord tal-Permessi tal-Appelli.

L-Amministrazzjoni tal-Qorti Daniża titmexxa minn **bord ta' gvernaturi u direttur**. L-Amministrazzjoni tal-Qorti Daniża taqa' taħt il-Ministeru tal-Ġustizzja, iżda l-Ministru m'għandu l-ebda setgħa biex jagħti struzzjonijiet u ma jistax jibdel id-deċiżjonijiet li jkunu ttieħdu mill-Amministrazzjoni tal-Qorti Daniża.

Il-bord tal-gvernaturi huwa l-kap eżekuttiv u ġeneralment ikun responsabbli għall-ħidmiet li twettaq l-Amministrazzjoni tal-Qorti Daniża. Id-direttur – li jinħatar u li jista' jitneħħa mill-bord tal-gvernaturi – huwa responsabbli għall-ġestjoni ta' kuljum. Id-direttur mhux bilfors ikun gradwat fil-liġi.

L-Att dwar l-Amministrazzjoni tal-Qorti Daniża jstabbilixxi l-kompożizzjoni tal-bord tal-gvernaturi tal-Amministrazzjoni tal-Qorti Daniża. Il-bord tal-gvernaturi huwa magħmul minn 11-il membru, li tmienja minnhom ikunu rappreżentanti tal-qorti, wieħed ikun avukat, u tnejn l-oħra jkollhom esperjenza amministrattiva u soċjali partikolari.

Bażijiet tad-dejta legali

Għal aktar informazzjoni, jekk jogħġbok ikkonsulta l-harsa ġenerali u d-deskrizzjoni fis-[Sistema Ġudizzjarja Daniża](#) li jiġu aġġornati regolarment.

Links relatati

[Aġenzija dwar l-Affarijiet Ċivili](#)

L-aħħar aġġornament: 03/06/2019

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi fitt mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin diġà gew tradotti.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Germanja

Din it-taqsimha tagħtik deskrizzjoni ġenerali tas-sistema tal-qrati fil-Germanja.

Organizzazzjoni tal-ġustizzja – sistemi ġudizzjarji

Minhabba l-ordni federali tar-Repubblika Federali tal-Germanja, anki s-sistema tal-qrati hija strutturata b'mod federali. Il-ġurisdizzjoni tiġi eżerċitata mill-qrati federali u mill-qrati tas-**16-il Stat federali** (Länder). Il-Länder jerfġu l-parti l-kbira tal-piż tax-xogħol involut fl-amministrazzjoni tal-ġustizzja.

Is-sistema tal-qrati Germaniża hija maqsuma f'ħames **fergħat jew ġurisdizzjonijiet indipendenti u speċjalizzati**:

Ġurisdizzjoni ordinarja

Ġurisdizzjoni tax-xogħol

Ġurisdizzjoni amministrattiva ġenerali

Ġurisdizzjoni fiskali

Ġurisdizzjoni soċjali.

Minbarra dawn il-ġurisdizzjonijiet speċjalizzati, hemm il-ġurisdizzjoni kostituzzjonali, li tikkonsisti fil-**Qorti Federali Kostituzzjonali** u fil-**qrati kostituzzjonali tal-Länder**.

Tista' tara deskrizzjoni ġenerali tal-istruttura tal-qrati fis-sit elettroniku tal-[Ministeru Federali tal-Ġustizzja Germaniż](#).

Amministrazzjoni tal-qrati

Ġeneralment, il-qrati tal-Länder jiġu amministrati mill-ministeri federali tal-ġustizzja. Fuq il-livell federali, il-**Ministeru Federali tal-Ġustizzja** huwa responsabbli mill-[Qorti Federali tal-Ġustizzja](#), mill-[Qorti Federali Amministrattiva](#) u mill-[Qorti Federali tal-Finanzi](#). Il-Ministeru Federali tax-Xogħol u tal-Affarijiet Soċjali huwa responsabbli mill-[Qorti Federali tax-Xogħol](#) u mill-[Qorti Federali Soċjali](#).

Il-ministeri responsabbli jamministraw anki r-riżorsi tal-baġit meħtieġa. L-unika eċċezzjoni hija l-[Qorti Federali Kostituzzjonali](#), li nġhatat awtonomija organizzattiva bħala organu kostituzzjonali indipendenti. Hija tippreżenta l-baġit tal-qorti tagħha għall-approvazzjoni.

Tipi ta' qrati – deskrizzjoni fil-qosor

Fil-Germanja, l-istruttura tal-qrati hija maqsuma bejn qrati b'ġurisdizzjoni ordinarja u dawk b'ġurisdizzjoni speċjalizzata. Il-ġurisdizzjoni ordinarja tikkonsisti f'ġurisdizzjoni ċivili u f'ġurisdizzjoni kriminali. Il-qrati speċjalizzati huma l-qrati amministrattivi, il-qrati tal-finanzi, il-qrati tax-xogħol u l-qrati soċjali. Barra minn hekk, hemm il-ġurisdizzjoni kostituzzjonali, li tikkonsisti fil-Qorti Federali Kostituzzjonali u fil-qrati kostituzzjonali tal-Länder.

Ġerarkija tal-qrati

Ara l-[gerarkija tal-qrati \(deskrizzjoni ġenerali\)](#) ipprovduta mill-Ministeru Federali tal-Ġustizzja.

Links relatati

- [Sit elettroniku tal-Ministeru Federali Ġermaniż tal-Ġustizzja](#)
- [Qorti Federali tal-Ġustizzja](#)
- [Qorti Federali Amministrattiva](#)
- [Qorti Federali tal-Finanzi](#)
- [Qorti Federali tax-Xogħol](#)
- [Qorti Federali Soċjali](#)
- [Qorti Federali Kostituzzjonali](#)
- [Ministeru Federali tal-Ġustizzja](#)

L-aħħar aġġornament: 20/02/2013

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċetta responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Jekk jogħġbok innota li l-verzjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [\[et\]](#) ġiet emendata reċentement. Il-verzjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Estonja

Din it-taqsimha tipprovdik b'ħarsa ġenerali tas-sistema tal-qorti fl-Estonja.

Organizzazzjoni tal-ġustizzja – sistemi ġudizzjarji

Il-Kostituzzjoni Estonjana teżiġi li l-ġustizzja tkun amministrata biss minn qrati li jkunu indipendenti fl-attivitàjiet tagħhom. Il-qrati jridu jamministraw il-ġustizzja skont il-Kostituzzjoni u liġijiet oħrajn. Skont il-Kostituzzjoni, is-sistema tal-qrati Estonjana għandha kompetenza esklużiva biex tamministra l-ġustizzja. Fit-tweġġ tad-dmirijiet tagħha, qorti hija separata kemm mill-isfera eżekuttiva kif ukoll minn dik leġiżlattiva.

Is-sistema tal-qrati tal-Estonja tikkonsisti fi tliet livelli: Il-qrati tal-kontej u amministrattivi huma qrati tal-prim'istanza. Hemm erba' qrati tal-kontej fl-Estonja: Il-Qorti tal-Kontea ta' Harju, il-Qorti tal-Kontea ta' Viru, il-Qorti tal-Kontea ta' Tartu u l-Qorti tal-Kontea ta' Pärnu. Hemm żewġ qrati amministrattivi fl-Estonja: Il-Qorti amministrattiva ta' Tallinn u l-Qorti Amministrattiva ta' Tartu. Il-qrati tal-kontej u l-qrati amministrattivi huma maqsuma f'organi ġudizzjarji minuri.

Qrati distrettwali huma qrati tat-tieni istanza li jisimġu appelli pprezentati kontra sentenzi mogħtija mill-qrati tal-prim'istanza. Hemm żewġ qrati distrettwali: Il-qorti distrettwali ta' Tallinn u l-qorti distrettwali ta' Tartu.

Il-Qorti Suprema hi l-oġħla qorti u tisma' appelli fil-kassazzjoni pprezentati kontra sentenzi mill-qrati tat-tieni istanza. Fis-sistema tal-qrati Estonjana ma hemm l-ebda qorti kostituzzjonali separata. Id-doveri ta' qorti ta' rieżami kostituzzjonali huma mwettqa mill-Qorti Suprema.

Amministrazzjoni tal-qrati

Il-Qrati tal-prim'istanza u tat-tieni istanza huma amministrati mill-Ministeru tal-Ġustizzja flimkien mal-Kunsill għall-amministrazzjoni tal-Qrati. Il-Kunsill għall-Amministrazzjoni tal-Qrati huwa bord konsultattiv imwaqqaf sabiex imexxi s-sistema tal-qrati u x-xogħol tiegħu huwa dirett mill-Prim Imħallef tal-Qorti Suprema. Il-qrati tal-prim'istanza u tat-tieni istanza huma ffinanzjati mill-baġit tal-Istat, permezz tal-baġit tal-Ministeru tal-Ġustizzja. Il-Qorti Suprema hi indipendentement responsabbli għall-amministrazzjoni tagħha stess u għandha l-baġit tagħha stess.

Il-Kunsill għall-Amministrazzjoni tal-Qrati huwa magħmul minn:

il-Prim Imħallef tal-Qorti Suprema (li huwa anki l-president tal-Kunsill);

ħames imħallfin maħtura għal tliet snin mill-imħallfin kollha li jservu flimkien (en banc);

żewġ Membri tal-Parlament Estonjan;

avukat maħtur mill-bord tal-Kamra tal-Avukati;

il-Kap Prosekutor Pubbliku jew prosekutor pubbliku maħtur minnu/ha;

il-Kanċillier tal-Ġustizzja jew rappreżentant maħtur minnu/ha;

il-Ministru għall-Ġustizzja, jew rappreżentant maħtur minnu/ha, li jipparteċipa fis-sessjonijiet tal-Kunsill u għandu d-dritt li jitkellem.

Il-Ministru għall-Ġustizzja jista' jlaqqa' s-sessjonijiet, imma ma għandux drittijiet tal-vot.

Il-Kunsill jagħti approvazzjoni għal:

id-determinazzjoni tal-ġurisdizzjoni territorjali tal-qrati, l-istruttura tal-qrati, il-lokalità eżatta fejn jinsabu l-qrati u l-bini tal-qrati, in-numru ta' mħallfin li jservu b' mod permanenti fil-qrati u fil-bini tal-qrati, u n-numru ta' mħallfin lajċi;

il-ħatra fil-kariga u r-rilaxx prematur tal-presidenti tal-qrati;

id-determinazzjoni tar-regoli interni tal-qrati;

id-determinazzjoni tan-numru ta' kandidati għal kariga ġudizzjarja;

id-determinazzjoni tar-remunerazzjoni addizzjonali għall-manigers tal-bini tal-qrati;

l-istabbiliment ta' proceduri għall-kompilazzjoni u għas-sottomissjoni ta' dejta tar-registri mis-sistema ta' informazzjoni tal-qrati;

id-determinazzjoni ta' kif u ta' kemm għandhom jiġihallu l-imħallfin lajċi.

Il-Kunsill irid:

jipprovd opinjoni preliminari dwar il-prinċipji applikati fit-tfassil u fl-emendi għall-baġits annwali tal-qrati;

jipprovd opinjoni dwar il-kandidati għal pożizzjoni battala ta' mħallef tal-Qorti Suprema;

jipprovd opinjoni dwar ir-rilaxx ta' mħallef;

jiddelibera, bil-quddiem, ir-reviżjoni li għandha tiġi pprezentata lill-Parlament mill-Prim Imħallef tal-Qorti Suprema rigward l-amministrazzjoni tal-qrati, l-amministrazzjoni tal-ġustizzja u l-applikazzjoni uniformi tal-liġi;

jiddiskuti kwistjonijiet oħrajn fuq l-inizjattiva tal-Prim Imħallef tal-Qorti Suprema jew tal-Ministru għall-Ġustizzja.

Ġerarkija tal-qrati

Is-sistema tal-qrati tal-Estonja tikkonsisti minn **tliet livelli**:

Il-qrati tal-kontej u l-qrati amministrattivi huma qrati tal-prim'istanza.

Il-qrati distrettwali (qrati tal-appell) huma qrati tat-tieni istanza.

Il-Qorti Suprema hija l-qorti tal-appell finali (kassazzjoni).

Bhala qrati ġenerali, il-qrati tal-kontej jisingħu kawzi ċivili, kriminali u dwar reati minuri (misdemeanours). Bhala qrati tal-prim'istanza, il-qrati amministrattivi jisingħu dawk il-kazijiet amministrattivi li huma mqiegħda taħt il-ġurisdizzjoni tagħhom bil-liġi. Il-qrati distrettwali huma qrati tat-tieni istanza li jwettqu skrutinju tas-sentenzi mogħtija mill-qrati tal-pajjiż u amministrattivi f'każ ta' appell. Il-Qorti Suprema hi l-ogħla qorti u tisma' l-appelli fil-kassazzjoni pprezentati kontra sentenzi tal-qrati distrettwali. Il-Qorti Suprema hija anki l-qorti tar-reviżjoni kostituzzjonali.

Bażijiet tad-dejta ġuridici

Tista' ssib informazzjoni ġenerali dwar is-sistema ġuridika Estonjana fil-websajt tal-[Ministeru għall-Ġustizzja](#).

Tista' ssib ukoll harsa ġenerali tas-sistema tal-qrati fl-Estonja fil-[websajt tal-qrati](#).

L-aċċess għal din il-bażi tad-dejta huwa mingħajr ħlas?

L-aċċess għall-informazzjoni dwar is-sistema ġuridika u tal-qrati Estonjana huwa **mingħajr ħlas**.

L-aħħar aġġornament: 03/08/2017

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oġġett mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [en](#) giet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Irlanda

Din it-taqsimha tagħtik deskrizzjoni ġenerali tas-sistema tal-qrati fl-Irlanda.

Is- [Servizz għall-Qrati](#), li huwa persuna ġuridika indipendenti li nħoloq f'Novembru 1999 u ġie mwaqqaf mill-Gvern skont l-Att dwar is-Servizz għall-Qrati, 1998, għandu l-obbligi statutorji li ġejjin:

- Jamministra l-qrati,
- Jipprovdni servizzi ta' sostenn lill-imħallfin,
- Jipprovdni informazzjoni dwar is-sistema tal-qrati lill-pubbliku,
- Jipprovdni, jamministra u jieħu ħsieb il-bini tal-qorti, u
- Jipprovdni faċilitajiet għal min juża l-qrati.

Il-Kostituzzjoni tal-Irlanda tgħid illi l-ġustizzja għandha tiġi amministrata fil-qrati stabbiliti bil-liġi mill-imħallfin maħtura mill-President fuq il-parir tal-Gvern; illi l-imħallfin tal-qrati kollha, skont il-Kostituzzjoni, huma kompletament indipendenti fl-eżerċizzju ta' funzjonijiet ġudizzjarji tagħhom. Imħallef ma jistax jitneħħa mill-kariga ħlief għal imġiba ħażina jew inkapaċità u mbagħad biss abbażi ta' riżoluzzjonijiet li jkunu għaddew miż-żewġ kmamar tal-Oireachtas (il-Parlament).

Ġerarkija tal-qrati

Il-Kostituzzjoni tfassal l-istruttura tas-sistema tal-qorti li tikkonsisti f'qorti tal-appell finali, il-Qorti Suprema, u l-qrati tal-prim'istanza li jinkludu High Court li għandha ġurisdizzjoni sħiħa għall-kwistjonijiet kriminali u ċivili u qrati ta' ġurisdizzjoni limitata, is-Circuit Court u l-Qorti Distrettwali organizzati fuq bażi reġjonali.

Fir-rigward tal-kawzi kriminali, l-Artikolu 38 jgħid illi "M'għandhom jittieħdu l-ebda procedimenti kriminali kontra persuna ħlief fi proċess xieraq skont il-liġi". Ir-reati minuri jinstemgħu quddiem qrati ta' ġurisdizzjoni sommarja filwaqt li kawza kontra persuna li tiġi akkużata b'reat aktar serju ma tistax tinstema' jekk mhux b'għur. Il-Kostituzzjoni tipprovdni wkoll għat-twaqqif ta' Qrati Speċjali biex tiżgura l-amministrazzjoni effettiva tal-ġustizzja meta l-qrati ordinarji ma jkunux jistgħu jagħmlu dan.

Il-pubbliku jista' jidhol f'kull qorti ħlief dawk li juru t-tabella 'in camera' li tisser li dik il-kawza mhix miftuħa għall-pubbliku ġenerali.

Il-qrati li jisingħu il-kawzi ċivili huma organizzati f'dawn l-istrutturi li ġejjin:

Il-Qorti Suprema	Il-High Court
(Ibbażata f'Dublin) Ġurisdizzjoni tal-Appell	(Ibbażata f'Dublin) Ġurisdizzjoni oriġinali sħiħa u Ġurisdizzjoni tal-appell mis-Circuit Court u ċerti tribunali oħra
Is-Circuit Court	Il-Qorti Distrettwali
(Ibbażata f'kull waħda mis-26 belt tal-kontea) Ġurisdizzjoni oriġinali sa massimu ta' (€38,092.14) u Ġurisdizzjoni tal-appell mis-Circuit Court u ċerti tribunali oħra	(Ibbażata f'24 distrett) Ġurisdizzjoni oriġinali sa €6,348.69 (Inkluzi l-proċedura tat-Talbiet iż-Żgħir għal ċerti talbiet tal-konsumaturi sa massimi ta' €1,269.74)

L-aħħar aġġornament: 15/09/2014

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oġġett mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Greċja

Din it-taqsimha tagħtik deskrizzjoni ġenerali tas-sistema tal-qrati fil-Greċja.

L-organizzazzjoni ġudizzjarja- is-sistemi ġudizzjarji

L-amministrazzjoni tal-ġustizzja fil-Greċja hija waħda mit-tliet funzjonijiet tal-Istat. Skont il-prinċipju tas-**separazzjoni tal-kompetenzi**, il-ġustizzja hija **indipendenti** mill-kompetenzi legiżlattivi u eżekuttivi.

Tipi ta' qrati- deskrizzjoni qasira

Il-qrati fil-Greċja huma maqsuma fil-**kategorij**prinċipali li ġejjin:

Qrati amministrattivi (*Διοικητικά δικαστήρια*)

Qrati ċivili (*Πολιτικά δικαστήρια*)

Qrati kriminali (*Ποινικά δικαστήρια*)

L-uffiċċju tal-prosekutur pubbliku

Qrati marzjali (στρατοδικείο), qrati navali (ναυτοδικείο) u qrati tal-forza tal-ajru (αεροδικείο)s

Qorti Suprema Speċjali (*Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο*)

Qrati speċjali li jisingħu kawżi dwar korruzzjoni

Qrati speċjali li jisingħu kawżi dwar ir-responsabbiltà tal-Ministri

Qrati speċjali li jisingħu kawżi dwar ir-rimunerazzjoni tal-uffiċjali ġudizzjarji

L-Amministrazzjoni tal-Qrati

Kull qorti hija amministrata minn uffiċjali ġudizzjarji: president jew kunsill iffurmat minn tliet membri.

Ġerarkija tal-Qrati

Qrati ċivili:

Qrati ċivili tad-distrett (*ειρηνοδικεία*), qrati tal-prim'istanza (*πρωτοδικεία*), qrati tal-appell (*εφετεία*), il-Qorti Suprema (*Αρειος Πάγος*)

Qrati kriminali:

Qrati kriminali tad-distrett (*πταιματοδικεία*), qrati tal-Maġistrati (*πλημμελειοδικεία*), qrati tal-appell, Qorti Suprema

Qrati amministrattivi:

Qrati amministrattivi tal-prim'istanza, qrati amministrattivi tal-appell, Kunsill tal-Istat (*Συμβούλιο της Επικρατείας*)

Il-Ministeru tal-Ġustizzja huwa kompetenti u responsabbli għall-amministrazzjoni tal-qrati.

Ħoloq relatati

[Kunsill tal-Istat](#)

[Qorti amministrattiva ta' Ateni](#)

[L-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku tal-Imħallfin tal-Qrati tad-Distrett](#)

[Il-Ministeru Grieg tal-Ġustizzja, it-Trasparenza u d-Drittijiet tal-Bniedem](#)

[Il-Qorti Suprema b'ġurisdizzjoni ċivili u kriminali](#)

L-aħħar aġġornament: 03/07/2019

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi fitt mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [es](#) għiet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Spanja

Din it-taqsimha tippreżenta ħarsa ġenerali lejn is-sistema tal-qrati u t-tribunali fi Spanja.

L-Organizzazzjoni tal-Ġustizzja. Is-Sistemi Ġudizzjarji

L-Amministrazzjoni tal-Ġustizzja

Fl-ambitu tas-sistemi ġuridici kontemporanji, is-sistema Spanjola għandha l-karatteristiki tal-hekk imsejjaħ mudell kontinentali.

Dan il-mudell għandu bħala karatteristiki fundamentali:

is-separazzjoni fl-ordni ġuridiku tas-settur pubbliku u tas-settur privat, waqt li huma wkoll maqsuma f'taqsimiet li jkopru materji kostituzzjonali, kriminali, amministrattivi, fiskali, ċivili, kummerċjali, industrijali u proċedurali.

is-supremazija tal-liġi u tad-dritt miktub, fis-sistema tas-sorsi definiti fil-Kodiċi Ċivili jiġifieri l-liġi miktuba, il-konswetudni u l-prinċipji ġenerali tad-Dritt.

l-organizzazzjoni ġerarkika tat-tribunali b'sistema ta' rikorsi ġurisdizzjonali.

Tipi ta' tribunali. Deskrizzjoni fil-qosor

Il-Kostituzzjoni Spanjola tal-1978 tistabbilixxi li Spanja hija Stat Soċjali u Demokratiku bbażat fuq l-Istat tad-Dritt li bħala valuri superjuri tal-ordni ġuridiku tiegħu għandu l-libertà, il-ġustizzja, l-ugwaljanza u l-pluraliżmu politiku.

Il-Kostituzzjoni hija bbażata fuq l-għaqda indissolubbli tal-Istat Spanjol, il-patrija komuni u indiviżibbli tal-Ispanjoli kollha, u tirrikonoxxi u tiggarrantixxi d-dritt għall-awtonomija tan-nazzjonalitajiet u r-regjuni integrati fih u s-solidarjetà bejniethom kollha.

It-Titolu VI tal-Kostituzzjoni huwa ddedikat lill-Ġudikatura u l-Artikolu 117 tiegħu jiddikjara li l-prinċipju tal-għaqda ġurisdizzjonali huwa l-bażi għall-organizzazzjoni u l-funzjonament tat-Tribunali.

Dawn il-prinċipji kollha jinfurmaw l-Organizzazzjoni tal-Qrati u t-Tribunali fi Spanja u huma mfissra fl-eżistenza ta' ġurisdizzjoni unika, magħmula minn korp uniku ta' mħallfin u maġistrati li jiffurmaw il-Ġurisdizzjoni Ordinaria.

Jeżistu diversi qrati u tribunali li jqassmu xogħolhom skont il-kriterji għat-tqassim skont il-kompetenza: is-suġġett, l-ammont, il-persuna, il-funzjoni jew it-territorju, billi l-Għaqda Ġurisdizzjonali ma teskludix l-eżistenza ta' organi differenti b'kompetenzi differenti.

Sabiex organu ġudizzjarju jiġi kkunsidrat bħala ordinarju, irid ikun irregolat mil-Liġi Organika dwar il-Ġudikatura, skont il-mandat fl-Artikolu 122 tal-Kostituzzjoni Spanjola tal-1978.

Trid issir distinzjoni bejn tliet aspetti fundamentali:

l-aspett territorjali.

in-natura individwali jew kolleġjali tal-organi.

l-aspett kompetenzjali.

L-aspett territorjali

Skont il-memorandum ta' spjegazzjoni fil-Liġi Organika 6/1985 tal-1 ta' Lulju dwar il-Ġudikatura, l-Istat huwa organizzat **territorjalment**, għal skopijiet ġudizzjarji, f'municipalitajiet, distretti, provinċji u komunitajiet awtonomi, bl-awtorità ġurisdizzjonali fuqhom tkun eżerċitata mill-Qrati tal-Kummissarju tal-Ġustizzja, il-Qrati tal-Ewwel Istanza u l-Kumpilazzjoni, il-Qorti Amministrattiva, il-Qorti Industrijali, il-Qorti tal-Viġilanza Penitenzjarja u tal-Minuri, il-Qrati Provinċjali u t-Tribunali Superjuri tal-Ġustizzja. Il-Qorti Kriminali u Amministrattiva Nazzjonali u l-Qorti Suprema u l-Qrati Ċentrali tal-Kumpilazzjoni u l-Qrati Amministrattivi għandhom awtorità ġurisdizzjonali fit-territorju nazzjonali kollu.

In-natura individwali jew kolleġjali tal-organi

Rigward **in-natura individwali jew kolleġjali tal-organi**, kollha huma individwali bl-eċċezzjoni tal-Qorti Suprema, il-Qorti Kriminali u Amministrattiva Nazzjonali, il-Qrati Superjuri tal-Ġustizzja u l-Qrati Provinċjali.

Il-Qorti Suprema hija fformata mill-president tagħha, il-presidenti tal-awla u l-maġistrati li jiddeterminaw il-liġi għal kull waħda mill-awli u t-taqsimiet tagħhom. Hemm hames awli: dik Ċivili, dik Kriminali, dik Amministrattiva, dik Industrijali u dik Militari.

Il-Qorti Kriminali u Amministrattiva Nazzjonali hija fformata mill-president tagħha, il-presidenti tal-awla u l-maġistrati li jiddeterminaw il-liġi għal kull waħda mill-Awli u t-Taqsimiet tagħhom (tal-Appelli, Kriminali, Amministrattiva u Industrijali).

It-Tribunali Superjuri jinkludu erba' awli (ċivili, kriminali, amministrattivi u industrijali). Huma fformati minn president, li huwa wkoll il-president tal-awla ċivili u ta' dik kriminali; il-presidenti tal-awla u l-maġistrati li jiddeterminaw il-liġi għal kull waħda mill-awli tagħhom.

Il-Qrati Proviċjali huma fformati minn president wieħed u żewġ maġistrati jew aktar. Huma jisingħu kawzi ċivili u kriminali u jista' jkun hemm taqsimiet bl-istess kompożizzjoni.

L-Uffiċċju Ġudizzjarju

Il-Liġi Organika tal-Ġudikatura tiddefinixxi l-Uffiċċju Ġudizzjarju bħala "l-organizzazzjoni ta' natura strumentali li toffri sostenn u appoġġ għall-attività ġurisdizzjonali tal-qrati u t-tribunali."

Dan kien imfassal biex itejjeb l-effikaċċja, l-effiċjenza u t-trasparenza tal-ħidma ġudizzjarja, iħaffef il-qtugħ tal-kawzi, u jrawwem il-kooperazzjoni u l-koordinament bejn id-diversi amministrazzjonijiet. Għaldaqstant, it-tnedija tiegħu hija reazzjoni għall-impenn lejn servizz pubbliku eqreb taċ-ċittadini u ta' kwalità, b'konformità mal-valuri kostituzzjonali u li jimxi mal-bżonnijiet reali taċ-ċittadini.

Dan huwa mudell organizzattiv ġdid li jintroduci tekniki moderni ta' ġestjoni, ibbażati fuq il-kombinazzjoni ta' unitajiet amministrattivi differenti; Unitajiet Proċedurali ta' Appoġġ dirett, li huma ekwivalenti għall-qrati l-antiki, li jappoġġaw lill-Imħallef jew Maġistrat fil-funzjoni ġurisdizzjonali tiegħu u Servizzi proċedurali komuni, immexxija minn Segretarji Ġudizzjarji li jwettqu u jiddeċiedu l-funzjonijiet kollha li ma jkunux strettament ġurisdizzjonali, fosthom: jirċievu dokumenti, jieħdu hsieb in-notifiki, jeżegwixxu d-deċiżjonijiet, jittrattaw proċedimenti mhux ġudizzjarji, jilqgħu rikorsi għall-ftuħ ta' kawża, jinnotifikaw il-partijiet, jirrimedjaw nuqqasijiet proċedurali...

Hemm tliet tipi ta' Servizzi Komuni Proċedurali:

Is-Servizz Komuni Ġenerali

Is-Servizz Komuni tal-Ġestjoni tal-Kawża

Is-Servizz Komuni tal-Eżekuzzjoni

Il-mudell organizzattiv il-ġdid tal-Amministrazzjoni tal-Ġustizzja daħal fis-seħħ f'Burgos u f'Murcia f'Novembru 2010. Fi Frar tas-sena ta' wara, l-Uffiċċju Ġudizzjarju għe stabbilit f'Ciudad Real u fi Ciudad Real u fix-xahar ta' Ġunju 2011 fis-sedi ta' León, Cuenca u Mérida. Huwa previst li fl-2013 ikun stabbilit ukoll f'Ceuta u f'Melilla. Dan il-mudell organizzattiv jikkoeżisti mal-mudell l-antik ta' qrati u tribunali li għad hemm fil-bqija tat-territorju.

L-aspett kompetenzjali

Flimkien mal-element territorjali, is-suġġetti u l-kwistjonijiet li jistgħu jisingħu l-qrati u t-tribunali jinqasmu **ferba' oqsma ġurisdizzjonali**:

Ġurisdizzjoni Ċivili: teżamina t-tilwim li ma jkunx attribwit espressament lil qasam ġurisdizzjonali ieħor. Għalhekk jista' jiġi kklassifikat bħala ordinarju jew komuni.

Ġurisdizzjoni Kriminali: Il-ġurisdizzjoni kriminali tisma' kważi u proċedimenti kriminali. Hija karatteristika tal-liġi Spanjola li l-kawża ċivili li tirriżulta minn reat kriminali tista' titressaq fl-istess hin bħall-azzjoni kriminali. F'każ bħal dan, il-qorti kriminali tiddeċiedi d-danni xierqa sabiex tagħmel tajjeb għat-telf ikkawżat mid-deliit jew nuqqas.

Ġurisdizzjoni Amministrattiva: il-ġurisdizzjoni amministrattiva tittratta l-verifika tal-legalità ta' azzjoni tal-amministrazzjonijiet pubbliċi u l-pretensjonijiet ta' responsabbiltà finanzjarja li jsiru kontra tagħhom.

Ġurisdizzjoni Industrijali: tisma' pretensjonijiet fil-qasam tad-dritt industrijali, kemm f'kunflitti individwali bejn il-ħaddiem u min iħaddmu li jirriżultaw mill-kuntratt tax-xogħol, u fi kwistjonijiet ta' negozjati għal ftehim kollettiv, kif ukoll talbiet fil-materja tas-Sigurtà Soċjali jew kontra l-Istat meta jkollu responsabbiltà attribwita mil-legiżlazzjoni industrijali.

Minbarra l-erba' oqsma ġurisdizzjonali, fi Spanja hemm ukoll il-**Ġurisdizzjoni Militari**.

Il-Ġurisdizzjoni Militari tirrappreżenta eċċezzjoni għall-prinċipju tal-unità ġurisdizzjonali.

Għal aktar informazzjoni, ara l-paġna dwar il-ġurisdizzjoni ordinarja fi Spanja.

Ma jeżisti l-ebda qasam ġurisdizzjonali straordinarju fi Spanja, madankollu nistgħu nirrimaryaw li fil-oqsma ġurisdizzjonali li diġà ssemmev, ġew stabbiliti **Qrati speċjalizzati bbażati fuq is-suġġett. Bħal, pereżempju, il-qrati li jittrattaw il-Vjolenza kontra n-Nisa, il-qrati ta' viġilanza penitenzjarja u qrati tal-minuri. Dawn il-qrati għandhom ġurisdizzjoni ordinarja bi speċjalizzazzjoni minhabba s-suġġett li jittrattaw. Għal aktar informazzjoni, ara "qrati u tribunali speċjalizzati fi Spanja."**

Il-ġerarkija tal-qrati u t-tribunali

Spanja ssegwi sistema ta' żewġ istanzi, li tistabbilixxi l-ġerarkija tat-tribunali f'sistema tal-appelli.

Huwa neċessarju li wieħed jara dak li jspesjifika l-ordni ġuridiku Spanjol dwar il-kompetenzi ta' kull organu ġudizzjarju sabiex jara liema appelli huma applikabbli u quddiem liema qorti jridu jsiru. **Għal aktar informazzjoni, ara l-paġna dwar il-ġurisdizzjoni ordinarja fi Spanja.**

Bażijiet ta' dejta legali

L-aċċess għall-bażijiet ta' dejta huwa mingħajr hlas?

Iva, l-aċċess huwa b'xejn.

Ġabra fil-qosor tal-kontenut

Bażijiet ta' dejta dwar il-legiżlazzjoni. [Gazzetta Uffiċjali tal-Gvern.](#)

Bażijiet ta' dejta dwar il-ġurisprudenza. [Ċentru tad-Dokumentazzjoni Ġudizzjarja.](#)

Ħoloq relatati

[IL-KUNSILL ĠENERALI TAL-ĠUDIKATURA FI SPANJA](#)

L-aħħar aġġornament: 11/03/2020

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Franza

F'din it-taqsimha inti għandek issib harsa ġenerali tal-ġerarkija tal-qrati fi Franza.

L-organizzazzjoni tal-qrati - qrati ta' ġudikatura ordinarja u qrati amministrattivi

Il-qrati u t-tribunali, u l-ġerarkija tagħhom

Il-qrati ta' ġudikatura ordinarja

1. Tal-Prim'Istanza:

Qrati ċivili

Il-Qorti Reġjonali (*Tribunal de grande instance*)

Il-Qorti Distrettwali (*Tribunal d'instance*)

Qrati ċivili speċjalizzati: Tribunal għall-Impjeggi (*Conseil des Prud'hommes*), Qorti Kummerċjali (*Tribunal de commerce*), eċċ.

Qrati kriminali

Il-Qorti tal-Pulizija (*Tribunal de police*) (kontravvenzjonijiet)

Il-Qorti Korrettiva (*Tribunal correctionnel*) (delitti)

Il-Qorti tal-Assiżi (*Cour d'assises*) (reati)

2. Tat-Tieni Istanza: Il-Qorti tal-Appell (*Cour d'Appel*)

3. Qorti tal-Kassazzjoni (*Cour de cassation*)

Il-qrati amministrattivi

1. Tal-Prim'Istanza:

Il-Qorti Amministrattiva (*Tribunal administratif*)

Il-qrati amministrattivi speċjalizzati (il-qrati finanzjarji bħall-Qorti Reġjonali tal-Awdituri, il-qrati tal-protezzjoni soċjali, il-qrati dixiplinarji professjonali)

2. Tat-Tieni Istanza:

Il-Qorti Amministrattiva tal-Appell (*Cour administrative d'appel*)

Il-qrati amministrattivi tal-appell speċjalizzati (il-Qorti tal-Awdituri - *Cour des comptes*, il-Kumitat Ċentrali tal-Protezzjoni Soċjali - *Commission centrale d'aide sociale* eċċ.)

3. *Conseil d'Etat*

Għal aktar tagħrif ara [l-websajt tal-*Conseil d'Etat*](#).

Il-banek tad-dejta ġuridici

Il-bażijiet tad-dejta ġuridici fi Franza huma koperti minn servizz pubbliku ta' disseminazzjoni fuq l-internet. Għalhekk, il-websajt [Légifrance](#) tinkludi:

[is-sentenzi tal-Qorti tal-Kassazzjoni u tal-qrati tal-appell](#) (il-bażijiet tad-dejta "CASS", "INCA" u "CAPP")

[is-sentenzi tal-*Conseil d'Etat*](#)

[is-sentenzi tal-qrati amministrattivi tal-appell](#)

[is-sentenzi ta' għadd ta' qrati amministrattivi](#) (fuq il-bażi tad-dejta "JADE").

L-aċċess għal dawn il-banek tad-dejta huwa bla ħlas?

L-aċċess għal dawn il-banek tad-dejta huwa bla ħlas.

Ħoloq relatati

[Sib qrati kompetenti](#)

[L-organizzazzjoni tal-qrati – Franza](#)

L-aħħar aġġornament: 19/05/2017

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija gestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-orijinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirrifletti l-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Il-verzjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin digà ġew tradotti.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - il-Kroazja

Is-sistema ġudizzjarja fir-Repubblika tal-Kroazja

Il-Kostituzzjoni tar-Repubblika tal-Kroazja tistabbilixxi illi l-awtorità fil-Kroazja hija organizzata skont il-prinċipju tas-separazzjoni tas-setgħat, sabiex l-awtorità legiżlattiva tiġi eżerċitata mill-Parlament Kroat, l-awtorità eżekuttiva mill-Gvern tar-Repubblika tal-Kroazja u l-awtorità ġudizzjarja mill-qrati tal-Kroazja. Bħala detenturi tal-awtorità ġudizzjarja, il-qrati jamministraw il-ġustizzja skont il-Kostituzzjoni, il-liġijiet u r-regoli u t-trattati internazzjonali li ffirmat u rratifikat il-Kroazja. L-imħallfin maħtura mill-Kunsill Ġudizzjarju tal-Istat għandhom is-setgħa ġudizzjarja. Fl-eżerċizzju tad-dmirijiet ġudizzjarji tagħhom, l-imħallfin iridu jkunu indipendenti u awtonomi u jgawdu mill-immunità skont il-liġi. Il-kariga ġudizzjarja hija permanenti u mħallef ma jistax ikollu karigi oħra.

L-organizzazzjoni tas-sistema ġudizzjarja fil-Kroazja

Il-Ministeru tal-Ġustizzja tar-Repubblika tal-Kroazja jwettaq:

dmirijiet legali u oħrajn relatati ma':

il-liġijiet ċivili, kriminali u tal-kummerċ u l-amministrazzjoni tal-ġustizzja amministrattiva, l-istruttura, il-funzjonament u t-taħriġ professjonali tal-imħallfin, il-prosekuturi u l-persunal tal-qrati, il-korpi tal-prosekuzzjoni pubblika li jmxexx l-proċedimenti dwar aġir ħażin u l-awtoritajiet li huma responsabbli għall-eżekuzzjoni ta' sanzjonijiet kriminali, dmirijiet amministrattivi u oħrajn marbuta mal-ħidma tan-nutara u l-prosekuturi, it-tariffi tal-qrati u tan-nutara, l-għajjuna legali internazzjonali u forom oħra ta' għajjuna legali, l-eżekuzzjoni ta' sanzjonijiet kriminali, il-maħfra u l-parole, il-kompjuterizzazzjoni, l-instituzzjonalizzazzjoni u l-koordinazzjoni tas-sistema ta' appoġġ għall-vittmi u x-xhieda fi f'dan il-ġudikatura, attivitajiet marbuta mal-għoti ta' informazzjoni u għajjuna lill-vittmi u x-xhieda, kwistjonijiet marbuta mal-ħlas ta' kumpens lil persuni li ġew arrestati mingħajr ġustifikazzjoni u kkundannati ingustament u d-dmirijiet amministrattivi marbuta mal-kumpens finanzjarju għall-vittmi tar-reati,

is-superviżjoni tal-prestazzjoni tal-amministrazzjoni fi f'dan is-sistema ġudizzjarja, l-uffiċċju tal-prosekutur pubbliku u l-korpi li jmxexx proċedimenti dwar aġir ħażin,

dmirijiet amministrattivi u oħrajn marbuta ma':

id-dritt ta' sjieda, kwistjonijiet ta' propjetà marbuta mal-esproprijazzjoni u restrizzjonijiet oħra fuq is-sjieda, kwistjonijiet ta' propjetà dwar il-kostruzzjoni, l-art għall-agrikoltura u l-foresterija, il-konsolidazzjoni tal-art, il-bejgħ u x-xiri ta' art u bini u dawk l-operazzjonijiet tal-agrikoltura li ma jaqgħux taħt il-ġurisdizzjoni ta' korpi tal-gvern oħra, il-propjetà ta' ċittadini barranin, il-kumpens għall-konfiska tal-propjetà fi żmien ir-regim Komunist Jugoslav li ma jaqax taħt il-ġurisdizzjoni ta' korpi tal-gvern oħra u s-suċċessjoni tal-propjetà, drittijiet u responsabbiltajiet tal-eks RFSJ, dmirijiet amministrattivi u professjonali marbuta mal-kooperazzjoni tal-Gvern tar-Repubblika tal-Kroazja ma' qrati kriminali internazzjonali, ir-rappreżentazzjoni tar-Repubblika tal-Kroazja quddiem il-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem fi Strasburgu, il-Qorti Internazzjonali tal-Ġustizzja u qrati internazzjonali oħra,

sakemm ma jkunx provdut mod ieħor permezz ta' deċiżjoni speċifika tal-Gvern Kroat, u dmirijiet marbuta mal-farsien tad-drittijiet tal-bniedem u d-drittijiet tal-minoranzi nazzjonali,

dmirijiet marbuta mal-partecipazzjoni tal-Kroazja fil-hidma tal-korpi tal-Unjoni Ewropea fl-oqsma taħt il-ġurisdizzjoni tal-Ministeru, dmirijiet oħra fil-kompetenza tal-Ministeru skont liġi speċifika.

L-Akkademja Ġudizzjarja

L-Akkademja Ġudizzjarja hija istituzzjoni pubblika indipendenti li tipprovdi taħriġ professjonali inizjali ta' kwalità għall-apprendisti fil-korpi ġudizzjarji u għall-istudenti fl-iskola tal-Istat għall-Uffiċjali Ġudizzjarji, u torganizza u tipprovdi b'mod kontinwu tagħlim tul il-hajja tal-uffiċjali ġudizzjarji u konsulenti fil-korpi ġudizzjarji.

Struttura

Skola tal-Istat għall-Uffiċjali Ġudizzjarji

Id-Direttorat għat-taħriġ professjonali tal-apprendisti, konsulenti fil-korpi ġudizzjarji u l-uffiċjali ġudizzjarji

Iċ-ċentri reġjonali fil-qrati tal-kontea f'Zagreb, Split, Rijeka, Osijek u Varaždin

L-Akkademja Ġudizzjarja hija regolata mill-imħallfin, prosekuturi, professuri tal-Università u esperti oħra

L-Akkademja Ġudizzjarja hija attivament involuta fil-kooperazzjoni internazzjonali u tippartecipa fi proġetti tal-Unjoni Ewropea kemm bħala benefiċjarju u kemm bħala partecipant. Dawn il-proġetti għandhom l-għan li jsaħħu l-Akkademja u l-iżvilupp professjonali ta' dawn il-gruppi fil-mira.

L-Att dwar l-Akkademja Ġudizzjarja

Il-qrati fir-Repubblika tal-Kroazja

L-Att dwar il-Qrati jirregola l-organizzazzjoni, il-kompetenza u l-ġurisdizzjoni tal-qrati.

Fir-Repubblika tal-Kroazja, l-awtorità ġudizzjarja hija eżerċitata mill-qrati bħala korpi separati tal-awtorità tal-Istat. Huma jeżerċitaw l-awtorità tagħhom b'mod awtonomu u indipendenti fi ħdan l-ambitu u l-kompetenza prevista mil-liġi.

Il-qrati jħarsu l-ordni ġuridiku tal-Kroazja kif stabbilit mill-Konstituzzjoni, mil-liġijiet u t-trattati internazzjonali u jiżguraw l-applikazzjoni uniformi tal-liġi u l-ugwaljanza ta' kulhadd quddiem il-liġi.

Il-qrati jiddeciedu dwar każijiet ta' drittijiet u obbligi fundamentali tal-bniedem, drittijiet u l-obbligi tar-Repubblika tal-Kroazja u tal-unitajiet awtonomi lokali u reġjonali tal-gvern, u d-drittijiet u l-obbligi ta' persuni ġuridici oħra, jagħtu sanzjonijiet u miżuri oħra kontra l-awturi ta' reati, aġir hażin u offiżi speċifikati mil-liġi u regolamenti oħra, jistħarrġu l-legalità ta' atti ġenerali u individwali tal-awtoritajiet amministrattivi pubbliċi, jiddeciedu dwar tilwim fuq ir-relazzjonijiet personali taċ-ċittadini, kawżi dwar ix-xogħol, il-kummerċ, il-propjetà u kawżi civili oħra, u jiddeciedu dwar każijiet legali oħra kif previsti mil-liġi.

Il-qrati jamministraw il-ġustizzja skont il-Konstituzzjoni, il-liġijiet, it-trattati internazzjonali u sorsi legali validi oħra.

L-awtorità ġudizzjarja fir-Repubblika tal-Kroazja hija eżerċitata minn **qrati ordinarji u speċjalizzati** u mill-**Qorti Suprema tar-Repubblika tal-Kroazja**.

Il-qrati ordinarji huma l-qrati municiċpali u l-qrati tal-kontea.

Il-qrati speċjalizzati huma l-qrati kummerċjali, il-qrati amministrattivi, il-qrati li jitrattaw każijiet ta' aġir hażin, il-Qorti Kummerċjali Superjuri tar-Repubblika tal-Kroazja, il-Qorti Amministrattiva Superjuri tar-Repubblika tal-Kroazja u l-Qorti Superjuri għal kawżi ta' Aġir Hażin tar-Repubblika tal-Kroazja.

Il-qrati municiċpali u l-qrati li jitrattaw każijiet dwar aġir hażin jiġu stabbiliti fit-territorju ta' wieħed jew aktar municiċpalitajiet, belt jew diversi bliet jew partijiet minn żona urbana, u l-qrati tal-kontea, tal-kummerċ u l-qrati amministrattivi jiġu stabbiliti għat-territorju ta' kontea waħda jew iżjed.

Il-Qorti Kummerċjali Superjuri tar-Repubblika tal-Kroazja, il-Qorti Amministrattiva Superjuri tar-Repubblika tal-Kroazja, il-Qorti Superjuri għal-Kawżi dwar Aġir Hażin tar-Repubblika tal-Kroazja u l-Qorti Suprema tar-Repubblika tal-Kroazja huma stabbiliti għat-territorju tar-Repubblika tal-Kroazja.

Il-Qorti Suprema tar-Repubblika tal-Kroazja hija l-oghla qorti fil-Kroazja.

Il-liġi tista' tistabbilixxi qrati ordinarji u speċjalizzati oħra b'ġurisdizzjoni f'qasam partikolari tekniku jew legali.

Il-Qorti Suprema tar-Repubblika tal-Kroazja

Qrati tal-kontea (15)	Qorti Kummerċjali Superjuri (1)	Qorti Amministrattiva Superjuri (1)	Qorti Superjuri għal Kawżi dwar Aġir Hażin (1)
Qrati municiċpali (67)	Qrati Kummerċjali (7)	Qrati amministrattivi (4)	Qrati għal kawżi dwar aġir hażin (61)

Għandu jiġi nnutat illi fl-1 ta' April 2015 twaqqaf netwerk ġdid ta' qrati municiċpali u kummerċjali, iffurmat minn 24 qorti municiċpali u tmien qrati kummerċjali. Fl-1 ta' Lulju 2015 twaqqaf netwerk ġdid ta' 22 qorti għal kawżi dwar aġir hażin. Dawn huma regolati mill- **Att dwar il-Qrati (Żoni u Sede)**(OG 128/14)

L-informazzjoni mogħtija hawnhekk hija aġġornata u korretta, wara li ġiet mibdula fl-1 ta' April u l-1 ta' Lulju 2015.

Il-Qorti Suprema tar-Repubblika tal-Kroazja għandha s-sede tagħha f'Zagreb.

Hija tiżgura l-applikazzjoni uniformi tal-liġi u l-ugwaljanza fit-trattament għal kulhadd,

Tiddeciedi dwar rimedji legali ordinarji fejn previsti minn liġi speċifika,

Tiddeciedi dwar rimedji legali straordinarji minħabba deċiżjonijiet finali tal-qrati tal-Kroazja,

Tiddeciedi dwar kunflitti ta' ġurisdizzjoni fejn previsti minn liġi speċifika,

Tiddiskuti kwistjonijiet legali kurrenti dwar il-prattika ġudizzjarja, tanalizza l-bżonn ta' żvilupp professjonali tal-imħallfin, konsulenti u apprendisti tal-qorti u tieħu sehem f'attivitajiet oħra previsti mil-liġi.

Il-Qorti Suprema tar-Repubblika tal-Kroazja

Trg Nikole Šubića Zrinskog 3

10 000 Zagreb

tel: +385 1 486 22 22, +385 1 481 00 36

faks: +385 1 481 00 35

posta elettronika: vsrh@vsrh.hr

 <http://www.vsrh.hr/>

 L-Att dwar il-Qrati

 L-Att dwar il-Qrati (Żoni u Sede)

Dawn l-atti huma fis-seħħ.

L-Att il-ġdid dwar il-Qrati (Żoni u Sede) kien adottat u ppublikat fil-Gazzetta Uffiċjali (NN) 128/14 u daħal fis-seħħ fl-1 ta' April https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_10_128_2430.html 2015 jew fl-1 ta' Lulju 2015, u b'hekk issostitwixxa l-atti preċedenti.

L-Uffiċċju għall-Prevenzjoni tal-Korruzzjoni u l-Kriminalità Organizzata

L-Uffiċċju għall-Prevenzjoni tal-Korruzzjoni u l-Kriminalità Organizzata huwa uffiċċju speċjali tal-**prosekutur pubbliku** imwaqqaf għat-territorju kollu tar-Repubblika tal-Kroazja, li jwettaq id-dmirijiet ta' prosekuzzjoni pubblika f'każijiet li jinvolvu l-korruzzjoni u atti kriminali minn kriminalità organizzata.

L-Uffiċċju għall-Prevenzjoni tal-Korruzzjoni u l-Kriminalità Organizzata

Gajeva 30a

10 000 Zagreb

tel: +385 4591 874

faks: + 385 1 4591 878

posta elektronika tajnistvo@uskok.dorh.hr

L-Att dwar l-Uffiċċju għall-Prevenzjoni tal-Korruzzjoni u l-Kriminalità Organizzata

L-aħħar aġġornament: 20/07/2016

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirrifletti il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Italja

Din it-taqsimha tipprovdi lejn harsa ġenerali lejn is-sistema tal-qrati fl-Italja.

L-organizzazzjoni tal-ġustizzja – sistemi ġudizzjarji

Is-sistema ġudizzjarja Taljana hija bbażata fuq il-liġi ċivili.

Il-funzjoni ta' imħallef, kif ukoll dik ta' prosekutur pubbliku, tiġi eżerċitata mill-membri tal-ġudikatura. Il-funzjoni amministrattiva titwettaq mill-Ministeru tal-Ġustizzja.

Il-funzjoni ġudizzjarja tista' tinqasam fl-oqsma li ġejjin:

Ċivili u kriminali ordinarji

Amministrattiv

Kontabbiltà

Militari

Fiskali

Il-ġurisdizzjoni f'materji amministrattivi tiġi eżerċitata mill-qrati amministrattivi reġjonali (Tribunali Amministrativi Regionali jew TAR) u mill-Kunsill tal-Istat (Consiglio di Stato).

Il-ġurisdizzjoni f'materji ta' kontabbiltà tiġi eżerċitata mill-Qorti tal-Awdituri tal-Istat (Corte dei conti). L-uffiċċju tal-prosekutur pubbliku ġenerali huwa bbażat fl-istess qorti.

Il-ġurisdizzjoni f'materji fiskali tiġi eżerċitata mill-Kummissjonijiet Fiskali Provinċjali u mill-Kummissjonijiet Fiskali Distrettwali.

Il-ġurisdizzjoni f'materji militari tiġi eżerċitata mill-qrati militari, mill-qorti militari tal-appelli, mill-qorti militari ta' sorveljanza, mill-prosekuturi militari bbażati fil-qrati militari, mill-prosekuturi militari ġenerali bbażati fil-qorti tal-appell militari, u mill-prosekutur militari ġenerali bbażat fil-Qorti tal-Kassazzjoni.

Il-ġurisdizzjoni f'materji ċivili u kriminali ordinarji tiġi eżerċitata mill-maġistrati li jappartjenu għall-ordni ġudizzjarju, li tinqasam fil-ġudikanti min-naħa waħda u mill-maġistrati tal-uffiċċju tal-prosekutur pubbliku min-naħa l-oħra, li jaqdu r-rwol ta' imħallef u maġistrat istruttorju rispettivament.

L-amministrazzjoni tal-qrati

Il-Kostituzzjoni, fost l-istrutturi tal-gvern, tagħmel lill-Ministeru tal-Ġustizzja responsabbli għall-amministrazzjoni tal-qorti minħabba l-funzjoni speċjali, ir-rwol u r-relazzjoni tiegħu mal-ġudikatura.

Wara eżami pubbliku diffiċli, il-maġistrati jiġu assenjati fil-qrati f'qasam ta' kompetenza partikolari, skont l-għażla personali tagħhom. Dawn ma jistgħux jiġu assenjati, promossi, imneħħija, trasferiti jew ikkastigati mingħajr id-deċiżjoni tal-Consiglio Superiore della Magistratura jew iċ-CSM (il-kunsill superjuri tal-maġistrati) u b'garanziji speċjali ta' protezzjoni.

Il-kwistjonijiet kollha relatati mal-maġistrati jridu jiġu evalwati miċ-CSM, li jiproteġi l-awtomomija tal-maġistrati u tal-istatus tagħhom.

Il-President tar-Repubblika tal-Italja huwa wkoll il-president taċ-CSM.

Il-Ministeru tal-Ġustizzja jaqdi l-funzjonijiet amministrattivi u organizzattivi tiegħu fuq żewġ livelli:

Fi hdan l-istrutturi ċentrali (dipartimenti), prinċipalment f'Ruma u, għal oqsma speċjali ta' kompetenza, f'taqsimiet lokali wkoll

Fl-uffiċċji ġudizzjarji, tribunali, qrati, eċċ

Il-funzjoni amministrattiva hija responsabbli wkoll għall-impjegati li jiġu assenjati fis-servizzi ġudizzjarji.

Fl-ogħla livell tal-qrati (jew l-uffiċċji tal-prosekuzzjoni pubblika), hemm:

Il-prim maġistrat, li huwa responsabbli mill-ġudikatura u jkollu l-aħħar kelma fir-rigward ta' deċiżjonijiet tal-uffiċċju

Id-dirigent tal-qorti (dirigente) li huwa ddedikat għall-organizzazzjoni tas-servizzi ġudizzjarji għall-assistenza pubblika u interna għall-imħallfin u l-prosekuturi.

Dik tad-dirigent hija l-ogħla pożizzjoni fil-parti amministrattiva.

Tipi ta' qrati – deskrizzjoni fil-qosor

Il-qrati huma stabbiliti kif ġej:

L-Ewwel Istanza

Kummissarji tal-ġustizzja (giudici di pace) – li huma ġudikanti onorarji (non-professionisti). Dawn jisimgħu każijiet ċivili u kriminali minuri

Qrati jew tribunali (tribunali) – jisimgħu l-aktar każijiet serji

L-uffiċċju penali (ufficio di sorveglianza) – jisma' każijiet tal-ewwel istanza li jinvolvu ġustizzja penali (kriminali) (kwistjonijiet dwar priġunieri, kundanni, eċċ.)

Qorti tal-minuri (tribunale per i minorenni)

It-Tieni Istanza

Biex jitressaq rikors kontra l-ewwel sentenza dwar raġunijiet fattwali u l-interpretazzjoni tal-liġi:

Qrati tal-appell; (corte d'appello)

Tribunali penali (tribunale di sorveglianza) – qrati tat-tien'istanza (u, f'ċerti kwistjonijiet speċjali, tal-ewwel istanza) fi kwistjonijiet li jinvolvu l-ġustizzja penali

It-Tielet Istanza

Biex jitressaq rikors għall-ksur tal-liġi fl-ogħla livell:

Qorti Suprema (corte di cassazione) – b'kompetenza ġenerali u l-istanza finali

Fi hdan it-tribunali ewlenin, hemm ukoll taqsimiet speċjali. Fuq il-Qrati tal-assiżi (corti d'assise) jpoġġu żewġ imħallfin professjonali u sitt ġurati. Il-ġurati jintgħażlu minn fost iċ-ċittadini sabiex iservu għal perjodi qosra, sabiex jikkoooperaw u jirrapprezentaw id-diversi setturi tas-soċjetà. Dawn il-qrati jieħdu deċiżjonijiet dwar każi kriminali serji (omicidju, attakki serji u oħrajn simili).

Il-maġistrati li jkollhom rwol ta' prosekuturi pubbliċi fil-proċessi huma:

Il-prosekuturi ewlenin tal-ewwel istanza (procuratore della Repubblica presso il Tribunale) u d-deputati tagħhom (sostituti procuratori)

Il-prosekuturi ewlenin tat-tieni istanza (procuratore generale presso la Corte d'appello) u d-deputati tagħhom (sostituti procuratori generali)
 L-avukat generali għall-qorti suprema (procuratore generale presso la Corte di cassazione) u d-deputati tiegħu jew tagħha (sostituti procuratori generali)
 Fl-Italja, ir-rwol tal-prosekutur pubbliku jitwettaq minn maġistrati tal-esperjenza, li jeżerċitaw il-funzjonijiet tagħhom taħt is-supervizzjoni tal-kap tal-burò tagħhom. Dan jopera bħal tip ta' ġerarkija li tapplika biss għall-uffiċċji tal-prosekuturi pubbliċi.

Il-ġerarkija tal-qrati

	Ġurisdizzjoni civili	Ġurisdizzjoni kriminali	Ġurisdizzjoni tal-minorenni	Ġurisdizzjoni penali
I Grad	Kummissarju tal-Ġustizzja	Kummissarju tal-Ġustizzja	Qorti tal-Minorenni	L-Uffiċċju Penali/Tribunal Penali
II Grad	Tribunal	Tribunal	Taqsimha Speċjalizzata tal-Qorti tal-Appell	Tribunal Penali
	Qorti tal-Appell	Qorti tal-Appell	Qorti tal-Appell	
Ksur tal-liġi	Qorti Suprema (jew Qorti tal-Kassazzjoni)	Qorti Suprema (jew Qorti tal-Kassazzjoni)	Qorti Suprema (jew Qorti tal-Kassazzjoni)	Qorti Suprema (jew Qorti tal-Kassazzjoni)

Bażijiet tad-dejta legali

Is-sit elettroniku tal-[Ministeru tal-Ġustizzja Taljan](#) fih informazzjoni dwar il-gudikatura, il-Ministeru tal-Ġustizzja, il-kompetenzi rispettivi dwar u d-dettalji tal-kuntatt għad-diversi uffiċċji.

Is-sit elettroniku tal-[Kunsill Superjuri tal-Maġistrati](#) joffri dettalji dwar is-sistema ġudizzjarja tal-Italja bit-Taljan, bl-Ingliż u bil-Franċiż.

Iż-żewġ siti elettronici huma aċċessibbli mingħajr hlas.

L-aħħar aġġornament: 24/02/2020

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi fitt mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [\[e\]](#) giet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Ċipru

Organizzazzjoni tal-ġustizzja – Sistemi ġudizzjarji

Amministrazzjoni tal-qrati

Sal-1960 Ċipru kienet kolonja Brittanika u s-sistemi legali stabbiliti huma bbazati kważi għalkollox fuq is-sistema legali Ingliża u l-legiżlazzjoni tgħaddi fuq il-bażi tal-prinċipji tal-*common law* u tal-ewkità.

Fis-sistema legali, li ilha fis-seħħ sa minn meta kienet stabbilita r-Repubblika ta' Ċipru, għadha tinħass l-influenza tas-sistema legali Ingliża. Il-qrati tar-Repubblika ta' Ċipru japplikaw il-liġijiet li ġejjin:

Il-Kostituzzjoni tar-Repubblika ta' Ċipru (Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας)

Il-liġijiet li nżammew fuq il-bażi tal-Artikolu 188 tal-Kostituzzjoni

Il-prinċipji tal-*common law* u tal-ekwità

Il-liġijiet li tgħaddi l-Kamra tar-Rappreżentanti (Βουλή των Αντιπροσώπων).

Wara l-adeżjoni tar-Repubblika ta' Ċipru mal-Unjoni Ewropea fl-2004, il-Kostituzzjoni tar-Repubblika ta' Ċipru kienet emendata biex b'hekk il-liġi tal-Unjoni Ewropea għandha s-supremazija.

Tipi ta' qrati – deskrizzjoni fil-qosor

F'Ċipru hemm qrati ta' żewġ istanzi: il-Qorti Suprema (Ανώτατο Δικαστήριο) (it-tieni istanza) u d-diversi qrati tal-ewwel istanza elenkati hawn taħt:

IL-QORTI SUPREMA (ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ)

QRATI DISTRETTWALI (ΕΠΑΡΧΙΑΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ)

QRATI TAL-ASSIŻI (ΚΑΚΟΥΡΓΙΟΔΙΚΕΙΑ)

QRATI TAL-FAMILJA (ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ)

TRIBUNAL TAL-KONTROLL TAL-KERA (ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΩΝ)

TRIBUNAL TAL-TILWIM INDUSTRIJALI (ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ)

QORTI MILITARI (ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ)

Bażijiet tad-dejta legali

Għad m'hemm l-ebda bażi tad-dejta legali uffiċjali. Hemm għadd ta' bażijiet tad-dejta legali privati, b'uħud minnhom jipprovdu servizzi lill-abbonati u oħrajn jipprovdu aċċess mingħajr hlas.

Dawn jinkludu informazzjoni dwar sentenzi tal-qrati u legiżlazzjoni primarja.

Links relatati

[Qorti Suprema ta' Ċipru](#) (Ανώτατο Δικαστήριο Κύπρου)

L-aħħar aġġornament: 29/08/2014

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi fitt mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin digà ġew tradotti.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Latvja

Din it-taqsimha tagħtik deskrizzjoni ġenerali tas-sistema tal-qrati fil-Latvja.

L-organizzazzjoni tal-gustizzja - sistemi ġudizzjarji

Minbarra l-fergħat leġiżlattiv u eżekuttivi tal-gvern, il-Latvja għandha ġudikatura indipendenti, b'sistema ta' qrati bi tliet istanzi. Il-Kostituzzjoni tgħid illi s-setgħa ġuridika qiegħda fil-qrati distrettwali u tal-belt, il-qrati reġjonali, il-Qorti Suprema u l-Qorti Kostituzzjonali u, f'każ ta' gwerra jew stat ta' emerġenza, fil-qrati militari wkoll.

Amministrazzjoni tal-qrati

Skont il-[Liġi dwar is-Setgħa Ġudizzjarja](#), l-awtorità pubblika ewlenija għall-amministrazzjoni tal-qrati hija l-**Ministeru tal-Gustizzja**.

Il-Ministeru tal-Gustizzja:

jista' jorogħ regolamenti interni dwar l-organizzazzjoni tax-xogħol amministrattiv tal-qrati distrettwali u tal-belt, il-qrati reġjonali u l-uffiċċji tar-reġistru tal-artijiet; jista' jitolb lill-qrati distrettwali u tal-belt, dawk reġjonali u l-uffiċċji tar-reġistru tal-artijiet biex jagħtuh l-informazzjoni meħtieġa sabiex ikun jista' jaqdi d-dmirijiet assenjati lilu skont il-liġijiet u r-regolamenti;

huwa responsabbli għall-governanza istituzzjonali tal-qrati distrettwali u tal-belt, il-qrati reġjonali u l-uffiċċji tar-reġistru tal-artijiet;

iwettaq spezzjonijiet fil-qrati distrettwali u tal-belt, il-qrati reġjonali u l-uffiċċji tar-reġistru tal-artijiet.

L-Uffiċċju tal-Qrati (Tiesu administrācija) jamministra u jiżgura l-prestazzjoni tax-xogħol amministrattiv tal-qrati distrettwali u tal-belt, il-qrati reġjonali u l-uffiċċji tar-reġistru tal-artijiet. L-Uffiċċju jaqa' taħt l-Awtorità tal-Ministru għall-Gustizzja, li jaġixxi permezz tal-Ministeru tal-Gustizzja.

Il-Qorti Suprema (Augstākā tiesa) mhijex amministrattivament konnessa mal-qrati distrettwali jew tal-belt jew mal-qrati reġjonali. Il-Prim'Imħallef tal-Qorti Suprema jorganizza x-xogħol tal-Qorti Suprema. Il-Qorti Suprema għandha dipartiment separat għat-tweġiq tal-obbligi amministrattivi, l-Amministrazzjoni tal-Qorti Suprema (Augstākās tiesas Administrācija).

Il-Kunsill Ġudizzjarju (Tiesleto padome) huwa korp kolleġjali involut fit-fassil tal-politika u l-istrategija tas-sistema tal-qorti u t-titjib fl-organizzazzjoni tax-xogħol tas-sistema tal-qrati.

Tipi ta' qrati: deskrizzjoni fil-qosor u l-ġerarkija

Il-qrati ordinarji: il-qrati tal-ewwel istanza u l-qrati tal-appell

Il-qrati distrettwali u tal-belt (rajonu (pilsētu) tiesas) huma l-qrati tal-ewwel istanza fil-kawzi ċivili, kriminali u amministrattivi. Qorti distrettwali jew tal-belt jista' jkollha taqsimiet strutturali, pereżempju awli tal-qorti li jinsabu f'diversi postijiet fi ħdan il-ġurisdizzjoni territorjali tad-distrett jew belt rilevanti. Il-qrati tad-distrett jew tal-belt jista' jkollhom **uffiċċju tar-reġistru tal-artijiet**. Uffiċċju tar-reġistru tal-artijiet imexxi r-registri tal-artijiet (fejn tiġi rreġistrata l-proprjetà immobbli u d-drittijiet assoċjati) u jilqa' talbiet għall-eżekuzzjoni mhux kontestata, ordnijiet għall-irkupru ta' dejn u l-approvazzjoni ta' dikjarazzjonijiet tas-subbasta.

Il-qrati reġjonali (apgabaltiesas), bħal l-qrati tal-appell, jisimgħu kawzi ċivili, kriminali u amministrattivi u huma komposti minn bord ta' tliet imħallfin mill-qrati reġjonali. Qorti distrettwali jew tal-belt jista' jkollha taqsimiet strutturali, pereżempju awli tal-qorti li jinsabu f'diversi postijiet fi ħdan il-ġurisdizzjoni territorjali tad-distrett jew belt rilevanti.

Skont il-[Liġi dwar is-setgħa ġudizzjarja](#), **il-qrati militari** jistgħu jaħdmu fi stat ta' gwerra jew ta' emerġenza. Skont il-[Liġi dwar il-qrati militari](#), l-ordni sabiex jibdeu jithaddmu l-qrati militari jingħata mill-Ministru tal-Gustizzja. Jekk jingħata dan l-ordni, jibdeu jaħdmu waħda jew iktar qrati militari tal-ewwel istanza u qorti militari tal-appell.

Il-Qorti Suprema

Il-Qorti Suprema (Augstākā tiesa) hija ffurmata minn Senat, li huwa ffurmat minn tliet sezzjonijiet (*departamenti*) (Kawzi Ċivili, Kawzi Kriminali u Kawzi Amministrattivi) u żewġ awli (*palātas*) (Kawzi Ċivili u Kawzi Kriminali). Il-Qorti Suprema hija l-qorti tal-appell fuq punt tal-liġi (*kasācijas instance*), sakemm il-liġi ma tipprovdix mod ieħor. Il-Qorti Suprema kellha żewġ awli (Kawzi Ċivili u Kawzi Kriminali) sal-31 ta' Diċembru 2014, iżda mill-1 ta' Jannar 2015 sal-31 ta' Diċembru 2006 għandha biss awla waħda għall-kawzi ċivili.

Il-qorti bil-membri kollha (pilēnums) hija l-assemblea ġenerali tal-imħallfin tal-Qorti Suprema. Hija tiddeċiedi dwar mistoqsijiet immedjati ta' interpretazzjoni tad-dispożizzjonijiet ġuridici. Il-qorti bil-membri kollha taħtar ukoll il-membri tat-Tribunal tad-Dixxiplina (*Disciplinārtiesā*). It-Tribunal tad-Dixxiplina huwa ffurmat minn sitt imħallfin mit-taqsimiet tal-Qorti Suprema. It-Tribunal tad-Dixxiplina jiġi msejjaħ mis-Senat tal-Qorti Suprema biex jirrevedi l-legalità tad-deċiżjonijiet tal-Kumitat Ġudizzjarju tad-Dixxiplina (*Tiesnešu disciplinārkolēģija*). Il-mistoqsijiet immedjati ta' interpretazzjoni tad-dispożizzjonijiet ġudizzjarji jistgħu jinstemgħu, sabiex tiġi żgurata l-applikazzjoni uniformi tal-liġi, mhux biss mill-qorti sñiħa tal-Qorti Suprema iżda wkoll mill-qorti sñiħa tal-awla rilevanti jew tas-sezzjoni tas-Senat.

Il-Qorti Kostituzzjonali (Satversmes tiesa) hija korp ġudizzjarju indipendenti li jikkunsidra l-kawzi dwar il-kostituzzjonalità tal-liġijiet u atti ġuridici oħra skont il-ġurisdizzjoni mogħtija lilha mill-Kostituzzjoni u mil-Liġi dwar il-Qorti Kostituzzjonali. Hija tisma' wkoll il-kawzi referuti lilha skont il-Liġi dwar il-Qorti Kostituzzjonali.

Bażijiet tad-dejta legali

Il-Latvja għandha l-bażijiet tad-dejta legali li ġejjin:

Is-sit elettroniku tal-[Ministeru tal-Gustizzja](#), li fih informazzjoni dwar is-sistema tal-qorti, il-persuni li jaħdmu fiha (nutara u bailiffs ċertifikati) u ħoloq għal siti elettronici oħra marbuta mas-sistema tal-qrati.

Il-Portal Nazzjonali tal-Latvja [Latvija.lv](#)

Il-Portal "Latvija.lv" jagħti aċċess għar-riżorsi tal-internet tal-korpi ċentrali u lokali tal-gvern. L-informazzjoni hija maqsuma skont is-suġġett.

It-taqsimat tal-portal bl-isem "servizzi elettronici" (**E-pakalpojumi**) tagħti aċċess għas-servizzi elettronici ġeneralment mogħtija mill-infrastruttura ċentralizzata dedikata. Din it-taqsimat għandha spazju ta' ħidma virtwali fejn l-utenti jistgħu jitolbu u jirċievu servizzi elettronici tal-gvern ċentrali u lokali, isegwu l-progress fil-forniment ta' dawk is-servizzi, u jirċievu informazzjoni dwar l-eżitu.

It-taqsimat għat-tiftixja tas-servizzi ("Katalgu tas-Servizzi", *Pakalpojumu katalogs*) hija punt ċentralizzat ta' aċċess għas-servizzi tal-gvern lokali u ċentrali. Il-"Katalgu tas-Servizzi" jista' jintuza biex tinkiseb informazzjoni essenzjali dwar is-servizzi tal-gvern lokali u ċentrali, il-kundizzjonijiet għat-talba u l-għotja ta' dawk is-servizzi, il-kost ta' dawk is-servizzi u deskrizzjoni tagħhom. Id-deskrizzjoni tas-servizzi onlajn fiha ħolqa għar-riżorsi rilevanti (informazzjoni, sit elettroniku, ħolqa diretta jew servizz elettroniku). L-utent jista' jaċċessa l-informazzjoni minn katalgu, li huwa maqsum f'taqsimiet li jikkorrispondu mas-sitwazzjonijiet tal-hajja, jew bl-użu tal-funzjonijiet ta' tiftixa fil-portal. Il-kontenut tal-katalgu ċentralizzat huwa ġestit mill-korpi tal-gvern li jipprovdu dawk is-servizzi.

Il-portal nazzjonali tal-Latvja, [Latvija.lv](#), għandu l-għan li jgħin lir-residenti Latvjani u dawk barranin biex jaċċedu għar-riżorsi tal-internet tal-korpi tal-gvern Latvjan u jservi bħala punt ta' aċċess ċentralizzat għas-servizzi elettronici mogħtija minn firxa ta' istituzzjonijiet.

Il-portal jista' jiġi aċċessat **mingħajr ħlas**.

Ħoloq

[Liġi tal-Portal tal-Qrati Nazzjonali](#), [Liġi tal-Qorti Suprema](#), [Liġi tal-Qorti Kostituzzjonali](#), [Liġi tal-Uffiċċju tal-Qrati](#), [Liġi tal-Ministeru tal-Gustizzja](#)

L-aħħar aġġornament: 04/01/2016

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċetta responsabbiltà jew

kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [it](#) giet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Litwanja

Din it-taqsimha tipprovdi lekk harsa generali tal-qradi fil-Litwanja.

L-organizzazzjoni tal-ġustizzja. Is-sistema ġudizzjarja

Fil-Litwanja hemm 56 qorti **ordinarja** u sitt qradi (amministrattivi) **speċjalizzati**

L-amministrazzjoni tal-qradi

Il-**Laqgħa Ġenerali tal-Imħallfin** (*Visuotinis teisėjų susirinkimas*) hija l-ogħla korp ta' awtonomija ġudizzjarja, li tinvolvi l-imħallfin kollha fil-Litwanja.

Il-**Kunsill tal-Qradi** Litwan (*Teisėjų taryba*) huwa korp eżekuttiv ta' awtonomija ġudizzjarja, iffurmat minn 23 membru, li jassigura l-indipendenza tal-qradi u tal-imħallfin.

Il-**Qorti Ġudizzjarja tal-Unur** (*Teisėjų garbės teismas*) hija istituzzjoni ta' awtonomija ġudizzjarja, li tisma' każijiet dixiplinarji kontra mħallfin u l-petizzjonijiet tal-imħallfin kontra d-diffamazzjoni.

L-**Amministrazzjoni tal-Qradi Nazzjonali** (*Nacionalinės teismų administracija*) għandha l-għan li tassigura l-operat effettiv tal-istituzzjoni tal-ġudikatura u tgħin biex tigarantixxi l-indipendenza tal-qradi u tal-imħallfin u l-awtonomija organizzattiva tal-qradi.

Ħoloq relatati

[Kif issib qorti kompetenti](#)

L-aħħar aġġornament: 22/12/2015

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin diġà ġew tradotti.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Lussemburgu

F'din is-sezzjoni ssibu deskrizzjoni qasira tal-organizzazzjoni tal-qradi u t-tribunali fil-Lussemburgu.

L-organizzazzjoni tal-ġustizzja - Is-sistema ġudizzjarja

Is-sistema ġudizzjarja tal-Gran Dukat tal-Lussemburgu hija maqsuma f'qasam ġudizzjarju u qasam amministrattiv. Ma' dan iż-żewġ oqsma tingħaqad il-Qorti Kostituzzjonali.

Il-qradi fil-qasam ġudizzjarju

Il-Qradi u t-Tribunali huma mogħtija s-setgħa ġudizzjarja mill-Kostituzzjoni u japplikaw biss id-deċiżjonijiet u r-regolamenti ġenerali u lokali li huma konformi mal-liġijiet.

1. Il-qradi ordinarji

Il-Qorti Superjuri tal-Ġustizzja

Fil-quċċata tal-ġerarkija tal-qradi tal-qasam ġudizzjarju hemm il-Qorti Superjuri tal-Ġustizzja li tinkludi **Qorti tal-Kassazzjoni** u **Qorti tal-Appell**, kif ukoll

Prosekutur Ġenerali. Dawn kollha jinsabu l-Lussemburgu.

It-Tribunali tad-Distrett

Il-Gran Dukat tal-Lussemburgu huwa maqsum f'**żewġ distretti ġudizzjarji** u kull distrett għandu Tribunal tad-Distrett, wieħed ġewwa l-Lussemburgu u l-ieħor f'Diekirch.

Il-Kummissarji tal-Ġustizzja

Hemm **tliet Kummissarji tal-Ġustizzja**, wieħed ġewwa l-Lussemburgu, wieħed Esch-sur-Alzette (distrett ġudizzjarju tal-Lussemburgu) u l-ieħor f'Diekirch (distrett ġudizzjarju f'Diekirch).

2. Il-qradi speċjalizzati

Il-Kunsill superjuri tas-sigurtà soċjali

Il-Kunsill superjuri huwa fformat minn president, żewġ assessuri maħtura minn fost l-imħallfin u żewġ delegati mill-Fond Nazzjonali tas-Saħħa (CNS).

Il-Kunsill tal-Arbitraġġ

Il-Kunsill tal-Arbitraġġ tas-sigurtà soċjali huwa fformat minn president u żewġ delegati tal-Fond Nazzjonali tas-Saħħa (CNS).

Il-qradi fil-qasam amministrattiv

Il-Qorti Amministrattiva

Il-Qorti amministrattiva hija fformat minn hames imħallfin u għandha awla waħda ppreseduta minn tliet imħallfin.

It-Tribunal Amministrattiv

It-Tribunal amministrattiv huwa fformat minn għaxar imħallfin u tliet awli ppreseduti minn tliet imħallfin.

Il-bażijiet tad-dejta ġuridici

Aktar tagħrif dwar il-Ministeru tal-Ġustizzja, il-professjonijiet ġuridici, il-leġiżlazzjoni, it-tribunali, il-habsijiet, is-servizzi għaċ-ċittadini, il-formoli u affarijiet godda huma disponibbli fuq is-sit elettroniku tal-[Ministeru tal-Ġustizzja](#).

L-aċċess għall-bażi tad-dejta huwa mingħajr ħlas?

Iva l-aċċess għall-bażi tad-dejta huwa **mingħajr ħlas**.

Ħoloq relatati

[Legilux](#)

[Il-Portal Ġudizzjarju](#)

[Il-qradi tal-qasam amministrattiv](#)

[Il-Ministeru tal-Ġustizzja](#)

Il-Gvern tal-Lussemburgu

L-añhar agġornament: 04/02/2015

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija gestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabieq tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [hu](#) għet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Ungerja

La presente sezione contiene informazioni generali sull'ordinamento giudiziario ungherese.

Amministrazzjoni tal-qrati

Il-President tal-Uffiċċju Nazzjonali tal-Ġustizzja

L-amministrazzjoni ċentrali tal-qrati hija mmaniġġjata mill-President tal-Uffiċċju Nazzjonali tal-Ġustizzja (UNĠ), appoġġjat mill-Viċi President Ġenerali u Viċi Presidenti ulterjuri, kif ukoll mill-persunal tal-UNĠ. Il-ħidma amministrattiva tal-President tal-UNĠ hija ssoveljata mill-Kunsill Nazzjonali tal-Ġustizzja (KNĠ). Il-President tal-UNĠ huwa responsabbli għall-imġiba u l-effiċjenza tal-amministrazzjoni ċentrali u għall-eżekuzzjoni tal-kompiti tiegħu b' mod kompatibbli mal-prinċipju kostituzzjonali ta' indipendenza ġudizzjarja, sakemm dan ikun provdut bil-liġi. Fl-eżerċizzju tas-setgħat amministrattivi tiegħu jew tagħna, il-President tal-UNĠ jagħti d-deċiżjonijiet, ir-regolamenti u r-rakkomandazzjonijiet tiegħu.

Il-President tal-UNĠ jiġi elett b'zewġ terzi maġġoranza tal-membri tal-Parlament Ungeriz, fuq ir-rakkomandazzjoni tal-President tar-Repubblika. Imħallef wiehed biss jista' jiġi elett bħala President tal-UNĠ.

Il-Kunsill Nazzjonali tal-Ġustizzja

Il-Kunsill Nazzjonali tal-Ġustizzja (KNĠ) huwa l-korp li jissorvelja l-amministrazzjoni ċentrali tal-qrati. Il-KNĠ għandu s-sede tiegħu f'Budapest u jikkonsisti fi 15-il membru. Il-President tal-Kúria (il-Qorti Suprema) huwa membru tal-KNĠ, filwaqt li l-14-il membru l-oħra jiġu eletti waqt laqgħa tad-delegati tal-imħallfin minn fost id-delegati b'votazzjoni permezz ta' vot sigriet, b'maġġoranza sempliċi. Waqt l-ewwel laqgħa, id-delegati tal-imħallfin jeleġġu mħallef wiehed minn qorti tal-appell, ħamsa mill-qrati ġenerali, sebgħa mit-tribunali lokali u wiehed mill-qorti industrijali. (Il-qrati distrettwali, il-qrati amministrattivi u industrijali se jibdeu joperaw mill-1 ta' Jannar 2013.)

Organizzazzjoni tal-qrati

Fl-Ungerja, il-ġustizzja hija eżerċitata mit-tipi ta' qrati li ġejjin:

il-Kúria (il-Qorti Suprema tal-Ungerja);

il-qrati reġjonali tal-appell ('*ítélőtáblák*' bl-Ungeriz);

il-qrati ġenerali ("*törvényszékek*" bl-Ungeriz);

il-qrati distrettwali ("*járásbíróságok*" bl-Ungeriz) u

il-qrati amministrattivi u industrijali.

Il-qasam ta' ġurisdizzjoni tal-qrati ġeneralment jikkorrispondu għall-konfini amministrattivi, u l-isem tal-qorti jindika l-post fejn tinsab.

Imħallfin nonprofessjonali (nem hivatásos bíró) jistgħu jippartecipaw fi proċedimenti ġudizzjarji bħala assessuri f'ċerti kawżi taħt kundizzjonijiet preskritti bil-liġi, iżda **mħallfin professjonali** biss jistgħu jagħxixu ta' mħallfin uniċi (egyesbíró) jew ta' presidenti tal-kunsill (tanácselnök).

Imħallfin professjonali jinhatru mill-President tar-Repubblika u jistgħu jitneħħew mill-kariga biss minħabba raġunijiet, u skont il-proċeduri, speċifikati mil-liġi. L-imħallfin huma indipendenti u huma suġġetti biss għal-liġi, u la jistgħu jkunu membri ta' partiti politiċi u lanqas ikunu involuti f'attivitajiet politiċi.

Ġerarkija tal-qrati

Qrati distrettwali, u qrati amministrattivi u industrijali

Il-qrati distrettwali u l-qrati amministrattivi u industrijali jismgħu kawżi fl-ewwel istanza. (Sal-31 ta' Diċembru 2012, il-kawżi jinstemgħu fl-ewwel istanza mill-qrati lokali u l-qrati industrijali).

Qorti amministrattiva u industrijali tisma' kawżi li jikkonċernaw ir-reviżjoni ġudizzjarja tad-deċiżjonijiet amministrattivi jew marbuta mal-impjeggi u relazzjonijiet simili (u kawżi oħrajn li jiġu rrinviati quddiemhom skont il-liġi).

It-taqsimiet jistgħu jiġu stabbiliti fi hdan il-qrati distrettwali u l-qrati amministrattivi u industrijali għall-immaniġġjar ta' tipi speċifiċi ta' kawżi.

Qrati ġenerali

Il-qrati ġenerali jismgħu kawżi fl-ewwel istanza fejn tipprovdi dan il-liġi, u jismgħu anki l-appelli mressqa minn deċiżjonijiet mogħtija mill-qrati lokali u l-qrati industrijali qabel il-31 ta' Diċembru 2012 jew mill-qrati distrettwali jew mill-qrati amministrattivi jew industrijali wara l-1 ta' Jannar 2013.

Il-qrati ġenerali joperaw fil-forma ta' **bordijiet** (*tanács*), **taqsimiet** u **diviżjonijiet** (*kollégium*) **kriminali, ċivili, ekonomiċi, amministrattivi u industrijali**. Diversi diviżjonijiet jistgħu jiffunzjonaw ukoll kollettivament.

Kawżi speċifiċi jinstemgħu minn **tribunali militari** (*katonai tanács*) fi qrati ġenerali magħżula u b'oqsma ta' ġurisdizzjoni definiti.

Qrati tal-Appell Reġjonali

Regional courts of appeal operate in **Debrecen, Szeged, Budapest, Győr** and **Pécs**. Dawn il-qrati jismgħu l-appelli mressqa mid-deċiżjonijiet mogħtija mill-qrati lokali u l-qrati ġenerali qabel il-31 ta' Diċembru 2012 jew mill-qrati distrettwali u ġenerali wara l-1 ta' Jannar 2013 f'kawżi speċifikati mil-liġi, u jismgħu kawżi oħrajn irrinvjati bil-liġi għall-ġurisdizzjoni tagħhom. Sal-31 ta' Diċembru 2012, l-appelli f'kawżi amministrattivi jinstemgħu mill-Qorti tal-Appell ta' Budapest.

Il-qrati reġjonali tal-appell għandhom **bordijiet** u **diviżjonijiet kriminali u ċivili**. Sal-31 ta' Diċembru 2012, il-Qorti tal-Appell ta' Budapest għandha wkoll diviżjoni amministrattiva.

Oqsma ta' ġurisdizzjoni

Qorti Reġjonali tal-Appell ta' Szeged: il-kontea ta' Csongrád, ta' Bács-Kiskun u ta' Békés;

Qorti Reġjonali tal-Appell ta' Pécs: il-kontea ta' Baranya, ta' Somogy, ta' Tolna u ta' Zala;

Qorti Reġjonali tal-Appell ta' Debrecen: il-kontea ta' Hajdú-Bihar, ta' Borsod-Abaúj-Zemplén, ta' Jász-Nagykun-Szolnok u ta' Szabolcs-Szatmár-Bereg;

Qorti Reġjonali tal-Appell ta' Győr: il-kontea ta' Győr-Moson-Sopron, ta' Komárom-Esztergom, ta' Vas u ta' Zala;

Qorti Reġjonali tal-Appell ta' Budapest: Budapest, il-kontea ta' Fejér, il-kontea ta' Heves, il-kontea ta' Pest u l-kontea ta' Nógrád.

Il-Kúria (il-Qorti Suprema)

Il-Kúria hija l-korp ġudizzjarju suprem tal-Ungerja u għandha s-sede tagħha f'Budapest. Il-Kúria jew il-Qorti Suprema tiżgura li l-qrati japplikaw il-liġi b' mod uniformi u tadotta deċiżjonijiet li jarmonizzaw il-liġijiet għal dan il-għan u li jorbtu lill-qrati kollha.

Il-President tal-Qorti Suprema jiġi elett mill-Parlament Ungeriz, b'maġġoranza ta' żewġ terzi tal-membri tiegħu, fuq ir-rakkomandazzjoni tal-President tar-Repubblika. Imħallef wiehed biss jista' jiġi elett bħala President tal-Qorti Suprema. Il-President tar-Repubblika jahtar lill-Viċi Presidenti tal-Qorti Suprema fuq ir-rakkomandazzjoni tal-President tal-Qorti Suprema.

Il-Kúria (il-Qorti Suprema)

tisma' l-appelli mressqa mid-deċiżjonijiet mogħtija mill-qrati ġenerali u mill-qrati reġjonali tal-appell (f'każijiet speċifikati mil-liġi);

tisma' azzjonijiet għal sħarriġ (*felülvizsgálati kérelem*);

tadotta deċiżjonijiet li jarmonizzaw il-liġijiet (*jogegységi határozat*) li jorbu lill-qrati kollha tal-ġustizzja;

tanalizza l-ġurisprudenza stabbilita mis-sentenzi finali, u tawditja u tirrevedi l-prattika ta' aġġudikazzjoni ġenerali tal-qrati;

tadotta d-deċiżjonijiet ġudizzjarji u s-sentenzi ta' prinċipju legali;

tadotta deċiżjonijiet dwar l-inkompatibbiltà tad-digriet tal-awtoritajiet lokali ma' liġijiet oħrajn u dwar l-annullament ta' tali digriet;

tadotta deċiżjonijiet li jstabbilixxu li awtorità lokali tkun naqset milli tilhaq l-obbligu tagħha li tadottata leġislazzjoni, kif speċifikat bil-liġi, u

tisma' kawżi oħrajn irrinvjati għall-ġuriżdiżjoni tagħha.

Il-Qorti Suprema tikkonsisti f'bordijiet ta' aġġudikazzjoni u ta' armonizzazzjoni (f'télkező és jogegységi tanács), f'bordijiet li jikkonċernaw l-amministrazzjoni muniċipali u d-deċiżjonijiet ta' prinċipju legali, kif ukoll f'divizionijiet (kollégium) kriminali, ċivili u amministrattivi u f'taqsimiet għal analiżi tal-ġurisprudenza.

L-aħħar aġġornament: 17/11/2015

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabieħ tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi fit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Malta

Din it-taqsimat tagħtik deskrizzjoni ġenerali tas-sistema tal-qrati f'Malta.

Organizzazzjoni tal-ġustizzja – sistemi ġudizzjarji

Bażikament, is-sistema ġudizzjarja Maltija hija sistema fuq żewġ livelli li tinkludi qorti tal-ewwel istanza ppreseduta minn imħallef jew minn maġistrat, u qorti tal-appell. Il-Qorti tal-Appell fil-Ġurisdiżjoni Superjuri tagħha tkun magħmula minn tlett imħallfin u tisma' appelli minn qorti tal-ewwel istanza ppreseduta minn imħallef. Il-Qorti tal-Appell fil-Ġurisdiżjoni Inferjuri tagħha hi ppreseduta minn imħallef wiehed u tisma' appelli minn qorti tal-ewwel istanza ppreseduta minn maġistrat. Hemm ukoll diversi tribunali li jitrattaw oqsma speċifiċi tal-liġi u għandhom gradi differenti ta' kompetenza. L-appelli minn deċiżjonijiet mogħtija minn kwalunkwe wiehed minn dawn it-Tribunali kważi kollha jiġu ttrattati mill-Qorti tal-Appell fil-Ġurisdiżjoni Inferjuri tagħha filwaqt li oħrajn jiġu ttrattati mill-Qorti ta' l-Appell fil-Ġurisdiżjoni Superjuri tagħha.

Id-Direttur Ġenerali (Qrati), li jinħatar mill-Prim Ministru, huwa responsabbli mill-amministrazzjoni tal-qrati. Huwa jkun assistit mir-Registratur (Qrati u Tribunali Ċivili), mir-Registratur (Qrati u Tribunali Kriminali), mir-Registratur (Qrati u Tribunali Għawdxin), u mid-Direttur (Servizzi ta' Appoġġ).

Id-Direttur Ġenerali (Qrati) huwa responabbli mill-ġestjoni u mill-amministrazzjoni tad-Dipartiment tal-Qrati tal-Ġustizzja, inklużi r-registri, l-arkivji u servizzi oħrajn, u jmessi wkoll id-Dipartiment tal-Qrati tal-Ġustizzja. L-uffiċjali eżekuttivi tal-qrati kollha li jwettqu xogħolhom fid-Dipartiment tal-Qrati tal-Ġustizzja jieħdu l-istruzzjonijiet tagħhom mingħand, u jwieġbu ta' għemilhom lid-Direttur Ġenerali (Qrati).

Tipi ta' qrati – deskrizzjoni fil-qosor

Tista' ssib deskrizzjoni fil-qosor ta' kull qorti fit-tabella ta' hawn taħt.

Ġerarkja tal-qrati

Il-Qorti tal-Appell	It-tieni istanza Appell	Il-Qorti tal-Appell tisma' l-appelli mill-qrati ċivili kemm fil-ġurisdiżjoni superjuri kif ukoll f'dik inferjuri. (i) Din il-qorti tisma' l-appelli mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili u mill-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja). (ii) L-appelli mill-Qorti tal-Maġistrati fil-ġurisdiżjoni ċivili tagħha, mit-Tribunal għal Talbiet Żgħar u mit-tribunali amministrattivi wkoll jinstemgħu minn din il-qorti.	(i) Magħmula minn tlett imħallfin. (ii) Magħmula minn imħallef wiehed.
Il-Qorti tal-Appell Kriminali	It-tieni istanza Appell	Din il-Qorti fil-Ġurisdiżjoni Superjuri tagħha tisma' l-appelli ta' persuni misjuba haġta mill-Qorti Kriminali. Din il-Qorti fil-Ġurisdiżjoni Inferjuri tagħha tisma' l-appelli rigward kawżi li ġew deċiżi mill-Qorti tal-Maġistrati bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali.	Magħmula minn tlett imħallfin Magħmula minn imħallef wiehed
Il-Qorti Kriminali	L-ewwel istanza	Din il-qorti sservi bħala qorti kriminali u tisma' kawżi kriminali li jmorru lil hinn mill-kompetenza tal-Qorti tal-Maġistrati.	lppreseduta minn imħallef li jista' jkollu miegħu ġurija ta' disa' persuni
Il-Qorti Ċivili: Il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili Il-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Ġurisdiżjoni Volontarja) Il-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja)	L-ewwel istanza	Il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili tisma' l-kawżi ċivili u/jew kummerċjali kollha li jmorru lil hinn mill-ġurisdiżjoni tal-Qorti tal-Maġistrati. Fil-ġurisdiżjoni kostituzzjonali tagħha, tisma' wkoll il-kawżi marbuta mal-ksur tad-drittijiet tal-bniedem u tal-libertajiet fundamentali li huma protetti mill-Kostituzzjoni u mill-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fundamentali. Il-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Ġurisdiżjoni Volontarja) hija qorti b'ġurisdiżjoni volontarja u hija responsabbli mill-interdiżjoni jew mill-inabilitazzjoni tal-persuni mentalment instabbli, min-nomina ta' tuturi għall-istess persuni, mill-ftuħ tas-suċċessjonijiet u mill-konferma	lppreseduta minn imħallef lppreseduta minn imħallef lppreseduta minn imħallef

		tal-eżekutori testamentarji. Tieġu hsieb iżżomm ukoll it-testamenti sigrieti. Din il-qorti tisma' l-kawżi kollha marbuta ma' kwistjonijiet familjari bħal annullamenti taż-żwiggijiet, separazzjoni personali, divorzju, manteniment u kustodja tat-tfal.	
Il-Qorti tal-Maġistrati	L-ewwel istanza	Fil- qasam ċivili , il-Qorti tal-Maġistrati għandha biss ġurisdizzjoni inferjuri tal-ewwel istanza, b'mod ġenerali limitata għat-talbiet li ma jaqbzux il-€15,000 . Fil- qasam kriminali , il-Qorti għandha ġurisdizzjoni doppja: bħala qorti ta' ġudikatura kriminali rigward il-kawżi li jaqgħu taħt il-ġurisdizzjoni tagħha, u bħala qorti istruttorja rigward reati li jaqgħu taħt il-ġurisdizzjoni tal-Qorti Kriminali. (i) Qorti ta' Ġudikatura Kriminali – din il-Qorti għandha l-kompetenza li tisma' l-kawżi kollha relatati ma' reati li jgħorru piena sa 6 xhur priġunerija. (ii) Qorti Istruttorja – il-Qorti tmexxi l-inkjesta preliminari rigward id-delitti u turrinvija l-atti rilevanti lill-Avukat Ġenerali. Jekk ma jkun hemm l-ebda oġġezzjoni min-naħa tal-akkuzat, l-Avukat Ġenerali jista' jirrinvija l-każijiet li jgħorru piena sa 10 snin ħabs lura quddiem il-Qorti tal-Maġistrati biex tisma' u tiddeciedi l-każ.	Ippreseduta minn maġistrat
Il-Qorti tal-Maġistrati għal Għawdex	L-ewwel istanza	Fil-qasam ċivili, il-Qorti tal-Maġistrati għal Għawdex għandha ġurisdizzjoni doppja : ġurisdizzjoni inferjuri paragonabbli għal dik eżerċitata mill-kontroparti tagħha f'Malta, u ġurisdizzjoni superjuri, bl-istess kompetenza tal-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili, iżda eskluża l-ġurisdizzjoni kostituzzjonali, u tal-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Ġurisdizzjoni Volontarja). Fil-qasam kriminali, il-Qorti tal-Maġistrati għal Għawdex għandha l-istess kompetenza tal-Qorti tal-Maġistrati bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali u bħala Qorti Istruttorja.	Ippreseduta minn maġistrat
Il-Qorti tal-Minorenni	L-ewwel istanza	Il-Qorti tal-Minorenni tisma' l-akkużi fil-konfront ta', u tieġu hsieb proċedimenti oħrajn marbuta ma' minorenni li għandhom inqas minn 16-il sena u tista' anki tagħmel ordnijiet ta' kura.	Ippreseduta minn maġistrat u żewġ membri
Tribunal għal Talbiet iż-Żgħar	L-ewwel istanza	It-Tribunal jiddeciedi b'mod sommarju, skont il-prinċipji tal-ekwità u tal-liġi, fuq talbiet ta' inqas minn €5000 .	Ippresedut minn Ġudikatur

Bażijiet tad-dejta legali

Is-sit elettroniku uffiċjali tal-Gvern tal-[Ministeru għall-Ġustizzja, Kultura u Gvern Lokali](#) jipprovdi diversi servizzi *on line*. Is-sit, bil-Malti u bl-Ingliż, jinkludi informazzjoni dwar il-Ministeru tal-Ġustizzja u tal-Intern, kif ukoll dwar il-qrati tal-ġustizzja, is-sistema ġudizzjarja u l-ġudikatura, l-Uffiċċju tal-Avukat Ġenerali, is-servizzi tal-qorti u s-servizzi legali.

Dawn li ġejjin huma *links* għad-diversi possibiltajiet offruti taħt is-servizzi tal-qorti u s-servizzi legali:

[Ministeru għall-Ġustizzja, Kultura u Gvern Lokali](#)

[Servizzi tal-Qorti](#)

[Servizzi tal-Qorti - Sentenzi Online](#)

[Servizzi tal-Qorti - Proċeduri tal-Qorti](#)

[Servizzi tal-Qorti - Użu tal-Awli](#)

[Servizzi tal-Qorti - Statistika](#)

[Servizzi tal-Qorti - Bejgħ b'subbasti](#)

[Servizzi tal-Qorti - Formoli Ċivili \(bil-Malti\)](#)

[Esperti tal-Qorti](#)

[Servizzi Legali \(Liġijiet ta' Malta\)](#)

L-aħħar aġġornament: 20/12/2016

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizzi tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fil-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi fitt mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirrifletti il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [nl](#) għet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Olanda

Din it-taqsimha tagħtik deskrizzjoni ġenerali tas-sistema tal-qrati fl-Olanda.

Organizzazzjoni tal-ġustizzja – sistemi ġudizzjarji

Amministrazzjoni tal-qrati

Il-Kunsill għall-Ġudikatura huwa parti mis-sistema ġudizzjarja, iżda ma jamministrax il-ġustizzja huwa stess. Huwa ħa f'idejha ir-responsabbiltà għal numru ta' kompiti mingħand il-Ministru tal-Ġustizzja. Dawn il-kompiti għandhom natura operattiva u jinkludu l-allokazzjoni tal-baġits, is-sorveljanza tal-ġestjoni finanzjarja, il-politika dwar il-persunal, it-Teknoloġija tal-Komunikazzjoni u tal-Informatika (ICT) u l-akkomodazzjoni. Il-Kunsill jappoġġja lill-qrati fit-tweġtiq tal-kompiti tagħhom f'dawn l-oqsma. Inghata wkoll il-kompiti li jippromwovi l-kwalità tas-sistema ġudizzjarja u li jagħti pariri dwar il-leġiżlazzjoni l-ġdida, li għandhom implikazzjonijiet għall-mod kif tiġi amministrata l-ġustizzja. Il-Kunsill jagħmilha wkoll ta' portavuci għall-ġudikatura fid-dibattiti pubbliċi u politici. Il-kompiti tal-Kunsill għandhom x'jaqsmu ma' kwistjonijiet operattivi (fl-iktar sens wiesa' tat-terminu), ma' kwistjonijiet ta' baġit u mal-aspetti kwalitattivi tal-amministrazzjoni tal-ġustizzja.

Il-Kunsill għandu rwol ċentrali f'termini ta' preparazzjoni, implimentazzjoni u ġustifikazzjoni tal-baġit tas-sistema ġudizzjarja. Is-sistema tal-baġit hija bbażata fuq sistema ta' kejl tal-ammont ta' xogħol li tinzamm aġġornata mill-Kunsill. Il-Kunsill jinkoraġġixxi u jissorvelja l-iżvilupp tal-proċeduri operattivi fil-ġestjoni ta' kuljum tal-qrati. Il-kompiti speċifiċi inkwistjoni huma l-politika dwar il-persunal, l-akkomodazzjoni, l-ICT u l-affarijiet esterni. Il-Kunsill għandu firxa ta' setgħat statutorji formali, li jagħtu l-possibbiltà li jwettaq dawn il-kompiti. Pereżempju, il-Kunsill inghata s-setgħa li johroġ struzzjonijiet ġenerali vinkolanti rigward il-politika operattiva, għalkemm jippreferi jeżerċita din is-setgħa l-inqas possibbli.

Il-Kunsill huwa responsabbli mir-reklutaġġ, mis-selezzjoni u mit-taħriġ tal-uffiċjali ġudizzjarji u tal-qrati. Huwa jwettaq il-kompiti tiegħu f'dawn l-oqsma f' konsultazzjoni mill-qrib mal-kunsilli tal-qrati. Il-Kunsill għandu influwenza kbira meta jinħatru l-membri tal-kunsill tal-qrati.

Il-kompitu tal-Kunsill rigward il-kwalità tas-sistema ġudizzjarja jinvolvi l-promozzjoni ta' applikazzjoni uniformi tal-liġi u t-titjib tal-kwalità ġudizzjarja. Minħabba t-trikkib fil-kontenut tad-deċiżjonijiet ġudizzjarji, il-Kunsill m'għandu l-ebda setgħa mandatorja f'dan il-qasam.

Il-Kunsill għandu wkoll **kompitu ġenerali ta' konsulenza**. Huwa jagħti pariri lill-gvern dwar liġijiet ġodda li jkollhom implikazzjonijiet għas-sistema ġudizzjarja. Dan il-proċess iseħħ f'konsultazzjoni kontinwa mal-membri tal-kunsilli tal-qrati.

Għalkemm il-Kunsill għandu setgħat formali għad-dispożizzjoni tiegħu, ir-relazzjoni bejn il-Kunsill u l-qrati m'għandiex titqies bħala relazzjoni ġerarkika. Il-Kunsill jiffissa għalih innifsu l-mira primarja li jagħti apoġġ lill-qrati fejn għandhom x'jaqsmu l-kompiti tagħhom. Sabiex ikun żgur li d-diversi kompiti jiġu kkompletati b'mod xieraq, il-Kunsill jikkonsulta regolarment lill-presidenti tal-qrati, lid-diretturi tal-operazzjonijiet, lill-kapijiet tas-setturi u lill-Bord tar-Rappreżentanti (entità konsultattiva magħmula minn rappreżentanti tal-qrati).

Tipi ta' qrati – deskrizzjoni fil-qosor

Qrati Distrettwali

Il-Pajjiżi I-Baxxi huma maqsumin fi 11-il distrett, kull wieħed bil-qorti tiegħu. Kull qorti għandha għadd ta' qrati subdistrettwali. Il-qorti tad-distrett hija magħmula minn massimu ta' ħames setturi. Dawn dejjem jinkludu s-settur amministrattiv, is-settur ċivili, is-settur kriminali u s-settur subdistrettwali. Il-każijiet tal-familja u tal-minorenni ħafna drabi jitqiegħdu f'settur separat, kif inhu xi drabi l-każ fir-rigward tal-amministrazzjoni tal-liġi li tikkonċerna l-barranin. Il-bord tal-qorti huwa liberu li jiddetermina kwistjonijiet bħal dawn.

Setturi

Sottodistrett

Huwa relativament sempliċi għaċ-ċittadini ordinarji biex iressqu l-kawzi biex jinstemgħu quddiem is-settur sottodistrettwali. Dan ifisser li huma jkollhom id-dritt li jargumentaw il-kawzi tagħhom u m'għandux għalfejn ikollhom avukat biex jirrapreżentahom fil-qorti. F'termini ta' liġi ċivili, l-imħallef sottodistrettwali jitratta l-kawzi kollha li jinvolvu kiri, kuntratt ta' kiri bil-possibbiltà ta' xiri (*hire purchase*) u impjeg, kif ukoll it-tilwim kollu li jinvolvi ammont inqas minn €5,000. Fil-liġi kriminali, l-imħallef sottodistrettwali jitrattata biss ir-reati minuri. Ta' spiss, dawn ikunu kawzi fejn il-pulizija jew il-prosekutur pubbliku tkun issuġġeriet li jintlaħaq ftehim. Jekk l-akkużat jirrifjuta li jaċċetta tali proposta, mela l-każ jidher quddiem l-imħallef subdistrettwali. L-imħallef subdistrettwali ġeneralment jagħti sentenza orali immedjatament wara s-sessjoni.

Liġi kriminali

L-imħallfin fis-settur kriminali jitrattaw il-kawzi kriminali kollha li ma jistressqu quddiem imħallef sottodistrettwali. Dawn il-kawzi jistgħu jinstemgħu f'divizjonijiet b'imħallef wieħed jew f'divizjonijiet bin-numru sħiħ ta' mħallfin, jiġifieri tlieta. Id-diviżjoni bin-numru sħiħ ta' mħallfin tittratta kawzi iktar kumplessi u l-kawzi kollha fejn il-prosekuzzjoni titlob sentenza ta' iktar minn sena ħabs.

Liġi ċivili / liġi tal-familja

Is-settur ċivili jiehu ħsieb anki l-kawzi li ma jiġux speċifikament allokati lill-imħallef subdistrettwali. Il-parti l-kbira ta' dawn jiġu deċiżi minn imħallef wieħed, imma hawnhekk ukoll, hawn diviżjonijiet bin-numru sħiħ ta' mħallfin, jiġifieri tlieta, biex jitrattaw kawzi iktar kumplessi. Numru ta' qrati distrettwali għandhom settur separat għall-kawzi dwar il-familja u l-minorenni, meta n-numru ta' tali kawzi jkun wieħed konsiderevoli.

Liġi amministrattiva

Bi fteit eċċezzjonijiet, it-tilwim amministrattiv jinstema' mill-qorti distrettwali; f'bosta kawzi, is-seduta mis-settur tal-liġi amministrattiva tkun ippreċeduta minn proċedura ta' oġġezzjoni taħt l-awspici tal-awtoritajiet amministrattivi. Normalment, dawn il-kawzi jinstemgħu fid-diviżjoni tal-imħallef uniku, imma hawnhekk ukoll, il-qorti distrettwali tista' tiddeċiedi li taħtar tliet imħallfin għaliex kawza tkun kumplessa jew tinvolvi kwistjonijiet fundamentali. Jekk il-qorti distrettwali inkwistjoni ma jkollha l-ebda settur separat biex jiehu ħsieb il-kawzi rregolati mil-liġi dwar il-frustieri, tali kawzi jiġu ttrattati mis-settur tal-liġi amministrattiva jew minn diviżjoni tiegħu. F'kawzi li jinvolvu impjegati taċ-Ċivil u kwistjonijiet ta' sigurtà soċjali, l-appell jiġi deċiż minn tribunal tal-appelli speċjali – it-Tribunal Ċentrali tal-Appelli – u, fil-parti l-kbira tal-każi l-oħra, mid-Diviżjoni tal-Gurisdizzjoni Amministrattiva tal-Kunsill tal-Istat.

Qrati tal-Appell

Il-11-distrett huma maqsumin f'erba' żoni ta' gurisdizzjoni tal-Qorti tal-Appell: The Hague u Amsterdam, Arnhem-Leeuwarden u 's-Hertogenbosch. Rigward il-liġi kriminali u dik ċivili, l-imħallfin tal-Qorti tal-Appell jitrattaw biss il-kawzi fejn gie pprezentat appell mis-sentenza li tkun qatgħet il-qorti distrettwali. Il-Qorti tal-Appell teżamina mill-ġdid il-fatti tal-kawza u tasal għall-konkluzjonijiet tagħna. Fil-parti l-kbira tal-kawzi, id-deċiżjoni tal-Qorti tal-Appell tista' tiġi kkontestata b' appell fil-kassazzjoni quddiem il-Qorti Suprema tal-Olanda. Minbarra l-kawzi kriminali u ċivili, il-Qorti tal-Appell tittratta wkoll l-appelli kollha rigward stimi tat-taxxi, fil-kapaċità tagħna ta' qorti amministrattiva.

Tribunali Speċjali

It-Tribunal Ċentrali tal-Appelli huwa bord tal-appell li huwa prinċipalment attiv fl-oqsma legali li għandhom x'jaqsmu mas-sigurtà soċjali u mas-servizz ċivili. F' dawn l-oqsma, huwa l-oġġla awtorità ġudizzjarja. It-Tribunal huwa bbażat f'Utrecht.

It-Tribunal tal-Appelli Kummerċjali u Industrijali huwa qorti amministrattiva speċjali, li jagħti deċiżjonijiet rigward tilwim fil-qasam tal-liġi amministrattiva soċjo-ekonomika. Barra minn hekk, dan it-tribunal tal-appelli jiddeċiedi wkoll dwar l-appelli għal liġijiet speċifiċi, bħall-Att dwar il-Kompetizzjoni u l-Att dwar it-Telekomunikazzjonijiet. It-Tribunal huwa bbażat fl-Aja.

Qorti Suprema

Il-Qorti Suprema tal-Olanda, li tinsab fl-Aja, teżamina jekk qorti inferjuri tkunx applikat il-liġi b'mod xieraq biex tilhaq id-deċiżjoni tagħha. F'dan l-istadju, il-fatti tal-kawża kif ġew stabbiliti mill-qorti inferjuri ma jistgħux jiġu diskussi iktar. L-appell fil-kassazzjoni għalhekk jissodisfa funzjoni importanti billi jippromwovi l-unità tal-liġi.

Bażijiet tad-dejta legali

Tista' ssib l-informazzjoni li trid fis-sit elettroniku ddedikat għas-[Sistema ġudizzjarja fl-Olanda](#).

Il-ġurisprudenza tinsab f'[bażi tad-dejta legali](#) waħda.

L-aċċess għal dawn il-bażijiet tad-dejta huwa mingħajr ħlas?

Iva, l-aċċess huwa mingħajr ħlas.

Links relatati

[Rechtspraak](#)

L-aħħar aġġornament: 07/03/2016

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija gestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fil-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirrifletti il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Awstrija

Din it-taqsimha tal-Portal tagħti deskrizzjoni ġenerali tal-qrati fl-Awstrija.

Organizzazzjoni tal-ġustizzja - sistema ġudizzjarja

Flimkien mal-fergħat leġiżlattivi u eżekuttivi, il-ġudikatura titqies bħala t-tielet pilastru tal-gvern f'pajjiż fejn jipprevali l-istat tad-dritt. Skont il-kostituzzjoni federali Awstrijaka il-qrati ordinarji jappartjenu għall-livell federali. Is-sistema ġudizzjarja hija separata mis-sistema eżekuttiva fil-livelli kollha. Hemm ukoll oqsma tal-ġustizzja amministrati minn tribunali indipendenti li huma soġġetti għal regoli speċjali.

Is-sistema ġudizzjarja Awstrijaka tinkludi — apparti l-Ministeru tal-Ġustizzja — l-qrati ordinarji, l-uffiċċji tal-prosekutur pubbliku, il-ħabsijiet (ħabsijiet li fihom il-primunieri jkunu qed jistennew li jittellgħu l-qorti u ħabsijiet li jinfurzaw is-sentenzi), u s-servizzi tal-probation, li fil-parti l-kbira huma operati mill-privat.

Il-qrati ordinarji (*ordentliche Gerichte*) huma istituzzjonijiet tal-Istat li jiddeċiedu dwar talbiet skont il-liġi ċivili u dwar akkużi kriminali fi proċedimenti formali.

Huma jiġu stabbiliti bil-liġi u jikkonsistu f'imħallfin indipendenti u imparzjali li ma jstgħux jitneħħew u lanqas jiġu trasferiti mill-kariġa tagħhom, u huma marbuta biss bil-liġi.

L-Uffiċċji tal-prosekutur pubbliku (*Staatsanwaltschaften*) huma entitajiet speċjali separati mill-qrati. Il-kompitu ewlieni tagħhom huwa li jirrapprezentaw l-interess pubbliku fl-amministrazzjoni tal-ġustizzja kriminali. Huma jmxexxu l-investigazzjoni preliminari fi proċedimenti kriminali, iressqu l-akkużi u jmxexxu l-prosekuzzjoni. Huma kkunsidrati li jiffurmaw parti mis-sistema tal-qorti ordinarja.

Il-ħabsijiet huma responsabbli għall-infurzar ta' sentenzi ta' ħabs u ordnijiet ta' detenzjoni.

Is-servizzi ta' probation huma parti mis-sistema ġudizzjarja wkoll. Dawn jieħdu ħsieb il-ħabsin b'sentenzi kondizzjonali u lill-ħabsin fuq probation. Dawn il-kompiti ġew ittrasferiti prinċipalment f'idejn assoċjazzjonijiet privati li, madankollu, huma taħt is-sorveljanza tal-Ministeru Federali tal-Ġustizzja.

Il-Ministru Federali tal-Ġustizzja huwa l-kap tal-amministrazzjoni ġudizzjarja; il-Ministeru Federali tal-Ġustizzja huwa wieħed mill-korpi amministrattivi supremi tal-Istat Federali. Il-Ministru huwa membru tal-gvern federali, u huwa inkarigat mill-ġestjoni politika u l-koordinazzjoni u s-sorveljanza ġenerali tal-korpi assoċjati u d-dipartimenti.

Minbarra l-qrati ordinarji hemm ukoll il-Qorti Kostituzzjonali (*Verfassungsgerichtshof*), il-Qorti Superjuri Amministrattiva (*Verwaltungsgerichtshof*), u mill-1 ta' Jannar 2014 'l hawn il-qrati amministrattivi. Fil-livell federali, hemm Qorti Amministrattiva Federali (*Bundesverwaltungsgericht*), u Qorti Federali għall-Finanzi (*Bundesfinanzgericht*), it-tnejn li huma bbażati fi Vjenna, għalkemm jipprevedu ukoll l-lokalitajiet oħrajn. F'kull provincja hemm qorti amministrattiva reġjonali (*Landesverwaltungsgericht*). Il-qrati amministrattivi huma barra mill-isfera ta' responsabbiltà tal-Ministeru tal-Ġustizzja.

Il-qrati ordinarji jikkonsistu ferba' livelli.

Il-qrati distrettwali (*Bezirksgerichte*),

il-qrati reġjonali (*Landesgerichte*), magħrufa anki bħala "qrati tal-prim istanza" (*Gerichtshöfe erster Instanz*),

il-qrati reġjonali superjuri (*Oberlandsgerichte*), magħrufa anki bħala "qrati tat-tieni istanza" (*Gerichtshöfe zweiter Instanz*), u

il-Qorti Suprema (*Oberster Gerichtshof*).

Bażijiet tad-dejta legali

Is-sit elettroniku tal-[Ministeru tal-Ġustizzja Awstrijak](#) jipprovdi informazzjoni ġenerali dwar is-sistema ġudizzjarja Awstrijaka.

L-aċċess għall-bażi tad-dejta legali huwa mingħajr ħlas?

Iva, l-aċċess għas-sit tal-internet tal-[Ministeru tal-Ġustizzja Awstrijak](#) huwa mingħajr ħlas.

L-aħħar aġġornament: 29/08/2018

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija gestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fil-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirrifletti il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Polonja

Din it-taqsimha tagħti deskrizzjoni ġenerali tas-sistema tal-qrati fil-Polonja.

Organizzazzjoni tal-ġustizzja – sistemi ġudizzjarji

Il-Kapitolu VIII tal-Kostituzzjoni Pollakka jitttratta dwar il-qrati u t-tribunali, u jelenka l-awtoritajiet vestiti bl-amministrazzjoni tal-ġustizzja fil-Polonja, jiġifieri:

Il-Qorti Suprema (Sąd Najwyższy)

Il-Qrati Komuni (sądy powszechne)

Il-Qrati Amministrattivi (sądy administracyjne)

Il-Qrati Militari (sađy wojskowe)

Amministrazzjoni tal-qrati

Tipi ta' qrati – deskrizzjoni fil-qosor

Is-sistema tal-qrati komuni tinkludi l-qrati tal-appell (sađy apelacyjne), provinċjali (sađy okregowe) u distrettwali (sađy rejonowe). Dawn il-qrati jiddeciedu, fost affarijiet oħrajn, kawzi dwar il-ligi kriminali, civili, tal-familja u tal-minorenni, il-ligi kummerċjali, il-ligijiet tax-xogħol u tas-sigurtà soċjali – hlief għall-kazijiet li huma kompetenza ta' qrati speċjali oħrajn (eż., militari). Il-qrati komuni jzommu wkoll ir-registri tal-artijiet u tal-ipoteki kif ukoll ir-registru tal-pledges, ir-Registru tal-Qorti Nazzjonali u r-Registru Kriminali Nazzjonali.

Is-sistema tal-qrati amministrattivi tinkludi l-Qorti Amministrattiva Għolja (Naczelny Sąd Administracyjny) u l-qrati amministrattivi reġjonali – waħda għal kull provinċja (województkie sađy administracyjne).

Il-Qorti Suprema (Sąd Najwyższy) hija l-oghla awtorità ġudizzjarja fil-Polonja. Hija teżerċita s-supervizjoni ġudizzjarja fuq id-deċiżjonijiet tal-qrati l-oħrajn kollha, u tiżgura l-konsistenza fl-interpretazzjoni tal-ligijiet u l-prassi ġudizzjarja. Il-Qorti Suprema mhijiex qorti komuni.

Fis-sistema legali Pollakka, it-Tribunal Kostituzzjonali (Trybunał Konstytucyjny) ma jitqiesx bħala qorti komuni. It-Tribunal Kostituzzjonali jaġġudika:

Dwar il-kostituzzjonalità tal-leġislażzjoni nazzjonali u tal-ftehimiet internazzjonali

Dwar il-konformità tal-leġislażzjoni nazzjonali ma' ftehimiet internazzjonali, li r-ratifika tagħhom hija meħtieġa qabel l-approvazzjoni mill-Parlament

Dwar il-konformità mal-Kostituzzjoni ta' regolamenti legali maħruġa minn awtoritajiet ċentrali tal-istat, ftehimiet internazzjonali rratifikati u Atti leġislattivi.

Dwar il-kostituzzjonalità tal-għanijiet jew l-attivitajiet tal-partiti politiċi

Dwar ilmenti kostituzzjonali.

It-Tribunal tal-Istat (Trybunał Stanu) jaġġudika każijiet li fihom il-persuni li jokkupaw (jew li okkupaw) l-oghla pożizzjonijiet fl-istat huma mixlija bi ksur tal-Kostituzzjoni jew Atti oħrajn leġislattivi.

Ġerarkija ta' qrati

Qrati distrettwali (sađy rejonowe) – ġeneralment tal-ewwel istanza

Provinċjali (sađy okregowe) – appell jew l-ewwel istanza f'xi każijiet

Appell (sađy apelacyjne) – appell

Il-Qorti Suprema – l-oghla awtorità ġudizzjarja.

Bażijiet tad-dejta legali

Tista' ssib *links* għall-informazzjoni dwar il-qrati komuni kollha, is-siti elettronici tagħhom u d-dettalji tal-kuntatt tagħhom (indirizzi, numri tat-telefon, e-mails eċċ.) fuq is-sit elettroniku tal-[Ministeru tal-Gustizzja Pollakk \(informazzjoni dwar il-qrati\)](#).

L-aħħar aġġornament: 10/12/2012

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi f'it mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Portugall

Din is-sezzjoni tagħtik harsa ġenerali tas-sistema tal-qrati fil-Portugall.

Qrati - Prinċipji Ġenerali

L-Artikoli 202 *et seq.* tal-Kostituzzjoni Portugiża jstabbilixxu l-prinċipji sottostanti l-amministrazzjoni tal-gustizzja u l-ħidma tal-qrati fil-Portugall. Il-qrati huma korpi sovrani bis-setgħa li jamministraw il-gustizzja f'isem il-poplu. Huma responsabbli biex iħarsu d-drittijiet u l-interessi taċ-ċittadini protetti mil-ligi, jiprobixxu l-ksur tal-istat tad-dritt demokratiku u jsolvu t-tilwim pubbliku jew privat.

Il-qrati huma indipendenti u huma soġġetti biss għal-ligi. Id-deċiżjonijiet tagħhom jorbtu lill-entitajiet pubbliċi u privati kollha u għandhom preċedenza fuq id-deċiżjonijiet tal-awtoritajiet l-oħra kollha.

Is-seduti tal-qorti huma miftuħa għall-pubbliku, hlief għal meta, sabiex tiġi mħarsa d-dinjità tal-persuna jew il-morali pubblika, jew biex tiżgura l-operat tagħha stess, il-qorti kkonċernata tiddeciedi xort'oħra permezz ta' ordni bil-miktub li jstabbilixxi r-raġunijiet għad-deċiżjoni tagħha.

Organizzazzjoni tal-gustizzja - is-sistema ġudizzjarja

Skont l-Artikoli 209 *et seq.* tal-Kostituzzjoni tiegħu, il-Portugall għandu żewġ tipi separati ta' qrati – il-qrati civili u l-qrati amministrattivi. Il-Kostituzzjoni ssemmi wkoll qrati oħra – il-Qorti Kostituzzjonali (*Tribunal Constitucional*), il-Qorti tal-Awdituri (*Tribunal de Contas*), il-qrati tal-arbitraġġ (*tribunais arbitrais*) u l-Kummissarji tal-Gustizzja (*judgados de paz*).

Fil-qasam civili, il-qrati ordinarji b'għuridizzjoni civili u kriminali huma l-qrati ġudizzjarji, li huma mqassma fi tliet istanzi. F'ordni ta' importanza li tonqos progressivament f'dak li għandu x'jaqşam mal-ġerarkija u l-kamp ta' applikazzjoni territorjali hemm: il-Qorti Suprema (*Supremo Tribunal de Justiça*, b'għuridizzjoni fuq il-pajjiż kollu), il-qrati tal-appell (*tribunais da relação*, qorti għal kull distrett ġudizzjarju u tnejn fid-distrett ġudizzjarju ta' Porto) u l-qrati tad-distrett (*tribunais de comarca*, fil-prim'istanza).

Il-qrati ġudizzjarji tal-prim'istanza jaqgħu fi tliet kategoriji, skont il-qasam tal-proċedimenti ġuridici u l-ammont inkwistjoni: qrati b'għuridizzjoni ġenerali, qrati b'għuridizzjoni speċjali (kawzi kriminali, kwistjonijiet tal-familja, minorenni, dritt tax-xogħol, kummerċ, kwistjonijiet marittimi u l-infurzar tas-sentenzi) jew b'għuridizzjoni speċifika (civili, kriminali jew taqsimiet imħallta; qrati civili jew kriminali; qrati civili jew kriminali li jitrattaw kwistjonijiet minuri).

Il-qrati amministrattivi jinkludu l-qrati amministrattivi u tat-taxxa tal-prim'istanza, il-qrati amministrattivi ċentrali (fit-Tramuntana u n-Nofsinhar) u l-Qorti Suprema Amministrattiva (*Supremo Tribunal Administrativo*, li jkopru l-pajjiż kollu).

Il-kunflitti ta' għuridizzjoni bejn il-qrati jiġu solvuti minn *Tribunal de Conflitos*, irregolat mil-ligi.

Tipi ta' qrati - deskrizzjoni qasira

Fis-sistema ġudizzjarja Portugiża, hemm dawn il-kategoriji ta' qrati li ġejjin:

Il-Qorti Kostituzzjonali, li għandha d-dmir prinċipali li tevalwa l-kostituzzjonalità jew il-legalità tal-ligijiet u r-regoli, kif ukoll il-kostituzzjonalità ta' nuqqas ta' promulgazzjoni tal-ligijiet;

Il-Qorti tal-Awdituri, li hija l-oghla korp bis-setgħa li jevalwa l-legalità tan-nefqa pubblika, u tirrevedi l-kontijiet li l-ligi tirrikjedi li jiġu pprezentati lilha;

Il-qrati ġudizzjarji, li għandhom għuridizzjoni ġenerali fi kwistjonijiet civili u kriminali u għuridizzjoni wkoll f'kull qasam mhux assenjat lil qrati oħra. Dawn il-qrati jinkludu l-Qorti Suprema tal-Gustizzja, il-qrati ġudizzjarji tat-tieni istanza (bħala regola ġenerali, il-qrati tal-appell) u l-qrati ġudizzjarji tal-prim'istanza (bħala regola ġenerali, il-qrati tad-distrett).

Il-qrati amministrattivi u tat-taxxa, li huma responsabbli biex isolvu tilwim ġej minn tranzazzjonijiet amministrattivi u dwar it-taxxa. Dawn jinkludu l-Qorti Amministrattiva Suprema, il-qrati amministrattivi ċentrali, il-qrati amministrattivi distrettwali u l-qrati dwar it-taxxa.

Il-Kummissarji tal-gustizzja, li huma qrati b'karatteristiċi speċjali u b'guriżdizzjoni fi proċedimenti ċivili fejn il-valur tat-talba ma taqbiżx il-EUR 15 000. Fi żmien ta' gwerra, jistgħu jitwaqqfu wkoll il-qrati militari (*tribunais militares*).

Holoq utli

- [Il-Qorti Kostituzzjonali](#)
- [Il-Qorti tal- Awdituri](#)
- [Il-Qorti Suprema tal-Ġustizzja](#)
- [Il-Qorti tal-Appell ta' Lisbona](#)
- [Il-Qorti tal-Appell ta' Porto](#)
- [Il-Qorti tal-Appell ta'Coimbra](#)
- [Il-Qortital-Appell ta' Guimrães](#)
- [Il-Qorti Suprema Amministrattiva](#)
- [Il-Qorti Amministrattiva Ċentrali, Nofsinhar](#)

L-aħħar aġġornament: 23/08/2019

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Rumanija

Din it-taqsimha tal-Portal tagħtik deskrizzjoni ġenerali tal-qrati fir-Rumanija.

L-organizzazzjoni tal-ġustizzja - is-sistema ġudizzjarja

Il-prinċipji, l-istruttura u l-organizzazzjoni tas-sistema ġudizzjarja Rumena huma stipulati fil-**Kostituzzjoni Rumena** u fil-**Ligi** Nru 304/2004 dwar l-organizzazzjoni ġudizzjarja.

Il-qrati li ġejjin jiffurmaw is-sistema ġudizzjarja:

- il-Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u l-Ġustizzja;
- il-qrati tal-appell;
- it-tribunali;
- it-tribunali speċjalizzati;
- il-qrati distrettwali u
- il-qrati militari.

Ġerarkja tal-qrati

Il-**Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u l-Ġustizzja** tiffunzjona bħala l-**Qorti Suprema** fir-Rumanija. Tiżgura li l-ligi tiġi interpretata u applikata b'mod uniformi mill-qrati l-oħra tal-ligi.

Il-**15-il qorti tal-appell** għandhom tribunali u tribunali speċjalizzati taħt il-guriżdizzjoni tagħhom.

Il-**42 tribunali** huma organizzati fuq livell ta' kontea u f'Bukarest, u bħala regola jinsabu fil-belt prinċipali ta' kull kontea.

L-**4 tribunali speċjalizzati** jiffunzjonaw bħala qrati separati għal kawżi li jinvolvu minuri u ligi tal-familja (1) u għal kawżi kummerċjali (3).

Il-tribunali għandhom **176 qorti distrettwali** taħt il-guriżdizzjoni tagħhom.

Tipi ta' qrati - deskrizzjoni qasira

Xi qrati jwettqu l-attività ġudizzjarja tagħhom taħt il-guriżdizzjoni ta' kull wieħed mit-42 tribunal.

Kull wieħed mill-**176 qorti funzjonanti** hu organizzat fuq livell ta' kontea u fid-distretti ta' Bukarest.

Kull qorti hi mmexxija minn president b'kapaċità manigerjali. It-taqsimiet speċjalizzati tal-qorti huma mmexxija minn president tat-taqsimha. F'kull qorti, kumitat mexxej jiddeċiedi fuq kwisjoni ta' governanza tal-qorti ġenerali.

Il-**qrati militari** huma organizzati f'4 tribunali militari, it-Tribunal Militari Territorjali f'Bukarest u l-Qorti tal-Appell Militari f'Bukarest. Kull wieħed mit-tribunali militari għandu l-istatus ta' unità militari.

Il-**Kunsill Superjuri tal-Maġistratura** huwa l-korp li, taħt il-Kostituzzjoni, jiżgura l-indipendenza tal-ġudikatura. Barra minn hekk, jiżgura l-osservanza tal-ligi u tal-kriterji ta' kompetenza u etiki professjonali fil-prattika tal-professjonijiet ta' imħallfin u prosekuturi.

Il-**Ministeru tal-Ġustizzja** jikkontribwixxi għall-iffunzjonar xieraq tas-sistema ġudizzjarja, jiżgura li l-ġustizzja timxi kif suppost taħt kundizzjonijiet xierqa bħala servizz pubbliku u jiddefendi l-ordni ġuridika u d-drittijiet u l-libertajiet taċ-ċittadini.

Bażijiet tad-dejta ġuridici

Dawn li ġejjin huma bażijiet tad-dejta disponibbli onlajn:

Il-ġurisprudenza tal-Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u l-Ġustizzja hija ppubblikata fuq il-[websajt tal-Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u l-Ġustizzja](#);

Sommarji tad-deċiżjonijiet tal-qorti huma ppubblikati fuq il-portal tal-Qorti. Ara, pereżempju, id-[deċiżjonijiet fil-qosor tal-Qorti tal-Appell ta' Bukarest](#);

Il-[bażi tad-dejta ġuridika Rumena](#), miżmuma u mantnuta mill-**Kunsill Leġiżlattiv tar-Rumanija**, fiha l-istrumenti kollha tal-ligi Rumena (ligijiet, ordnijiet tal-gvern, deċiżjonijiet tal-gvern, eċċ.);

L-aċċess għall-bażi tad-dejta ġuridika hu b'xejn?

Iva, l-aċċess għall-bażi tad-dejta ġuridika hu b'xejn.

Links rilevanti

- [L-organizzazzjoni tal-ġustizzja - ir-Rumanija](#)
- [It-tfittxija ta' qrati kompetenti](#)

L-aħħar aġġornament: 10/02/2016

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-

tradutturi tagħna.

Jekk jogħġbok innota li dawn il-lingwi li ġejjin diġà ġew tradotti.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Slovenja

Din it-taqsimha tipprovdi lejn is-sistema tal-qrati fis-Slovenja.

Organizzazzjoni tal-ġustizzja - sistemi ġudizzjarji

Il-qrati kollha fir-Repubblika tas-Slovenja huma qrati regolari, u jaġixxu skont il-prinċipji tal-kostituzzjonalità, l-indipendenza u tal-Istat tad-dritt.

Tipi ta' qrati - deskrizzjoni fil-qosor

Is-sistema ta' qrati unifikata tikkonsisti minn qrati ta' kompetenza ġenerali u speċjalizzata.

Qrati b'għuridizzjoni ġenerali jinkludu **44 qorti lokali, 11 distrettwali u 4 superjuri** u l-**Qorti Suprema**.

Il-qrati speċjalizzati jinkludu **3 qrati tax-xogħol, qorti soċjali** u tax-xogħol waħda u qorti superjuri soċjali u tax-xogħol (li jiddeciedu dwar tilwimiet relatati max-xogħol u dwar l-assikurazzjoni soċjali), u l-**qorti amministrattiva**, li tiprovdi protezzjoni ġuridika f'affarijiet amministrattivi u għandha l-istatus ta' qorti superjuri. Il-**prosekuzzjoni tal-Istat** tokkupa post partikolari fis-sistema ġudizzjarja, peress li din hija awtorità tal-Istat indipendenti, iżda tiffirma parti wkoll mill-fergħa eżekuttiva tal-poter. Il-Prosekutor Ġenerali tal-Istat jinħatar mill-Assemblea Nazzjonali.

Il-**Qorti Kostituzzjonali** hija l-ogħla awtorità ġudizzjarja għall-protezzjoni tal-kostituzzjonalità, il-legalità, id-drittijiet tal-bniedem u l-libertajiet bażiċi. Din għandha l-poter li tannulla l-azzjonijiet tal-leġislatura, billi tannulla (twarrab) Att jew parti minn Att.

L-imħallfin kostituzzjonali jinħatar mill-Assemblea Nazzjonali, fuq proposta mill-President tar-Repubblika. Disa' mħallfin jiġu eletti għal perjodu ta' disa' snin, mingħajr ebda possibiltà li jerġgħu jiġu eletti. L-ebda entità tal-Istat m'għandha l-awtorità li tindaħal fix-xogħol jew fid-deċiżjonijiet tal-imħallfin tal-qrati kostituzzjonali, speċjalizzati u dawk ġenerali.

Bażijiet tad-dejta legali

Għal aktar informazzjoni dwar il-Qrati fis-Slovenja żur [il-websajt uffċjali tal-Qorti Suprema tar-Repubblika tas-Slovenja](#).

Links relatati

Korpi ġudizzjarji

L-aħħar aġġornament: 02/11/2016

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-orijinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [sk](#) giet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Slovakkja

Din it-taqsimha tagħti lejn is-sistema ġudizzjarja fis-Slovakkja.

Organizácia súdnicstva – justičné systémy

Il-poter ġudizzjarju fis-Slovakkja jiġi eżerċitat mill-qrati ordinarji u minn qorti waħda speċjalizzata – il-Qorti Kostituzzjonali.

L-amministrazzjoni tal-qrati

L-amministrazzjoni ta' qorti taqa' fir-responsabbiltà tal-President tagħha. Il-President ta' qorti għandu l-funzjonijiet li ġejjin:

jiżgura li l-qorti tiġi ġestita u amministrata skont l-Att Nru 757/2004 dwar il-qrati u li jemenda ċerti atti;

jaġixxi f'isem il-qorti, sakemm ma jkunx stipulat mod ieħor mil-liġi;

iwettaq kompiti ġudizzjarji bħala mħallf li jippresjedi, membru ta' kulleġġ ġudikanti jew imħallf skont it-tqassim tal-funzjonijiet u sakemm dan ma jxekklix it-tweġġ tad-dmirijiet skont il-punti 1 u 2.

Druhý súdov – krátky opis

Sústava súdov

okresné súdy

krajské súdy

osobitné súdy

Najvyšší súd Slovenskej republiky

Špecializovaný trestný súd

Hierarchia súdov

Skont l-Att Nru 757/2004 dwar il-qrati u li jemenda ċerti atti oħrajn:

Il-qrati distrettwali għandhom il-funzjoni ta' qrati tal-prim'istanza f'kawżi ċivili u kriminali, sakemm ma jkunx stipulat mod ieħor mir-regoli li jirregolaw il-proċeduri fil-qorti.

Il-qrati distrettwali jismgħu wkoll kawżi elettoral, meta dan ikun stipulat minn dispożizzjonijiet legali speċifiċi.

Il-qrati reġjonali għandhom il-funzjoni ta' qrati tat-tieni istanza f'kawżi ċivili u kriminali li fil-prim'istanza jinstemgħu mill-qrati distrettwali.

Ir-regoli li jirregolaw il-proċeduri fil-qorti jispesifikaw it-tipi ta' kawżi ċivili u kriminali li fihom il-qrati reġjonali għandhom il-funzjoni ta' qrati tal-prim'istanza.

Il-qrati reġjonali għandhom il-funzjoni ta' qrati tal-prim'istanza f'kawżi amministrattivi, hliet meta l-liġi tiddisponi mod ieħor.

Il-qrati reġjonali jismgħu wkoll kawżi oħrajn, hliet meta jkun dispost mod ieħor minn dispożizzjonijiet legali speċifiċi (l-Att Nru 166/2003 dwar il-protezzjoni tal-privatezza kontra użu mhux awtorizzat ta' teknoloġija informatika u li jemenda ċerti atti oħrajn, u l-Att dwar il-protezzjoni mill-interċettazzjoni tal-komunikazzjonijiet).

Najvyšší súd koná a rozhoduje:

o riadnych opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam krajských súdov a špecializovaného trestného súdu, ak tak ustanovujú predpisy o konaní pred súdmi,

o mimoriadnych opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam okresných súdov, krajských súdov, špecializovaného trestného súdu a najvyššieho súdu, ak

tak ustanovujú predpisy o konaní pred súdmi,

o sporoch o vecnej príslušnosti medzi súdmi a orgánmi verejnej správy,

o odňať a prikázani veci inému ako príslušnému súdu, ak tak ustanovuje predpis o konaní pred súdmi, v iných veciach, ak to zákon alebo medzinárodná zmluva ustanovuje.

Najvyšší súd vykonáva **prieskum rozhodovacej činnosti súdov** v právoplatne skončených veciach.

Najvyšší súd dbá o **jednotný výklad a jednotné používanie zákonov** a iných všeobecne záväzných právnych predpisov:

vlastnou rozhodovacou činnosťou

prijímaním stanovísk k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov

zverejňovaním právoplatných súdnych rozhodnutí zásadného významu v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

Právne databázy

Ďalšie informácie sa uvádzajú na webovej stránke [Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky](#).

Súvisiace odkazy

[Ministerstvo spravodlivosti](#)

L-aħħar aġġornament: 18/05/2020

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċetta responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabieq tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indiriztat.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Finlandja

Din it-taqsimha tipprovdi ħarsa ġenerali tas-sistema tal-qrati fil-Finlandja.

Il-ġudikatura - is-sistema tal-qrati

In-ġenerali, is-sistema ġudizzjarja Finlandiża tikkonsisti minn:

qrati tal-ġustizzja indipendenti; qrati ġenerali, qrati amministrattivi u qrati speċjali

I-awtoritajiet ta' prosekuzzjoni

I-awtoritajiet ta' infurzar (li jieħdu ħsieb l-infurzar tas-sentenzi)

is-servizz tal-ħabsijiet (li jimplimenta l-prigunerija)

għajjuna legali pubblika, avukati u rappreżentanti legali liċenzjati.

Il-ġudikatura tista' wkoll tirreferi biss għall-qrati.

L-Artikolu 98 tal-Kostituzzjoni Finlandiża jelenka d-diversi qrati tal-ġustizzja. Il-qrati ġenerali jikkonsistu fil-Qorti Suprema, il-qrati tal-appell u l-qrati distrettwali. Il-qrati amministrattivi ġenerali jikkonsistu fil-Qorti Amministrattiva Suprema u l-qrati amministrattivi lokali.

L-awtorità ġudizzjarja suprema fi kwistjonijiet ċivili u kriminali tiġi eżerċitata mill-[Qorti Suprema](#) u, fi kwistjonijiet amministrattivi, mill-[Qorti](#)

Amministrattiva Suprema. Iż-żewġ qrati supremi jissorveljaw ukoll l-applikazzjoni tal-liġi taħt il-kompetenza tagħhom. Fil-Finlandja, hemm anki qrati speċjali, li huma stabbiliti bi statuti separati.

Il-pożizzjoni indipendenti u awtonoma tal-imħallfin tiġi ssalvagwardjata minn dispożizzjoni tal-Kostituzzjoni, li tistabbilixxi li mhallef jista' jitneħħa mill-kariga tiegħu biss b'deċiżjoni tal-qorti. L-imħallfin ma jistgħux jiġu trasferiti minn pożizzjoni għal oħra mingħajr il-kunsens tagħhom, sakemm it-trasferiment ma jkunx parti minn riorganizzazzjoni tas-sistema tal-qrati.

It-Taqsimha 21 tal-Kostituzzjoni tistabbilixxi li kulhadd għandu d-dritt li l-kawża tiegħu jew tagħha tinstema' mill-aktar fis possibbli u b'mod xieraq, f'qorti tal-ġustizzja legalment kompetenti jew minn xi awtorità oħra. Skont it-Taqsimha 21(2) in-natura pubblika tal-proċedimenti u d-dritt għal smiġħ u għal deċiżjoni motivata, u d-dritt ta' appell kontra deċiżjoni huma ssalvagwardjati mil-liġi, bħalma huma garanziji oħrajn ta' proċedimenti ġudizzjarji imparzjali u governanza tajba. It-Taqsimha tistabbilixxi wkoll r-reqwiżiti tal-kwalità għall-proċedimenti ġudizzjarji.

Amministrazzjoni tal-qrati

Ħafna mid-dmirijiet u mir-responsabbiltajiet tal-amministrazzjoni ġudizzjarja u tal-iżvilupp tal-qrati jaqgħu primarjament taħt il-kompetenza tal-Ministeru tal-Ġustizzja.

Informazzjoni addizzjonali

[Is-Sit elettroniku tal-Qrati Finlandiżi](#) jinkludi informazzjoni dwar is-sistema ġudizzjarja tal-Finlandja. Dan huwa portal uniku li jipprovdi informazzjoni dwar il-qrati, il-prosekuturi, I-awtoritajiet ta' infurzar u I-għajjuna legali.

Is-sit jinkludi, pereżempju, I-aktar ġurisprudenza reċenti mill-qrati tal-appell u mill-qrati amministrattivi.

Il-[bażi ta' dejta Finlex](#) mingħajr ħlas tinkludi ġurisprudenza mill-qrati, I-Istatuti Elettronici tal-Finlandja u traduzzjonijiet ta' atti u digrietni Finlandiżi.

L-aħħar aġġornament: 09/02/2020

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċetta responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabieq tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indiriztat.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [sv](#) ġiet

emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment

qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Svezja

Din it-taqsimha tipprovdi b'deskrizzjoni ġenerali tas-sistema tal-qrati fl-Iżvezja.

Organizzazzjoni tal-ġustizzja – sistemi ġudizzjarji

Tipi ta' qrati – deskrizzjoni fil-qosor

Is-sistema ġudizzjarja normalment tirreferi għall-awtoritajiet u l-agenziji li huma responsabbli għall-istat tad-dritt u għas-sigurtà legali. Il-qrati huma s-sinsla tas-sistema ġudizzjarja, li tinkludi fiha wkoll awtoritajiet li huma responsabbli għall-prevenzjoni tal-atti kriminali u l-investigazzjonijiet, inklużi dawn:

[II-Pulizija](#)

[L-Awtorità tal-Prosekuzzjoni](#) u [I-Uffiċċju Nazzjonali Svediż għall-Atti Kriminali Ekonomici](#)

[II-Bord Nazzjonali tal-Mediċina Forensika \(Rättsmedicinalverket\)](#)

[Is-Servizz Svediż tal-ħabsijiet u tal-Perjodi ta' Prova \(Kriminalvården\)](#)

Awtoritajiet oħrajn, bħas-[Servizz tal-Infurzar](#), jista' jkollhom funzjonijiet konnessi mas-sistema ġudizzjarja.

Ġerarkija ta' qrati

L-Isvezja għandha zewp tipi ta' qrati paralleli:

Il-qrati ġenerali, li jitrattaw kawżi kriminali u ċivili.

Il-qrati amministrattivi ġenerali, li jitrattaw kawżi relatati mal-amministrazzjoni pubblika.

Il-qrati ġenerali huma organizzati f'sistema fuq **tliet livelli**: qrati distrettwali, qrati tal-appell u l-Qorti Suprema.

Il-qrati amministrattivi għandhom tliet livelli wkoll: qrati amministrattivi, qrati amministrattivi tal-appell u l-Qorti Amministrattiva Suprema. Barra minn dan, ġew stabbiliti xi qrati u tribunali speċjali sabiex jisingħu tipi speċifiċi ta' kawżi u kwistjonijiet.

Amministrazzjoni tal-qrati

[HMCTS](#) **Il-Ministeru tal-Gustizzja** huwa responsabbli għal kwistjonijiet li jinvolvu lill-qrati, inklużi l-kodiċijiet ta' proċedura u l-organizzazzjoni tal-qrati. Madankollu, la l-gvern u lanqas xi aġenzja oħra ma għandhom l-awtorità li jiddeċiedu kif tiddeċiedi qorti fil-kazijiet individwali.

[HMCTS](#) **L-Amministrazzjoni tal-Qrati Nazzjonali** hija l-aġenzja amministrattiva ċentrali għall-qrati pubbliċi, għall-qrati amministrattivi pubbliċi, għat-tribunali reġjonali dwar il-pussess tal-proprietà, għat-tribunali reġjonali dwar il-kirjiet u għall-[HMCTS](#) **Awtorità Nazzjonali dwar l-Għajnuna Legali**.

L-aħħar aġġornament: 06/11/2012

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [en](#) giet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - L-Ingilterra u Wales

Din it-taqsimha tagħtik deskrizzjoni ġenerali u fil-qosor tal-qrati fl-Ingilterra u f'Wales.

Organizzazzjoni tal-ġustizzja – sistemi ġudizzjarji

Ir-Renju Unit għandu tliet ġurisdizzjonijiet: l-Ingilterra u Wales, l-Iskozja u l-Irlanda ta' Fuq. F'din il-paġna qed jiġu diskussi l-qrati fil-ġurisdizzjoni tal-Ingilterra u ta' Wales.

Amministrazzjoni tal-qrati

Ir-responsabbiltà għall-amministrazzjoni ta' ħafna mill-qrati fl-Ingilterra u Wales hija tas-Servizz tal-Qrati u t-Tribunali tal-Maestà Tagħha ([HMCTS](#)). L-HMCTS huwa aġenzja tal-[HMCTS](#) **Ministeru tal-Gustizzja**, id-dipartiment tal-gvern responsabbli mis-sistema tal-ġustizzja fl-Ingilterra u f'Wales.

Tipi u ġerarkija ta' qrati – deskrizzjoni fil-qosor

Il-kawżi kriminali fl-Ingilterra u f'Wales jinstemgħu fil-qrati tal-maġistrati, fil-Qorti tal-Kuruna, fil-qrati diviżjonali tal-Qorti Superjuri u fit-taqsimha kriminali tal-Qorti tal-Appell.

Il-kawżi ċivili fl-Ingilterra u f'Wales jinstemgħu fil-qrati tal-kontej, fil-Qorti Superjuri u fit-taqsimha ċivili tal-Qorti tal-Appell.

Il-Qorti Suprema l-ġdida tar-Renju Unit hija l-qorti finali tal-appell fir-Renju Unit kemm għall-kawżi kriminali kif ukoll għall-kawżi ċivili, għalkemm il-kawżi kriminali Skoċċiżi m'għandhomx id-dritt ta' appell quddiem il-Qorti Suprema.

Tista' ssib iktar informazzjoni dettaljata dwar il-qrati fl-Ingilterra u Wales fil-paġna li tiddekrivi l-qrati ordinarji fl-Ingilterra u Wales u fis-sit elettroniku tas-[HMCTS](#) **Servizz tal-Qrati u t-Tribunali tal-Maestà Tagħha**. L-informazzjoni dwar uħud mit-tribunali u mill-qrati speċjalizzati fl-Ingilterra u Wales tista' ssibha fil-paġna li tiddekrivi l-qrati speċjalizzati fl-Ingilterra u Wales.

Ħoloq Relatati

[HMCTS](#), [HMCTS](#) **Il-Ministeru tal-Gustizzja**, [HMCTS](#) **Is-Servizz tal-Qrati u t-Tribunali tal-Maestà Tagħha**

L-aħħar aġġornament: 12/12/2016

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - L-Irlanda ta' Fuq

Din it-taqsimha tagħti ħarsa ġenerali lejn il-qrati tal-Irlanda ta' Fuq.

L-organizzazzjoni tal-ġustizzja – is-sistemi ġudizzjarji

Ir-Renju Unit għandu tliet ġurisdizzjonijiet: l-Ingilterra u Wales, l-Iskozja u l-Irlanda ta' Fuq.

Tipi ta' qrati - deskrizzjoni qasira

Il-Qorti Suprema

Fil-2009, **il-Qorti Suprema tar-Renju Unit** il-ġdida ħadet il-ġurisdizzjoni tal-Kumitat tal-Appell tal-House of Lords. Ħadet ukoll il-funzjonijiet devoluti mill-Kumitat Ġudizzjarju tal-Privy Council (l-ogħla qorti tal-appell f'diversi pajjiżi indipendenti tal-Commonwealth, territorji tar-Renju Unit extra-Ewropej u d-dipendenzi tal-Kuruna Brittanika).

Il-Qorti Suprema hija **l-qorti finali tal-appell** fir-Renju Unit kemm għal kawżi ċivili kif ukoll għal dawk kriminali, għalkemm il-kawżi kriminali Skoċċiżi m'għandhomx dritt ta' appell quddiem il-Qorti Suprema. Dawn il-kawżi normalment jingħataw permess iressqu appell quddiem il-Qorti Suprema biss jekk il-kawża tkun tinvolvi punti tal-liġi ta' importanza pubblika.

Il-Qorti tal-Appell

Il-Qorti tal-Appell tisma' l-appelli kriminali mill-Qorti tal-Kuruna u l-appelli ċivili mill-High Court

Il-High Court

Il-High Court tisma' kawżi ċivili, l-appelli mill-kawżi kriminali, u għandha wkoll is-setgħa li tirrevedi l-azzjonijiet ta' individwi jew organizzazzjonijiet biex tiżgura li jkunu mxew skont il-liġi u b'mod ġust. Il-High Court normalment tisma' kawżi li jkollhom valur oġġla minn £30 000. F'ċerti ċirkostanzi, kawża b'valur ta' aktar minn £30 000 tista' titressaq quddiem il-qorti tal-kontea mill-High Court u, bl-istess mod, kawża b'valur ta' inqas minn £30 000 tista' tintbagħat mill-qorti tal-kontea lill-High Court.

Il-High Court għandha tliet taqsimiet, kif ġej:

Id-Divizjoni tal-Familja -

tisma' kawzi kontenzjużi u kumplessi ta' divorzju, tutela, adozzjoni, vjolenza domestika eċċ. Tisma wkoll l-appelli mill-qrati tal-maġistrati u tal-kontea f'kawzi dwar iż-żwieġ, u l-kwistjonijiet ta' persuni bi problemi ta' saħħa mentali u kwistjonijiet sempliċi tal-probate.

Il-Queens Bench Division -

tisma' kawzi kbar u/jew kumplessi dwar talbiet għal kumpens. Tisma' wkoll numru limitat ta' appelli mill-qrati tal-maġistrati jew il-qrati tal-Kuruna, tirrevedi l-azzjonijiet tal-organizzazzjonijiet biex tara mxewx b'mod legali, u tisma' l-kawzi tal-libell u l-malafama.

Iċ-Chancery Division -

tisma' kawzi dwar it-trusts, it-testamenti kontestati, kumpanniji li għaddejnin minn stralc, il-falliment, l-ipoteki, l-organizzazzjoniet ta' karità, id-dħul kontestat (normalment it-taxxa fuq id-dħul) eċċ.

Il-Qorti tal-Kuruna

Il-Qorti tal-Kuruna tisma' d-diversi tipi ta' kawzi li ġejjin:

Reati kriminali aktar serji li jridu jiġu deċiżi minn imħallef u f'bozza każijiet minn ġurija

Kundanni fil-qrati tal-maġistrati li jitressqu quddiem il-Qorti tal-Kuruna għall-għoti ta' sentenza.

Pieni ta' ħabs u multi quddiem il-Qorti tal-Kuruna huma aktar serji minn dawk ta' quddiem il-qorti tal-maġistrati.

Il-Qorti tal-Kontea

Il-qrati tal-kontea jisimgħu il-kawzi ċivili u jitressqu quddiem imħallef jew imħallef tad-distrett. Il-qorti tal-kontea normalment tisma' kawzi b'valur ta' inqas minn £30 000 (jew £45 000 fi kwistjonijiet ta' ekwità). Il-kawzi b'valur ogħla jinstemgħu mill-High Court – ara aktar 'il fuq. It-talbiet kollha li joħorġu minn ftehimiet ta' kreditu regolati jridu jinġiebu quddiem il-qorti tal-kontea, ikun xi jkun il-valur tagħhom.

Eżempji ta' kawzi li tisma' l-qorti tal-kontea:

It-tilwim bejn sid il-kera u l-inkwilin: pereżempju, il-pussess (l-iżgumbrament), il-kera mhux imħallsa, it-tiswijiet

Tilwim tal-konsumatur: pereżempju, oġġetti jew servizzi difettużi

Talbiet minħabba offiżi fuq il-persuna (offiżi minħabba n-negliġenza): pereżempju, incidenti tat-traffiku, incidenti minħabba hofor fil-bankini, aċċidenti fuq il-post tax-xogħol

Kawzi tad-divorzju kontumaċi, iżda biss f'ċerti qrati tal-kontea

Kawzi dwar diskriminazzjoni minħabba r-razza jew is-sess

Problemi ta' dejn: pereżempju, meta l-kreditur irid jiġthallas

Problemi ta' impjegji: pereżempju, pagi jew salarji li għadhom iridu jiġthallsu jew indennizz fil-perjodu tal-avviż

Appelli mill-qorti tal-maġistrati li jinstemgħu minn imħallef (u mill-inqas żewġ imħallfin jekk l-akkużat huwa minorenni)

Kawzi tat-Talbiet Żgħira

Il-kawzi tat-talbiet iż-żgħira jinstemgħu wkoll mill-qorti tal-kontea. Bħala regola ġenerali, talba żgħira tikkonċerna talba b'valur ta' mhux aktar minn £3 000.

Il-Qorti tal-Maġistrati

Il-Qrati tal-Maġistrati jisimgħu kawzi kriminali u xi ftit ċivili. Il-kawzi jinstemgħu minn imħallef tad-distrett (qorti tal-Maġistrati).

Il-Kawzi Kriminali quddiem il-Qorti tal-Maġistrati

Il-qrati tal-Maġistrati jittrattaw reati kriminali fejn l-akkużat m'għandux dritt għal proċess bil-ġurija. Dawn huma magħrufa bħala reati sommarji. Ir-reati sommarji iġibu magħhom piena massima ta' sitt xhur ħabs u/jew multa sa massimu ta' £5,000.

Il-qrati tal-Maġistrati jittrattaw ukoll reati fejn l-akkużat jista' jagħżel li l-kawza tiegħu tinstema' minn ġurija iżda jiddeciedi li l-kawza tiegħu tinstema' mill-qorti tal-Maġistrati. Jekk l-akkużat jagħżel li jidher quddiem ġurija, il-kawza titressaq quddiem il-Qorti tal-Kuruna.

Il-Qorti tal-Minorenni

Il-qorti tal-minorenni tisma' kawzi kontra minorenni li jkunu wettqu reati kriminali, u li għandhom bejn l-10 u s-17 il-sena. Il-qorti tal-minorenni hija parti mill-qorti tal-maġistrati u l-kawzi jinstemgħu minn imħallef tad-distrett (tal-qorti tal-maġistrati) u żewġ imħallfin onorarji b'taħriġ speċjalizzat. Jekk il-minorenni jkun akkużat b'reat serju ħafna, li fil-każ ta' adult huwa punibbli b'piena ta' ħabs ta' 14-il sena jew aktar, il-qorti tal-minorenni tista' tressqu għal proċess quddiem il-Qorti tal-Kuruna.

Il-kawzi ċivili quddiem il-Qorti tal-Maġistrati

Il-qrati tal-maġistrati jittrattaw numru limitat ta' kawzi ċivili kif ġej:

Ċertu dejn ċivili: pereżempju, arretrati tat-taxxa fuq id-dħul, kontribuzzjonijiet tas-sigurtà soċjali, arretrati tal-VAT, ħlas parzjali

Liċenzji: pereżempju, l-għoti, it-tiġdid jew il-konfiska tal-liċenzji għall-istabbilimenti tax-xorb u tad-divertiment

Ċerti problemi matrimonjali: pereżempju, il-manteniment u t-tkeċċija ta' konjuġi mid-dar matrimonjali

Il-benessri tat-ftal: pereżempju, care orders jew ordnijiet ta' superviżjoni mill-awtorità lokali, il-proċedimenti ta' adozzjoni u l-ordnijiet ta' residenza.

Il-Coroners' Court

Tinvestiga ċ-ċirkostanzi ta' mwiet f'daqqa, vjolenti jew mhux naturali.

Il-Ġerarkija tal-Qrati

Aktar dettalji u dijagramma tal-ġerarkija tal-qrati fl-Irlanda ta' Fuq jistgħu jinsabu fuq is-sit elettroniku tas- [Servizz tal-Qrati u t-Tribunali tal-Irlanda ta' Fuq](#).

L-amministrazzjoni tal-Qrati

Ir-responsabbiltà għall-amministrazzjoni tal-qrati fil-ġuriżdizzjoni tal-Irlanda ta' Fuq hija f'idejn [Is-Servizz tal-Qrati u t-Tribunali tal-Irlanda ta' Fuq](#).

Dan jinkludi:

L-għoti ta' appoġġ amministrattiv lill-qrati u l-gudikatura tal-Irlanda ta' Fuq

L-eżekuzzjoni tas-sentenzi tal-qrati ċivili permezz ta' servizz centralizzat ta' eżekuzzjoni pprovdut mill-Uffiċċju tal-Eżekuzzjoni tas-Sentenzi

L-għoti ta' għajjnuna amministrattiva lil diversi Tribunali.

Foġoq relatati

[Is-Servizz tal-Qrati u t-Tribunali tal-Irlanda ta' Fuq](#)

L-aħħar aġġornament: 28/08/2018

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-fruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-fruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [en](#) għiet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

Sistemi Ġudizzjarji fl-Istati Membri - Skozja

Din it-taqsimha tagħtik deskrizzjoni ġenerali tas-sistema tal-qrati fl-Iskozja.

Organizzazzjoni tal-ġustizzja – sistemi ġudizzjarji

Ir-Renju Unit għandu tliet ġurisdizzjonijiet: L-Ingilterra u Wales, l-Iskozja u l-Irlanda ta' Fuq.

L-amministrazzjoni tal-qrati

Fl-Iskozja, is-[Servizz tal-Qrati Skoċċiżi](#) huwa responsabbli għall-amministrazzjoni tal-qrati. Is-Servizz tal-Qrati Skoċċiżi (SCS) huwa entità inkorporata ppreseduta mil-Lord President, l-iktar imħallef anzjan fl-Iskozja.

Tipi u ġerarkija ta' qrati – deskrizzjoni fil-qosor tal-qrati ewlenin

L-organizzazzjoni tal-qrati diversi fl-Iskozja hija kif ġej:

Il-proċedura fil-qrati kriminali hija mqassma f'"solenni" (il-kawzi l-aktar serji li jinvolvu smiġh b'ġuri) u "sommarji" (kawzi inqas serji mismugħa minn imħallef wieħed).

Il-**High Court of Judiciary** hija ppreseduta mil-Lord Justice General, li huwa wkoll il-Lord President. Din hija l-qorti kriminali suprema tal-pajjiż, li tittratta l-iktar kawzi serji, bħal omiċidji u stupri. Hija taġixxi wkoll bħala l-aħħar qorti tal-appell kriminali finali.

Il-parti l-kbira tal-kawzi kriminali, kemm solenni u kemm sommarji, ikunu ttrattati mill-**Qorti tax-Sheriff** u kawzi sommarji inqas serji jkunu ttrattati mill-**Qorti tal-Kummissarju tal-Ġustizzja**. Din tal-aħħar hija ppreseduta minn kummissarji tal-ġustizzja (li huma ġudikanti mhux professjonali li jippresedu flimkien ma' konsulent ikkwalifikat fil-liġi, jew maġistrati bi stipendju li jkunu kkwalifikati fil-liġi).

Il-qrati ċivili jismgħu kawzi dwar firxa ta' materji u jsoġvu t-tilwim; fosthom l-irkupri ta' djun, kawzi tal-familja u kawzi kummerċjali. Il-**Court of Session** hija l-qorti ċivili suprema fl-Iskozja. Hija għandha awla esterna, li tisma' kawzi inizjalment qabel kull appell, u awla interna, li tisma' l-iktar l-appelli. L-imħallef prinċipali huwa l-Lord President.

Jista' jsir appell dwar punti tal-liġi lill-Qorti Suprema l-ġdida tar-Renju Unit.

Il-qrati tax-sheriff jistgħu jismgħu kawzi simili għal dawk mibdija fil-Court of Session, iżda wkoll jipprovdu proċeduri semplifikati għal kawzi ta' valur mhux aktar minn GBP 5 000, fejn l-assistenza minn rappreżentanti legali ma tkunx meħtieġa.

Aktar informazzjoni dettaljata dwar qrati fl-Iskozja tinsab fis-sit elettroniku tas-[Servizz tal-Qrati Skoċċiżi](#).

Holoq relatati

[Is-Servizz tal-Qrati Skoċċiżi](#), [il-Gvern Skoċċiż](#)

L-aħħar aġġornament: 18/05/2020

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċetta responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

L-Istati Membri responsabbli għall-ġestjoni tal-paġni tal-kontenut nazzjonali huma fil-proċess li jaġġornaw xi ftit mill-kontenut fuq dan is-sit web fid-dawl tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea. Jekk is-sit ikun fih kontenut li għadu ma jirriflettix il-ħruġ tar-Renju Unit, dan mhux intenzjonat u se jiġi indirizzat.